

Kallelse till miljö- och samhällsbyggnadsnämndens sammanträde

Datum och tid: 2025-12-10 kl. 13:30

Plats: Stadshuset, Christian Nilsson

Förhinder anmäls till Ina Petersson, ina.petersson@eslov.se

Ärenden

1	Upprop	
2	Val av protokolljusterare	
3	Ekonomisk månadsrapport för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för november 2025	2025/13
4	Internbudget 2026	2025/546
5	Yttrande över förnyad granskning för detaljplan Stehag 5:118 i Stehag, Eslövs kommun	2021/1012
6	Framtagande av nytt samarbetsavtal, handlingsprogram och förslag på finansiering för Kävlingeåns vattenråd	2025/570
7	Utvärdering och beslut gällande förändring av Södergatans funktion	2024/274
8	Projekteringsförslag av Harlösa backe lekplats	2025/276
9	Projekteringsförslag av Gårdstånga lekplats	2025/277
10	Förlängning av avtal avseende seniorkort för 2026	2025/512
11	Ärende om bygglov på fastigheten Råröd 3:1 (BYGG 2025-677)	
12	Förslag att avskriva ärende BYGG 2025-312 gällande olovligt inredande av bostad samt ändrad användning, fastigheten Roslöv 1:14 (BYGG 2025-312)	
13	Information om Mobility Management-planen	2025/230
14	Information om vattenråden	
15	Information från avdelningen gata, trafik och park	
16	Redovisning av delegeringsbeslut 2025	2025/14
17	Anmälningar för kännedom 2025	2025/15

Ordförande

Bengt Andersson (M)

2025-10-07

Wajahat Ali
wajahat.ali@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse: Ekonomisk månadsrapport för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden per november 2025

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner ekonomisk månadsuppföljning för november 2025.

Ärendebeskrivning

Den ekonomiska månadsrapporten för november har tagits fram. Utfallet för perioden är 2,8 mnkr. På grund av tidigare lagd nämnd är resultatet endast preliminärt då ekonomisystemet ej är stängt för november.

Prognosen för året visar att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden kommer att vara i paritet med budgeten. Samtliga verksamheter visar ett överskott förutom gata-, trafik- och park-verksamheten som visar ett underskott. Underskottet inom gata-, trafik- och park beror på okompenserade kostnader såsom pumpstationer, garantiskötselkostnader och driftkostnader för Stora torg efter slutredovisningen.

Prognos för vinterväghållning förutsätter att året avslutas med en mild vinter.

Investeringar

Prognosen för helåret indikerar på att 88,7 mnkr av investeringsmedel kommer att förbrukas vilket är 37,1 mnkr lägre än budgeterat.

Beslutsunderlag

- Ekonomisk månadsrapport för november 2025

Beredning

Månadsrapporten har tagits fram i samråd med avdelningarna på Miljö och Samhällsbyggnad.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Katerina Katsanikou
Avdelningschef stab och miljö

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Ekonomisk månadsrapport avseende, november

Ordförande:	Bengt Andersson
Förvaltningschef:	Dave Borg
Budgetavvikelse, utfall (mnkr)	+ 2,8
Helårsprognos (mnkr)	0,0 mnkr

UTFALL PER 30 NOVEMBER

Utfallet för perioden är 2,8 mnkr. På grund av tidigarelagd nämnd är resultatet endast preliminärt då ekonomisystemet ej är stängt för november. Merparten av överskottet beror på poster av engångskaraktär, såsom lägre kostnader för vinterväghållning på grund av en mild vinter, lägre utbetalda bidrag avseende bostadsanpassning, lägre kapitalkostnad samt högre intäkter än budgeterat.

HELÅRSPROGNOS

Prognosen för året visar att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden kommer att vara i paritet med budgeten. Samtliga verksamheter visar ett överskott förutom gata-, trafik- och park-verksamheten som visar ett underskott. Underskottet inom gata-, trafik- och park beror på okompenserade kostnader såsom pumpstationer, garantiskötselkostnader och driftkostnader för Stora torg efter slutredovisningen.

PROGNOS AV INVESTERINGARNA

Prognosen för helåret indikerar på att 88,7 mnkr av investeringsmedel kommer att förbrukas vilket är 37,1 mnkr lägre än budgeterat. Trafikverket kommer att betala ut infrastrukturbidrag 5,0 mnkr för projekten Förenigstorget och gång- och cykelväg Medborgarhuset etapp 1 i samband med färdigställande. Det innebär en minskning av kommunens likviditetsbelastning.

Projekt Ölycke områdeslekplats är färdigställt och slutbesiktigat. Kanalgatan etapp 1 har färdigställts under året och projekteringen av Kanalgatan etapp 3 har påbörjats.

Projekt som genomförs i samarbete med Kommunledningskontoret är anläggning av Örtofta pendlarparkering samt exploateringsområde Ölyckegården etapp 3. Även dessa projekt har upphandlats under våren och igångsättning sker under hösten. Anläggning av GC-väg Stabbarp-Öslöv tillsammans med Trafikverket pågår. Likaså pågår projekteringen av GC-väg Trollenäs-Ö Asmundtorp.

	PERIOD JANUARI - NOVEMBER			HELÅR (PROGNOS)		
	BUDGET PERIOD	UTFALL PERIOD	AVVIK. PERIOD	BUDGET HELÅR	PROGNOS HELÅR	AVVIK. HELÅR
Intäkter	17,7	21,5	3,8	19,3	22,4	3,1
Kostnader	-112,9	-113,9	-1,0	-123,2	-126,3	-3,1
Personalkostnader	-34,8	-34,7	0,1	-37,9	-37,9	0,0
Driftskostnader	-45,1	-46,3	-1,3	-49,3	-52,4	-3,1
Kapitalkostnader	-33,0	-32,9	0,2	-36,0	-36,0	0,0
Nettokostnader	-95,2	-92,4	2,8	-103,9	-104,0	-0,0
Kommunbidrag	95,2	95,2	0,0	103,9	103,9	0,0
ÅRETS RESULTAT			2,8			-0,0

	PERIOD JANUARI - NOVEMBER			HELÅR (PROGNOS)		
	BUDGET PERIOD	UTFALL PERIOD	AVVIK. PERIOD	BUDGET HELÅR	PROGNOS HELÅR	AVVIK. HELÅR
Nämnd	-0,8	-0,7	0,1	-0,8	-0,8	0,1
Förvaltningsadmin och miljöstrategi	-13,1	-12,7	0,4	-14,3	-14,2	0,1
Tillsynsenheten	-3,6	-3,1	0,5	-4,0	-3,7	0,2
Kart- och bygglovsavdelning	-6,4	-3,9	2,5	-7,0	-5,1	1,9
Bostadsanpassning	-3,5	-3,1	0,4	-3,8	-3,6	0,2
Gata Trafik Park	-67,8	-68,9	-1,1	-74,1	-76,6	-2,5
Nettokostnader	-95,2	-92,4	2,8	-103,9	-104,0	-0,0
Kommunbidrag	95,2	95,2	0,0	103,9	103,9	0,0
ÅRETS RESULTAT			2,8			-0,0

2025-11-11

Wajahat Ali

wajahat.ali@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Internbudget 2026

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner internbudget 2026.

Ärendebeskrivning

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har upprättat förslag till internbudget för 2026 utifrån kommunfullmäktiges beslut om budget 2026 med plan för åren 2027–2029 den 24 november 2025 och centrala anvisningar.

Beslutsunderlag

- Internbudget 2026

Beredning

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har för 2026 en budgetram på 112,4 mnkr. Kommunbidraget har för år 2026 ökat med 11,0 mnkr.

Av nedanstående specifikation framgår förändringarna;

Förändringar	mnkr
Budget 2025	101,4
Kapitalkostnad	1,1
Lönekompensation	1,7
Miljöstrategisk satsning vattenfrågor	0,5
Hyra, Städ	0,1
IT	0,2
Indexavtal	5,5
Tillkommande ytor	0,9
Dagvattenledningar	1,3
Friskvårdbidrag	0,1
LED effektivisering (investeringseffekt)	-0,4
Budget 2026	112,4

Investeringsbudgeten för 2026, uppgår till 103,2 mnkr för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, det är en ökning med 13,1 mnkr jämfört med investeringsbudgeten 2025. Merparten avser större investeringar på sammanlagt 66,0 mnkr. Därtill kommer årliga investeringar motsvarande 37,2 mnkr.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Katerina Katsanikou
Avdelningschef stab och miljö

Internbudget 2026

Förutsättningar:

Kommunbidraget har för år 2026 utökad med 11,0 mnkr. Av nedanstående specifikation framgår förändringarna:

Förändringar	mnkr
Budget 2025	101,4
Kapitalkostnad	1,1
Lönekompensation	1,7
Miljöstrategisk satsning vattenfrågor	0,5
Hyra, Städ	0,1
IT	0,2
Indexavtal	5,5
Tillkommande ytor	0,9
Dagvattenledning	1,3
Friskvårdbidrag	0,1
LED effektivisering (investeringseffekt)	-0,4
Budget 2026	112,4

Under året kommer nämnden att få kompensation för faktiska utfallet för både kapitalkostnaden och ökade lönekostnaden efter lönerevision. Budgetramen kommer att justerats med motsvarande belopp.

Förändring per verksamhet 2024–2026

Det står i kommunens styr principer att nämnden får *”omdisponera medel i syfte att nå högre målpuppfyllelse, kvalitet, resultat och eller tillgodoseende av medborgarnas behov.”*

Omfördelning har skett mellan verksamheterna för att uppnå en budget i balans. Nedan redovisas ramfördelningen per verksamhet och förändringar mellan år.

Driftbudget per verksamhet	2025	Förändringar 2025–2026	2026	Omfördelning per verksamhet
Politisk verksamhet	0,8	0,0	0,8	0,0
Staben, Miljöstrategiskt arbete	13,9	1,7	15,6	0,5
Enhet tillsyn	3,7	0,2	3,9	-0,1
Kart- och bygglovsavdelning	6,6	0,7	7,3	-0,1
Bostadsanpassning	3,7	0,0	3,8	0,0
Gata Trafik Park	72,7	8,3	81,0	-0,4
Kommunbidraget	101,4	11,0	112,4	0,0

Resultatbudget per kontogrupp:

Resultatbudget per kontogrupp	2026	2025
Intäkter	20,8	18,8
Försäljningar	0,0	0,0
Taxor och avgifter	16,9	15,1
Hyror och arrende	0,7	0,7
Bidrag	1,8	1,4
Försäljning m m	1,4	1,6
Övriga ersättningar och intäkter	0,0	0,0
Kostnader	-133,2	-120,1
Personalkostnader	-40,2	-36,7
Lokalkostnader	-2,7	-2,6
Övriga kostnader	-54,3	-46,4
Avskrivningar	-24,6	-23,7
Intern ränta	-11,5	-10,7
Nettokostnader	-112,4	-101,4

Investeringar

Investeringsbudgeten för 2026, uppgår till 103,2 mnkr för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, det är en ökning med 13,1 mnkr jämfört med investeringsbudgeten 2025. Merparten avser större investeringar på sammanlagt 66,0 mnkr. Därtill kommer årliga investeringar motsvarande 37,2 mnkr.

Investeringsbudget netto (mnkr)

Projekt	Inv.ram beslut enligt Kf	Förslag ny budgetram	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Gator och vägar						
Kanalgatan etapp 2 (Västergatan-Bryggaregatan)	36,5	36,5	20,0			
Kanalgatan etapp 3 (Föreningsstorget-Västergatan)	31,0	31,0		30,0		
GC-väg Per Håkanssonsväg (Kvarngatan-Vikhemsvägen)	16,0	16,0	1,0		15,0	
Kvarngatan etapp 3 (Kvarngränd-Trehäradsvägen)	27,0	27,0		1,0		25,0
GCväg Västerlånggatan etapp 1 (Vikingavägen-Västergatan)		16,0			1,0	
GCväg Västerlånggatan, etapp 2 (Västergatan-Odengatan) inkl Malmgatan		11,0				1,0
GCväg Västerlånggatan, etapp 3 (Odengatan-Villavägen) inkl Bryggaregatan och Villavägen		11,0				
Stinstorget	13,0	13,0	2,0			

Trehäradsvägen etapp 1 (Verkstadsvägen - väg 113) exkl cirkulationsplats	26,0	26,0		1,0		25,0
Trehäradsvägen etapp 2 (Gasverksgatan - Verkstadsvägen)	17,0	17,0	12,0			
Trehäradsvägen etapp 4 (Sallerupsvägen-Lundavägen) inkl GCväg på bro	26,0	26,0	1,0		25,0	
Östergatan/Ringsjövägen etapp 1 (Östra vägen-Bergavägen)	27,0	27,0				2,0
Östergatan/Ringsjövägen etapp 2 och 3 (Bergavägen-Nils Johnssonsväg)	32,0	32,0			2,0	
Östergatan/Ringsjövägen etapp 5 (Kvarngatan-Storgatan)	17,0	17,0				
GC-väg Medborgarhuset-Bryggaregatan, etapp 2 (Trollsjögatan-Bryggaregatan)	15,0	15,0		15,0		
GC-väg Vetegatan - Ö Asmundtorp	5,5	5,5	3,5			
GCväg Eslöv-Ellinge		11,0		1,0		10,0
Grönområde						
Harlösa och Gårdstånga lekplats	6,0	8,0	8,0			
Solkullen och Kungshult lekplats	6,0	8,0		8,0		
Park Gröna torg	16,0	16,0			15,0	
Sundelius park inkl lekplats, Marieholm	22,0	22,0		2,0		20,0
Parkåtgärder Löberöd torg	11,0	16,0			1,0	
Onsjö parken	11,0	11,0				1,0
Sallerup lekplats		7,0				
Badhusparken inkl lekplats	16,0	16,0				
Övriga projekt						
Belysning landsbygden	34,4	34,4	6,0	6,0	6,0	6,0
Utökning av investeringsmedel för byte av armaturer till LED	20,7	22,7	4,5	2,0		
Ellinge upplagsplats	6,0	6,0	2,0	2,0		
Hpl Gårdstånga		1,6			1,6	
Bullervall Hurva		3,0			1,0	
Örtofta stationsområde		11,0	1,0		10,0	
Broar		10,0	5,0	5,0		
Industrispår	8,0	8,0		1,0		7,0
Summa Större investeringar	446,1	538,7	66,0	74,0	77,6	97,0
Asfaltering			15,0	15,0	15,0	15,0
Om- och nybyggnad, gatanläggningar			3,8	3,8	3,8	3,8
Åtgärder i övriga orter			1,1	1,1	1,1	1,1
Utsmyckning			0,7	0,7	0,7	0,7
Fritids- och naturanläggningar			0,2	0,2	0,2	0,2
Cykel, kollektivtrafik och trafiksäkerhet			2,5	2,5	2,5	2,5
Gatubelysning			3,9	3,9	3,9	3,9
Lekplatser			2,5	2,5	2,5	2,5
Grönområden Eslövs tätort			1,4	1,4	1,4	1,4
Grönområden byarna			1,3	1,3	1,3	1,3
Trädplanteringar enligt trädpolicy			1,5	1,5	1,5	1,5
Dagvattenåtgärder			1,1	1,1	1,1	1,1

Broåtgärder			2,0	2,0	2,0	2,0
Sensorer			0,2	0,2	0,2	0,2
Summa Årsanslag			37,2	37,2	37,2	37,2
Summa investeringar	446,1	538,7	103,2	111,2	114,8	134,2

2025-11-27

Annika Söderman

+4641362335

annika.soderman@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Framtagande av nytt samarbetsavtal, handlingsprogram och förslag på finansiering för Kävlingeåns vattenråd

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att ge Kävlingeåns vattenråd i uppdrag att ta fram utkast till nytt samarbetsavtal och handlingsprogram inklusive förslag på finansiering.

Ärendebeskrivning

Inom ramen för Kävlingeåns vattenråds verksamhet samarbetar idag flera kommuner samt Sydsvatten kring vattenvård i Kävlingeåns avrinningsområde gällande vattenförvaltning, recipientkontroll och vattenvårdande åtgärder. Samarbetet kring vattenvårdande åtgärder regleras i ett avtal mellan kommunerna som sträcker sig fram till och med den 31 december 2027.

Kävlingeåns vattenråd har under 2025 påbörjat en process för att undersöka förutsättningarna och medlemskommunernas inställning till ett förnyat samarbete kring vattenvård i Kävlingeåns avrinningsområde efter gällande avtal går ut. Vattenrådet har tagit fram ett underlag och förstudie gällande förnyat mellankommunalt samarbete om vattenvårdande åtgärder inom vattenrådet efter 2027. Under hösten 2025 har detta underlag presenterats för kommunstyrelsen i Eslövs kommun.

Vattenrådet hoppas att kommunen ställer sig positiv till att utreda frågan vidare och att Eslövs kommun beslutar att uppdra åt vattenrådet att ta fram utkast till nytt samarbetsavtal och handlingsprogram inklusive förslag på finansiering.

Beslutsunderlag

- Följebrev, Kävlingeåns vattenråd
- Sammanfattning, Tillsammans för bättre vatten.
- Förstudie, Hållbart vatten i Kävlingeån
- Gällande samarbetsavtal 2022–2027

Beredning

Eslövs kommun har varit en del av det samordnade vattenvårdsarbetet inom Kävlingeåns avrinningsområde i 30 år. Arbetet startade 1995 inom ramen för Kävlingeåprojektet men drivs sedan 2012 i formen av Kävlingeåns vattenråd. Arbetet inom vattenrådet har varit väldigt framgångsrik och Kävlingeåns vattenråd har varit en av pionjerna när det gäller att skapa en stabil organisation för lokal samverkan med gränsöverskridande samarbete i vattenfrågor. Eslövs kommun har tillsammans med övriga medlemmar i vattenrådet drivit ett framgångsrikt samordnat vattenvårdsarbete. Genom nyanläggning av våtmarker samt restaurering av naturliga vattendrag, våtmarker och sjöar har vatten återförts till landskapet vilket gynnar biologisk mångfald men även bevattning, flödesdämpning och vattenrening.

Den lokala samverkan inom vattenrådet ligger väl i linje med nya nationella och europeiska styrdokument. Den nyligen antagna Naturrestaureringsförordningen, regeringens Livsmedelsstrategi 2.0 samt LRF:s arbete med framtidens vatteninfrastruktur lyfter alla behovet av restaurering av ekosystem, förbättrad vattenhushållning och samverkan i avrinningsområden. Vattenrådets lokala förankring och erfarenhet gör det särskilt väl rustat att bidra till dessa mål, samtidigt som samordnat arbete ger hög kostnadseffektivitet genom möjligheten att växla upp kommunala medel med extern finansiering.

Pågående klimatförändringar gör att skyfall, översvämningar och vattenbrist blir allt vanligare. Det är kostsamma utmaningar som drabbar många och eventuella åtgärder och lösningar behöver tas fram i samarbete med grannkommuner och inom avrinningsområden. Fortsatt engagemang och samarbete mellan kommuner och övriga medlemmar inom Kävlingeåns vattenråd är av den orsaken viktigt och en förutsättning för att möta framtidens vattenutmaningar. Eslövs kommun föreslås därför fortsätta att vara medlem i Kävlingeåns vattenråd.

Eslöv kommuns fortsatta medlemskap i vattenrådet är även i enlighet med antagna mål och åtgärder i kommunens styrdokument *Miljöstrategi för Eslöv* samt åtgärd 3.1 i *Naturplan för Eslöv*.

Nedan redovisas kommunens representation i vattenråden:

Vattenråd	Kommunstyrelsen utser representanter	Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden utser representanter	Representant i arbetsgrupp
Kävlingeåns vattenråd	Miroslav Han (S) Håkan Bjelkengren (M)		Annika Söderman (MOS)
Ringsjöns vattenråd	Johan Andersson (S) Katarina Malmberg (M)		Marie Brandt (MOS)
Rönneå vattenråd	Henrik Wöhlecke (M) Janet Andersson (S)		Marie Brandt (MOS)
Saxån-Braåns vattenråd		John Fidler (L) Per Anders B Nilsson (V)	Annika Söderman (MOS)

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Katerina Katsanikou
Avdelningschef Stab och Miljö

**KÄVLINGEÅNS
VATTENRÅD**

FÖLJEBREV

2025-09-15

Till Kommunstyrelserna i
Lomma kommun
Kävlinge kommun
Lunds kommun
Eslövs kommun
Sjöbo kommun
Hörby kommun
Höörs kommun
Tomelilla kommun, samt till
Sydvatten AB

Angående förstudie om eventuellt förnyat samarbete kring vattenvård i Kävlingeåns avrinningsområde

Inom ramen för Kävlingeåns vattenråds verksamhet samarbetar idag kommunerna Lomma, Kävlinge, Lund, Eslöv, Sjöbo, Hörby, Höör samt Sydvatten kring vattenvård i Kävlingeåns avrinningsområde gällande vattenförvaltning, recipientkontroll och vattenvårdande åtgärder. Recipientkontrollen är en obligatorisk verksamhet som vattenrådet samordnar medan vattenförvaltningsarbetet är kopplat till kommunens medlemskap i vattenrådet. Samarbetet kring vattenvårdande åtgärder regleras i ett avtal mellan kommunerna som sträcker sig fram till och med 2027-12-31 och det är denna del av verksamheten i vattenrådet som nu lyfts upp för diskussion.

Med anledning av att avtalets slutdatum närmar sig, att vattenfrågornas betydelse i samhällsutvecklingen ökar och att det finns behov av fortsatt samarbete kring vattenfrågorna har vattenrådet tagit fram en förstudie inför diskussion om ett eventuellt förnyat samarbetsavtal. Förstudien ger en bakgrundsbeskrivning, beskriver behov, nytta, lokala drivkrafter samt genomfört arbete och effekterna av det. Dessutom analyseras i förstudien de ekonomiska förutsättningarna i form av möjligheter till statliga stöd samt ett kortfattat förslag på former för eventuellt fortsatt samarbete.

Det nuvarande samarbetet betraktas nationellt som ett av de mest lyckade och välorganiserade vattensamarbetena i landet och används ofta som modell för hur andra kommuner kan samarbeta. Trots att mycket har gjorts så behöver dock fortfarande mer utföras för att uppnå lokala och nationella mål samt för att nå en för samhället nödvändig hållbar vattenförvaltning och vattenförsörjning på den lokala nivån.

Vattenrådet erbjuder sig att föredra förstudien om ett eventuellt nytt samarbete för respektive kommun och svara på frågor. Efter föredragningen hoppas vattenrådet att kommunen ställer sig positiv till att utreda frågan vidare och att kommunen beslutar att uppdra åt vattenrådet att, i samråd med kommunernas involverade tjänstepersoner, ta fram utkast till nytt samarbetsavtal och handlingsprogram inklusive förslag på finansiering.

Vattenrådet har tagit fram ett förslag till tidsplan för hanteringen av frågan:

- **Höst 2025** - Information från vattenrådet till respektive kommunstyrelse eller berörd nämnd
- **Höst/vinter 2025** - De kommuner som är intresserade av fortsatt samarbete beslutar att ge vattenrådet i uppdrag att ta fram förslag till samarbetsavtal och handlingsprogram inklusive förslag på finansiering
- **Feb 2026** – Utkast till samarbetsavtal och handlingsplan beslutas i vattenrådets styrelse och skickas till kommunerna för synpunkter som sedan behandlar det i budgetprocess
- **Vår/Sommar 2026** – Samarbetsavtal och handlingsprogram revideras utifrån inkomna synpunkter och skickas till kommunerna
- **Höst 2026** - Respektive kommun tar beslut om samarbetsavtal och handlingsplanen
- **Höst 2026** – Ett nytt samarbetsavtal undertecknas
- **Januari 2028** – Arbetet med den nya handlingsplanen påbörjas

För Kävlingeåns vattenråd med förhoppning om fortsatt samarbete

Thomas Quist

Ordförande

Till denna skrivelse bifogas:

- *Tillsammans för bättre vatten – nu och i framtiden; en kort sammanfattning om vad samarbetet handlar om, syftar till och vilka drivkrafterna är*
- *Hållbart vatten i Kävlingeån; en förstudie som beskriver bl. a. vad som har gjorts inom samarbetet, nulägesbeskrivning, vilka mål och vilka drivkrafter för fortsatt arbete som finns*
- *Gällande samarbetsavtal 2022-2027 mellan medlemskommunerna*

Tillsammans för **bättre**
vatten – nu och i framtiden

Vi jobbar för renare vatten

Vilka är vi?

Kävlingeåns vattenråd är en frivillig sammanslutning av kommuner och andra aktörer som på ett eller annat sätt är berörda av vattnet i Kävlingsåns avrinningsområde. Tillsammans jobbar vi med konkreta insatser för renare vatten och rikare miljö för människor och djur.

Varför arbeta som vattenråd?

Vi är alla beroende av vatten med bra kvalitet och i rätt mängd. Översvämningar inträffar liksom brist på vatten. Kävlingsån har höga naturvärden, men når fortfarande inte dagens krav på vattenkvalitet. Vattenrådet hittar mångfunktionella lösningar inom avrinningsområdet, där flertalet olika intressenters erfarenhet och kunskap tas i beaktande. Vi arbetar över kommungränserna utifrån vattnets gränser. Vårt arbete med vatten förenar människor och skapar sammanhållning med de som verkar på landsbygden. Oberoende utvärderingar av genomförda åtgärder visar att de ger stor miljönytta och är kostnadseffektiva.

Vi jobbar för renare vatten

Våtmarker är effektiva "reningsverk". Vi har hittills anlagt 550 hektar dammar och våtmarker som renar Kävlingsåns vattendrag från 220 ton kväve och 11 ton fosfor varje år. Att reducera motsvarande mängd övergödande ämnen i ett reningsverk skulle kosta ca 51 miljoner kronor om året. Vårt åtgärdsarbete uppströms vattentäkten Vombsjön bidrar samtidigt till renare dricksvatten för 400 000 människor.

A background image showing a man with curly hair and a beard, seen from the side, fishing in a lake. He is holding a fishing rod. The water is dark and rippled. The overall tone is warm and natural.

“ Vi bygger robusta landskap ”

Pågående klimatförändringar gör att skyfall, översvämningar och vattenbrist blir allt vanligare. Det är kostsamma utmaningar som drabbar många. Genom att anlägga våtmarker gör vi plats för vattnet, minskar risken för översvämningar och skyddar oss mot torka. Därmed minskar vi vår sårbarhet. Våtmarker binder också koldioxid och motverkar klimatförändringarna.

Vi skapar nya hem för djur och växter

Genom utdikning har ca 90 % av Skånes vattenytor försvunnit. När vi restaurerar vattendrag och anlägger våtmarker bygger vi livsmiljöer och vandringsvägar för många arter av fisk, groddjur och däggdjur. Dessutom häckar varje år 2750 fågelpar i våra våtmarker. Vi har skapat barnkammare för 9,4 miljarder vattenlevande småkryp. Vårt arbete har bidragit till mätbara förbättringar för hotade arter i vårt avrinningsområde.

Vi bidrar till livskvalitet

Forskning visar att anlagda våtmarker bidrar till människors livskvalitet. Vattenmiljöer upplevs som vackra och varierade samt ger möjlighet till återhämtning och lugn. De gynnar också barns hälsa och lärande. Fiske, fågelskådning och motion är andra exempel på uppskattade aktiviteter. En kommun med tillgång till vatten och grönska är en attraktiv kommun.

“ Ett samarbete ” som gynnar alla “

Alla vinner på livskraftiga vattendrag: kommuner, medborgare, föreningar, landsbygdens näringsliv med flera som finns i avrinningsområdet.

Vi söker statliga och EU-medel för att helt eller delvis finansiera åtgärder. Vi har de senaste 20 åren sökt och fått 68 miljoner kronor som mött upp insatsen från kommunala medel, krona för krona. Vår erfarenhet visar att det är effektivare och vi får mer åtgärder för pengarna genom att arbeta och söka externa medel tillsammans.

Kommunernas betydelse för fortsatt arbete

Kävlingeåns vattenråd är unikt och ligger i framkant både med arbetssätt och innovativa tekniska lösningar. Kommunerna har initierat och drivit på detta samarbete som uppmärksammats nationellt med priset Sjöstjärnan. Det finns ett stort fortsatt behov av vattenvårdande åtgärder.

För att fortsätta detta arbete efter 2027 behöver kommunerna nu komma överens om ett förnyat samarbetsavtal. Det utsända underlaget är början på denna process.

Hållbart vatten i Kävlingeån

Underlag gällande förnyat mellankommunalt samarbete om vattenvårdande åtgärder inom Kävlingeåns vattenråd efter 2027

**KÄVLINGEÅNS
VATTENRÅD**

Beställning: Kävlingeåns vattenråd
Framställt av: Ekologigruppen AB
www.ekologigruppen.se
Telefon: 08-525 201 00
Slutversion: 15 augusti 2025
Uppdragsansvarig: Rebecka Nilsson
Medverkande: Tette Alström
Intern granskning av rapport: Rebecka Nilsson 2025-08-12
Foton: Om inget annat anges: Ekologigruppen
Illustrationer och kartor: Ekologigruppen AB
Internt projektnummer: 10375 KVVP etapp 2025-2027
Bild på framsidan: Vy över Sandby våtmark,.Foto Karl Asp

**EKOLOGI
GRUPPEN**

Innehåll

Vattenvårdsarbetet i 30 år	2
Varför fortsatt vattenvårdsarbete inom Kävlingeåns vattenråd?	3
Vattenfrågan ur olika perspektiv viktigare än någonsin	3
Behovet av samverkan ökar	3
Varför är Vattenrådet bra för kommunen?	6
Vattenvårdsarbetet i praktiken	9
Vattenvård och strategisk markanvändningsplanering	9
Olika vattenvårdsåtgärder	9
Fortsatt vattenvårdsarbete	14
Organisationen är väletablerad	14
Finansiering	14
Samarbetsavtal ger långsiktig stabilitet	14
Avtalstid och etapper	14
Genomfört vattenvårdsarbete	15
Genomförda åtgärder och annat vattenvårdsarbete	15
Miljöeffekter av åtgärdsarbetet	19
Bättre vattenkvalitet	19
Ökad biologisk mångfald	19
Mer miljönytta	20
Fortsatt samarbete ger många fördelar	20

Bilagor

1. Genomförda vattenvårdsprojekt inom Kävlingeån

Samarbetsavtalet är grundläggande

Det kommunala samarbetet har varit avgörande för ett lyckat åtgärdsarbete

**KÄVLINGEÅNS
VATTENRÅD**

Vattenvårdsarbetet i 30 år

Inom Kävlingeåns avrinningsområde har det funnits en samordnad vattenvårdsverksamhet sedan 1995. Först inom ramen för Kävlingeåprojektet och från och med 2012 som Kävlingeåns vattenråd som även inkluderar den tidigare verksamheten inom Kävlingeåns vattenvårdsförbund. Inom vattenrådet drivs vattenvårdsarbetet under namnet Kävlingeåns Vattenvårdsprogram sedan 2012. Vattenvårdsprogrammet är en av tre verksamhetsgrenar för vattenrådet och stöds av ett samarbetsavtal mellan kommuner i avrinningsområdet. För att vattenvårdsarbetet ska kunna fortsätta med kontinuitet efter 2027 arbetar vattenrådet nu med att ta fram nya samarbetsavtal som ska gälla under perioden 2028–2033.

Denna rapport är ett underlag inför beslut i kommuner och vattenråd rörande fortsatt samordnat vattenvårdsarbete inom Kävlingeåns vattenråd efter 2027. Framtagandet av underlaget har samordnats med motsvarande för Höje å vattenråd och Segeåns vattendragsförbund och vattenråd.

KÄVLINGEÅNS VATTENRÅD - SYFTE OCH ORGANISATION

Kävlingeåns vattenråd bildades 2010 med syftet att samla arbetet med vattenvård och vattenkontroll i en organisation. Vattenvårdsarbetets organisation, finansiering och inriktning vilar på ett samarbetsavtal mellan de kommuner som har arealer inom avrinningsområdet. Nuvarande avtalsperiod slutar 2027 och omfattar de sju kommunerna Lomma, Lund, Kävlinge, Eslöv, Höör, Hörby och Sjöbo. Vattenrådet ser positivt på att ytterligare kommuner som tillhör avrinningsområdet ansluter sig. Avtalet omfattar målsättningarna för vattenvårdsarbetet samt förutsättningar för finansiering, både extern och kommunal. Kommunernas delfinansiering beräknas utifrån respektive kommuns areal inom avrinningsområdet och befolkningstäthet (som ett mått på skatteunderlag). I avtalet beskrivs också hur förvaltning av medel ska skötas och hur arbetet ska organiseras och styras.

Samarbetsavtalet är kopplat till Kävlingeåns Vattenvårdsprogram där konkreta åtgärder genomförs för att minska näringsläckage, öka biologisk mångfald, förbättra möjligheten till rekreation, flödeshantering m.m. Genom detta åtgärdsarbete svarar kommunerna upp mot de lokala behov som finns inom den svenska vattenförvaltningen. De fungerar också som samråds- och remissorgan mot vattenmyndigheten. Vattenrådet arbetar och utvecklas i samverkan med lokala aktörer som ingår i vattenrådets styrelse och beredningsgrupp med representanter från areella näringar/ markägare, dikningsföretagen i Kävlingeå, ideella naturvärden och fiskevärden.

Varför fortsatt vattenvårdsarbete inom Kävlingeåns vattenråd?

Vattenfrågan ur olika perspektiv viktigare än någonsin

Strategiskt arbete ger beredskap

Vattenrådets arbete ger möjlighet till strategisk beredskap för framtidens vattenutmaningar.

Kävlingeån vid Flyinge, 1 km bred våren 2024

Lokal samverkan fungerar

Vattenrådet har visat att lokal samverkan kan fungera trots spretigt nationellt och regionalt stöd.

Anpassning till klimatförändringar är nödvändigt

Vår användning av landskapet är inte anpassad för de extrema svängningar i torka och nederbörd under året och mellan åren som vi nu upplever och än mindre för det som väntar. Påverkan på såväl lantbruk, fiske, dricksvattenproduktion, ekosystemen och enskilda medborgare blir uppenbar. Den stora variationen ger även en negativ effekt på vattenkvaliteten i våra sjöar, vattendrag och kustnära hav. Vattenbrist och översvämningar leder till en riskmedvetenhet som behöver mötas med genomarbetade åtgärder.

Riskerna påverkar brett

Behovet av en beredskap och långsiktig planering ökar när viktiga samhällsintressen står mot varandra. Vid torka är det en konkurrens om vattnet. I Kävlingeåns avrinningsområde finns Vombsjön som är råvattentäkt och förser ca 400 000 personer med dricksvatten samtidigt behövs vatten till jordbrukets livsmedelsproduktion och vattentillgången i sjöar och vattendrag ska räcka till de djur och växter som är beroende av vatten för att överleva. Vid för mycket vatten är det omvända förhållanden och vattnet, som behöver ta plats, kan orsaka skador och kostnader, t.ex. för lantbrukare som brukar marker som tidigare var naturliga översvämningssytor eller enskilda som drabbas av källaröversvämningar. Det finns behov av nya strategier för att prioritera mellan olika intressen vid extrema situationer men även för att kommunicera hur och varför man behöver göra en prioritering.

Behovet av samverkan ökar

Ansvaret för vattenfrågan är splittrad

I dag sprids ansvaret för vattnet som resurs på en mängd olika myndigheter. På den lokala nivån, där det praktiska förebyggande arbetet ska genomföras är vattenrådet ett föredöme som visar att samordning kan fungera. Men från nationella myndigheter saknas ett tydligt mandat, långsiktig finansiering, lagar och styrmedel för att underlätta detta arbete. Medvetenheten om behovet av samordning finns. Forskning och politiska initiativ kring förändring av lagstiftning och förvaltning pågår såväl som diskussioner mellan myndigheter för att möjliggöra förbättring.

Avrinningsområdet är unikt

Åtgärdsarbetet måste anpassas till områdets egna naturgivna förutsättningar och aktörer.

Lösningfokuserad dialog med lantbruket

Kan en långsiktig plan med plats för vattenvård och hållbar livsmedelsproduktion skapas i dialog med enskilda markägare? Vattenrådet vill prova.

Vattenrådet behövs för samverkan

Kävlingeåns vattenråd tillsammans med Höje å och Segeå vattenråd är pionjärer i Sverige genom sin samverkan inom ett avrinningsområde. **De verk-samma kommunerna tillsammans med övriga medlemmar har visat att den samverkan som saknas i stora delar av förvaltnings-Sverige, kan fungera på lokal nivå.** Denna erfarenhet, av att bygga en fungerande stabil organisation i samverkan mellan de kommuner som ligger inom avrinningsområdena, är därför fortsatt mycket värdefull och viktig. Vattenråden har också varit modiga organisationer som tidigt insåg behovet av att arbeta i samråd med olika intressen, utreda motsättningar, hitta lösningar och verka för en kontinuerlig stabil finansiering av sitt arbete.

Varje avrinningsområde är unikt

Behov av åtgärder och specifika utmaningar inom ett avrinningsområde är kopplade till dess naturgivna förutsättningar, dess markanvändning, infrastruktur, näringsidkare samt befolkning. Detta innebär också att det finns olika utmaningar och lösningar i varje enskilt huvudavrinningsområde. Samarbeten mellan olika intressen och behov av åtgärder kan därför inte kopieras från ett avrinningsområde till ett annat.

Vattenrådets lokala förankring är värdefull

En stabil organisation ger förtroende

Åtgärdsarbetet behöver utföras på både landsbygden och i städerna. I städerna samordnat av VA-huvudmannen men där även enskilda fastighetsägare har ett ansvar. På landsbygden är det oftast på privata markägares fastigheter som åtgärder behöver genomföras men med hänsyn till ett aktivt skogs- eller jordbruk. Denna areal utgör den största delen av de flesta avrinningsområden och samverkan, dialog och stabilt förtroende på denna nivå är därför avgörande för vattenvårdsarbetet. Då är det viktigt att kontaktnät ut i avrinningsområdet underhålls och ständigt uppdateras. En långsiktig stabil lokal organisation med ett projektkontor där kunskap om lokala förutsättningar från alla inblandade intressenter och organisationer samlas och uppdateras är grundläggande för ett väl fungerande vattenvårdsarbete.

Samverkan med förvaltare av mark utanför tätorten

Genomförande av vattenvårdsåtgärder på privat mark bygger på ömsesidig förtroende som kontinuerligt måste upprätthållas. Vattenrådets arbetssätt har byggt och upprätthållit detta förtroende mellan markägarna, kommunerna och övriga intressenter. Kävlingeåns avrinningsområde är ett utpräglat jordbrukslandskap och hänsyn till och förståelse för livsmedelsproduktionen är grundläggande för ett framgångsrikt åtgärdsarbete. Målsättningar inom både den nationella livsmedelsstrategin och i den Vattenkommission som initieras och drivs av LRF, se faktaruta nedan, lägger stor vikt vid vattenhushållning och vatteninfrastruktur. Åtgärdsarbetet inom Kävlingeåns vattenråd behöver därför hitta nya strategier i samverkan med lantbruket så att dessa mål kan kombineras så långt möjligt med t.ex. minskat näringsläckage, ökad biologisk mångfald och

en förbättrad flödeshantering. Vattenrådet prövar därför en metod där man genom en stegvis dialog med några olika markägare inom avrinningsområdet ska försöka ta fram en långsiktig strategi för mark och vattenanvändning på deras marker. I dialogen ska vattenrådets mål för vattenkvalitet, biologisk mångfald, flödesreglering m.m. prövas mot målet med en hållbar produktion i ett specifikt geografiskt område.

DEN NATIONELLA LIVSMEDELS STRATEGIN

Då vattenrådets arbete är beroende av god samverkan med lantbrukare är hänsyn till och förståelse för livsmedelsproduktion viktigt. I mars 2025 beslutade regeringen om en ny livsmedelsstrategi. Strategin förespråkar bl.a. en kraftsamling för jordbrukets vattenhushållning, genom omfattande investeringar, mer kunskap, fler entreprenörer och kompetenta rådgivare, samverkan samt regelförändringar. Denna strategi kommer att påverka vattenrådets arbete som en del av de mål som åtgärdsarbetet måste förhålla sig till. Länk: <https://www.regeringen.se/contentassets/77b9be17a33f4d8a804512d4aceea517/livsmedelsstrategin-2.0.pdf>

LRF:S VATTENKOMMISSION TAR FRAM EN HÅLLBAR VATTENINFRASTRUKTUR

Vattenkommissionen är en oberoende utredning finansierad av Lantbrukarnas Riksförbund, LRF. Resultatet ska redovisas i december 2025. Målet är att ta fram en tydlig vision och färdplan för framtidens vatteninfrastruktur i odlingslandskapet. Länk <https://www.lrf.se/kampanj/vattenkommissionen/>

Lokal samverkan gynnar andra kommunala målsättningar

Redan nu bidrar vattenråden till en förstärkning av **den biologiska mångfalden i vattenmiljöer**. Den nyligen antagna Naturrestaureringsförordningen, se faktarutan nedan, kommer att beröra vattenrådets arbete genom förordningens övergripande målsättningar; långsiktig, säkrad återhämtning av biologisk mångfald och tålig natur, begränsning av och anpassning till klimatförändringarna samt att förbättra säkerheten för livsmedelsförsörjningen. Det är ännu

NATURRESTAURERINGSFÖRORDNINGEN STÄRKER VATTENARBETET

Den nyligen antagna Naturrestaureringsförordningen skapar ett ramverk för hur medlemsstaterna inom EU ska vidta restaureringsåtgärder inom alla ekosystem som behöver restaureras. Målet innebär att minst 20 % av ett lands ytas ekosystem ska restaureras/förbättras senast 2030 och minst 90 % senast 2050. I nuläget arbetar olika myndigheter med ett nationellt förslag på hur förordningen ska implementeras och hur formerna för restaureringsarbetet ska se ut kring styrmedel, finansiering, lagstiftning och ansvar i Sverige. Uppdraget ska redovisas i sin helhet 27 februari 2026. Uppdaterad information finns på Naturvårdsverkets webb: <https://www.naturvardsverket.se/om-oss/regeringsuppdrag/pagaende-regeringsuppdrag/forslag-till-nationell-restaureringsplan-och-forfattningsandringar-till-foljd-av-eu-forordning-om-restaurering-av-natur/>

En krona blir två

Kommunernas finansiering av vattenvård har växlats upp till det dubbla med externa medel.

Stabilt projektkontor ger kraft

Samordnare från tre av landers äldsta vattenråd har nu ett gemensamt kontor i Lund. Detta ger värdefullt utbyte och kunskapstyngd!

oklart hur kommuner och t.ex. markägare på landsbygden kommer att beröras av förordningens mål. Vattenrådet med sin unika lokala förankring och kunskap kan vara en viktig plattform för detta arbete genom att restaurera och förstärka biotoper och på så vis trygga ekosystem kopplade till vattenmiljöer.

Varför är Vattenrådet bra för kommunen?

Mycket pang för pengarna

Vattenrådet har under 30 år visat att genom samordnat vattenarbete kan kommunala medel växlas upp till det dubbla genom externa medel. Att vattenrådet ligger i framkant i vattenvårdsarbetet såväl strategiskt som genom sin lokala förankring och erfarenhet ger även en god förutsättning att få finansiering av utvecklingsarbete genom samverkan med forskning och andra aktörer.

Åtgärder i en kommun gynnar en annan

Vatten rör sig naturligt över kommungränserna, när åtgärder genomförs i en kommun kan en annan kommun få nytta av detta: Anläggning av dammar, våtmarker, översvämningssområden uppströms en kommun minskar översvämningsskansen i nedströms kommun. Borttagning av vandringshinder i en kommun gör att fisk och annan vattenberoende fauna kan sprida sig uppströms till nästa kommun. Vattenrådet är idag den enda organisationsformen som arbetar med vatten utifrån avrinningsområdesperspektivet, vilket är en nödvändighet för att få helhetsbilden.

Gemensamt utredningsarbete ger effektivitet

För att fördelarna med åtgärderna ska bli tydliga behövs gemensamma planeringsunderlag. Som exempel kan nämnas att synliggöra vattenbalansen, dvs hur mycket vatten som finns att tillgå inom ett avrinningsområde och huruvida det räcker till alla behov. Ett annat exempel är att ta fram underlag för att reservera plats för vatten i landskapet i respektive kommuns översiktsplanering eller gemensamt ta fram detaljerade hydrologiska utredningar för att identifiera risker vid översvämning och torka.

Vattenrådet ger mandat och kraft

I jämförelse med en enskild kommun är vattenrådet en samlad kraft för att påtala behov av nationellt och regionalt stöd genom förändringar av t.ex. lagstiftning och finansiering kopplat till vattenutmaningar. I samverkan med andra vattenråd ger detta en än större tyngd. Genom sitt konkreta och lokala arbete med åtgärder, fungerande samverkan mellan olika intressen samlar vattenrådet en unik erfarenhet. Ett projektkontor med kunnig och erfaren personal som förvaltar och vidareutvecklar vattenrådets arbete ger kommunerna en samlad kraft och hjälp att hålla sig i framkant inför framtidens vattenutmaningar.

Vattenrådet ligger före!

Kommunerna har redan uppfyllt nya krav från vattenmyndigheten genom sitt långvariga samarbete i avrinningsområdet.

Kommunerna får stöd för att realisera sina miljömål

Vattenrådets åtgärdsarbete har bidragit till att kommunerna förbättrar möjligheten att nå olika nationella och internationella miljömål. Arbetet inom vattenvårdsprogrammet har t.ex. bidragit till mätbara förbättringar av vattenkvalité och biologisk mångfald. Men arbetet behöver fortsätta för att olika miljömål och vattendirektivets miljönormer ska uppnås.

Vattendirektivet realiserar genom åtgärdsarbetet

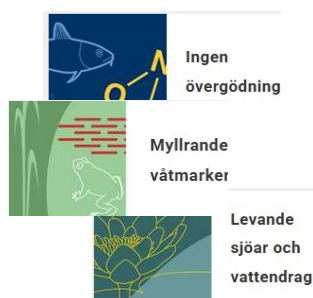
Vattendirektivet är en viktig drivkraft som kommunerna måste förhålla sig till, se faktarutan nedan. Nytt för denna förvaltningscykel är att kommunerna ska genomföra en förvaltningsövergripande planering med samverkan utifrån ett avrinningsområdesperspektiv. Kommunernas medverkan i Vattenrådet innebär att denna nya uppgift redan är uppfylld genom deras arbete inom avrinningsområdet med åtgärder som genomförs för att miljökvalitetsnormerna följs.

VATTENDIREKTIVET

EU:s vattendirektiv syftar till att skydda och förbättra alla vatten och är en viktig drivkraft för vattenvårdsarbetet. Målet med vattendirektivet regleras av MKN, miljökvalitetsnormer som fastställs för en vattenförekomst. I de flesta vattenförekomster ska God ekologisk status uppnås. En vattenförekomst kan även klassas som KMV (kraftigt modifierat vatten) om God status är omöjlig att nå av olika skäl. Åtgärdsarbetet drivs i sexårscykler och nuvarande pågår till 2027. Alla vattendrag som mynnar i Öresund tillhör Södra Östersjöns vattendistrikt. Länk pågående arbete: <https://www.vattenmyndigheterna.se/tjanster/publikationer/2022/forvaltningsplan/forvaltningsplan-for-vatten-2022-2027-sodra-ostersjons-vattendistrikt.html>.

Arbetet bidrar till förbättrade miljökvalitetsmål och Agenda 2030

Kommunerna ska arbeta aktivt med att nå olika nationella miljökvalitetsmål. Vattenrådets åtgärdsarbete bidrar till detta arbete och även till att uppfylla delar av internationella målsättningar fram inom ramen för Agenda 2030.

MILJÖKVALITETSMÅL OCH AGENDA 2030 HAR MÅL FÖR VATTEN

Sveriges riksdag fattade 1999 beslut om miljökvalitetsmål. Av totalt 16 mål berör 6 våra vattenmiljöer. Vattenrådet arbetar främst med målen; Ingen övergödning, Myllrande våtmarker, Levande sjöar och vattendrag och Ett rikt växt- och djurliv. I den senaste utvärderingen för Skåne (2025) uppnås inget av dessa mål. Bedömningen visar dock på en positiv trend när det gäller myllrande våtmarker medan ett rikt växt- och djurliv har en negativ trend. Länk till arbetet med miljömålen i Skåne: <https://www.skansmiljomal.info/>

Vattenrådet har en roll inom arbetet Agenda 2030 för hållbar utveckling, som antogs av alla FN-medlemmar (193 länder) år 2015. Den bygger på 17 globala mål för hållbar utveckling med det övergripande syftet "fred och välbefinnande för människor och planeten" – samtidigt som man bekämpar klimatförändringarna och arbetar för att bevara hav och skogar. Mål 6 Rent vatten och sanitet för alla berör Vattenrådets arbete främst genom delmålen Säkert dricksvatten för alla, Integrerad förvaltning av vattenresurser, Skydda och återställ vattenrelaterade ekosystem. Länk till Sveriges nationella uppföljning: <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/agenda-2030-mal-6-rent-vatten-och-sanitet-for-alla/>

Arbetsstillfällena och landsbygdsutveckling

Vattenrådet skapar arbetsstillfällena i närområdet för entreprenörer, konsulter och tjänstepersoner. Kommunala medel som projekten omsätter inom medlems-kommunerna tillsammans med betydande externa medel förstärker ekonomin. Cirka 60 % av insatta medel beräknas gå direkt till anläggningsarbeten som skapar lokala arbetsstillfällena. Vattenvårdsprojekten kan i detta sammanhang ses som långsiktiga infrastrukturprojekt. I flera kommuner kan dessa projekt också ses som viktigt kommunalt engagemang för landsbygden.

Investeringarna i förbättrad vattenmiljö ger även positiva effekter inom områdena turism, fiske, boendemiljöer och jordbruk. Genom sitt uppbyggda förtroende och kontaktnät på landsbygden kan vattenrådet även skapa möjlighet till rekreativ stråk för såväl stadsbor som kring mindre byar och tätorter. Ett bra exempel är den bevattningsdamm vid Vaggarp/Örtofta i Eslövs kommun där markägare och vattenråd samfinansierat dammen som även ligger anslutning till ett rekreativ stråk. De skapade vattenmiljöerna används i undervisningsverksamhet från förskolor till högskola. Flera universitets- och högskolestudenter har genom åren använt projekten som studieobjekt i olika examens- och högskolearbeten och denna verksamhet fortsätter idag.

Anlagd bevattningsdamm vid Örtofta i Eslövs kommun Ett bra exempel på hur vattenrådet samverkar med lantbruksnäringen för att bidra till en hållbar vattenhantering.

Vattenplanerings- grupp prövas i Kävlingeåns vattenråd

I Kävlingeåns vattenråd har en ny arbetsgrupp startats med representanter från samtliga medlemskommuner i syfte att ta fram samordnade underlag för översiktsplanering kopplat till vatten.

Vattenvårdsarbetet i praktiken

Vattenvård och strategisk markanvändningsplanering

Vattenvårdsåtgärder kräver ofta plats i landskapet och för att miljönyttan ska bli hög gäller det att åtgärder placeras på lämpliga platser. För att vattenvårdsarbetet ska kunna beaktas behöver detta in i planeringen av framtidens markanvändning. Vattenråden bör i sammanhanget kunna bidra med övergripande underlag för vattenplaneringen på avrinningsområdesnivå och ge stöd för motsvarande arbeten i berörda kommuners översiktsplanering. En strategisk planering för vatten i landskapet inom översiktsplanering men även genom planer hos enskilda markägare skulle innebära att man kan gå från att jobba med små åtgärder utspridda i landskapet till att titta på helheten av åtgärdsalternativ och andra markintressen. Arbetet bör då inkludera att även se till annan verksamhet på platsen och hur man i åtgärdsarbete kan bidra till att även denna verksamhet fungerar bättre. Möjligheten kan då finnas att större ytor ska kunna avsättas till vatten- och naturvård utan att det inverkar negativt på exempelvis jordbruket.

Plats för vatten behöver planeras för i Kävlingeåns avrinningsområde. Vy över översvämning i Kävlingeåns dalgång vid Flyinge 2024

Olika vattenvårdsåtgärder

Nedan beskrivs, med avseende på typ, miljönytta och genomförbarhet, några av de typer av åtgärder som bedöms behöva genomföras framöver. Då lagstiftning, stödformer och forskning förändras över tid behöver det finnas en öppenhet för att ta in ny kunskap, förslag på nya åtgärder och arbetssätt.

Fokus Vombsjön - en lyckad samverkan

Sydvatten i samarbete med Kävlingeåns vattenråd och lokala aktörer bedriver ett framgångsrikt arbete i Vombsjön för bättre vattenkvalitet och hållbar fiskeförvaltning.

Restaurering av vattendrag, sjöar och våtmarker

När naturrestaureringslagen ska genomföras i Sverige, se faktaruta på sidan 5 kommer det troligen innebära större fokus på restaurering av våra vattenmiljöer. Genom att höja vattennivån och återskapa våtmarksområde kan vattenrådet bidra till att värdefulla miljöer återskapas och vattendraget kan återfå ett naturligt lopp i landskapet. Restaurering ska ske där det är möjligt utan nämnvärd konflikt med livsmedelsproduktion och andra samhällsviktiga intressen.

Våtmarker, dammar och vattenrening

Anläggning och restaurering av våtmarker och dammar bedöms även fortsatt vara åtgärdsstyper som ger stor miljönytta på ett kostnadseffektivt sätt. Beroende på förutsättningar kan huvudsyftet vara vattenrening, biologisk mångfald eller flödesdämpning eller bevattning men oftast kan multifunktionalitet uppnås. Inom projektet finns idag en stor kunskap om avrinningsområdena avseende förutsättningar för anläggning av våtmarker och dammar.

Sjörestaurering

Sjöarna inom avrinningsområdena är tydligt påverkade av näringsämnen och regleringar med ändrade biologiska förhållanden som följd. Vombsjön är en viktig råvattentäkt där projektet Fokus Vombsjön visar vägen för en hållbar förvaltning med en kombination av forskning, åtgärdsarbete och samverkan. Liknande initiativ pågår i Sövdesjön med omnejd, där även reduktionsfiske genomförs.

Vattendragsrestaurering

Arbetet med att förbättra för vattenlevande arters möjligheter att röra sig och föröka sig i rinnande vatten har ökat de senaste åren. Många åtgärder såsom borttagning av vandringshinder och biotopvård har genomförts. Underlag för arbetet finns i tidigare genomförda inventeringar. Vattendragsrestaurering kan även omfatta att skapa svämplan utmed vattendragen som fungerar för att hålla vatten vid högflöden och bidrar till en större variation av biologisk mångfald i anslutning till vattendragen.

Riktade åtgärder för biologisk mångfald

Utrymmet för biologisk mångfald är inom vissa delar av landskapet kraftigt begränsat genom intensiv användning av mark för främst jordbruk, vägar och urbana miljöer. Biologisk mångfald är att betrakta som en försäkring inför framtiden så att ekosystemen ska kunna fortsätta leverera de ekosystemtjänster vi är beroende av även i ett förändrat klimat. Åtgärdsarbete bör därför vara brett och omfatta allt från rinnande vatten, grundvattenförsörjda småvatten till stora hävdade våtmarksområden. En variation av vattenmiljöer behövs för att gynna till exempel undanträngda groddjur, ryggradslösa djur, vattenväxter och våtmarksfåglar. Arbetet innebär även att gynna fisk, som tydligt överlappar vattendragsrestaurering. I jordbrukslandskapet utgör vattendragen en viktig grönbå infrastruktur för de vilda växterna och djuren, med spridningsvägar och

Flickslända

Rödskinnman

Plats för vatten vid högflöden behöver planeras

För att förebygga översvämningar som ger stor skada behövs en strategisk planering av markanvändning i samverkan mellan stad och land och dess olika aktörer.

skydd. En strategisk plan för en grönblå infrastruktur skulle gynnas av ett fördjupat samarbete mellan kommunernas översiktsplanering.

Åtgärder för vattenmagasinerings, flödesdämpning

Med ökat nyttjande av landskapet för bebyggelse och infrastruktur och behov av effektiv odling med minskad miljöpåverkan krävs en hållbar vattenhantering som innebär både flödesdämpning och vattenmagasinerings. Kvarhållande av vatten i landskapet på strategiska platser kan också bidra till ökad grundvattenbildning. Dock vet vi för lite om var i landskapet dessa bör placeras för att få bäst effekt.

Klimatanpassning innebär att landskapet bör rustas med möjligheter att reglera vattenflöden på platser där det är lämpligt att temporärt hålla vatten i situationer med höga flöden. För att få bäst effekt för fördröjning av vatten behöver åtgärder genomföras i hela avrinningsområdet och gärna långt uppströms i vattensystemet. Arbetet bör samordnas med dagvattenhanteringen i tätorter och utmed vägar.

Bevattningsdammar som fylls på vid högflöden är en viktig åtgärd som minskar behovet att ta vatten från grundvatten eller från vattendragen sommartid vid lågvattenföring. Bevattning innebär även bättre utnyttjande av tillförd växnäring och växtnäringsläckaget minskar. Vattenrådet har även testat en metod för temporär flödesdämpning där vatten avleds kortvarigt till t.ex. betesmarken där det hålls kvar genom plankdämmen. Även våtmarker kan fungera flödesdämpande med rätt teknisk utformning liksom svämplan utmed vattendragen.

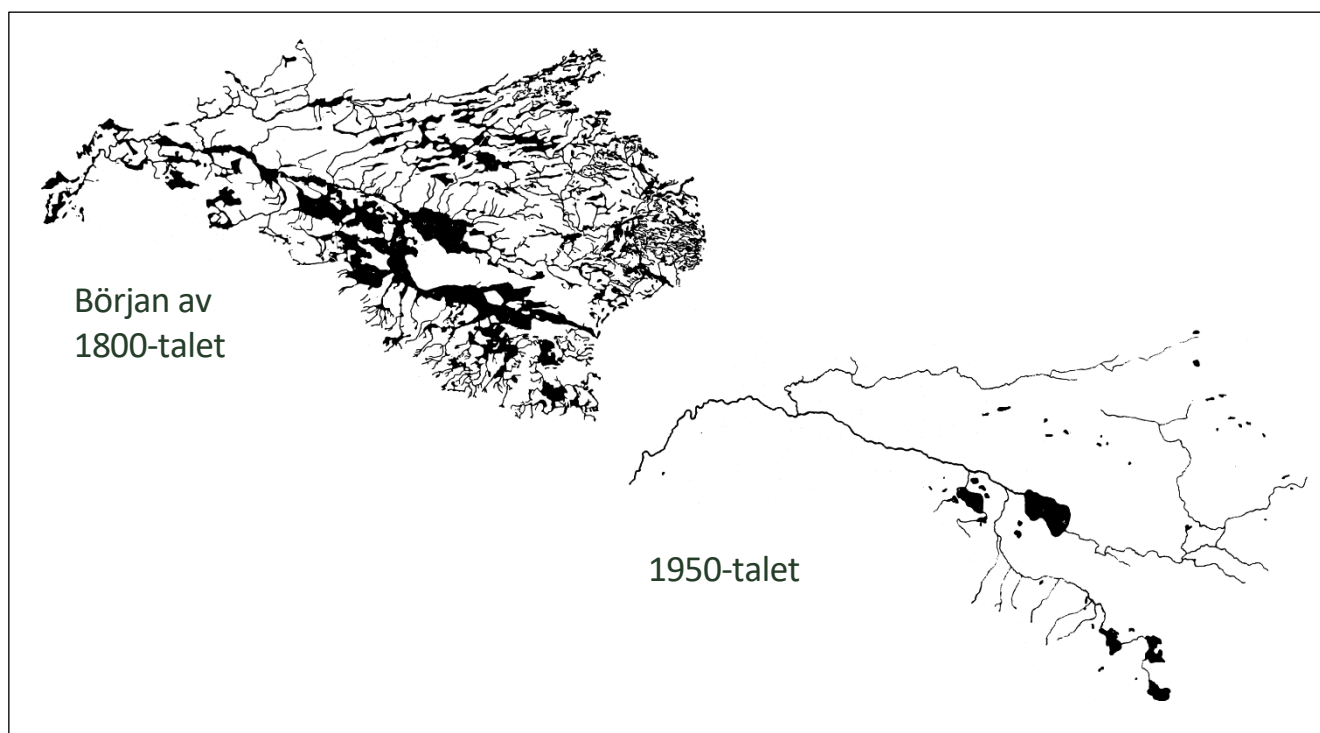

Vy över en pilotanläggning med plankdämmen utanför Veberöd i Lunds kommun. Vid högflöden avleds vatten från uppströms damm till en betesmark där vattnet hålls kvar av plank. Denna lösning fungerar bra tillsammans med betande djur. Foto Karl Asp

Återvätning

Återvätning av torv på åkermark kan vara en effektiv åtgärd för att minska koldioxidutsläppen till atmosfären. Aktuell forskning visar att det finns en stor potential för denna åtgärd som klimatåtgärd. Den största effekten får man vid återvätning av näringsrik åkermark. Återvätning i skogsmark ger inte lika stor nytta. Beroende på kostnader för inträngsersättning eller ersättning för produktionsbortfall är återvätning av torv på åkermark i första hand den mest kostnadseffektiva klimatåtgärden, därefter näringsrik skogsmark på torv. Länsstyrelsen i Skåne och Lunds kommun undersöker möjligheterna för denna åtgärd med Kävlingeåns avrinningsområde som pilotområde vilket ger en bra utgångspunkt för vattenrådet att fortsätta med konkret åtgärdsarbete.

Torvmark som idag brukas som åker har ofta varit våtmarksområden som nu är utdikade. Utdikningen genomfördes främst under slutet av 1800-talet då mer åkermark behövdes till matproduktion. Detta har dock medfört både en nedbrytning av torv och en snabbare avrinning. I början av 1800-talet upptog våtmarkerna ca 160 km² eller cirka 13 % av Kävlingeåns avrinningsområde. Nu är ca 80 % av dessa områden utdikade.

Kartor över utbredningen av våtmarker i Kävlingeåns avrinningsområde i början av 1800-talet (Skånska rekognoseringskartan) och på 1950-talet (kartering en torr sommar på 1950-talet av Philip Wolf)

Grundvatteninfiltration

Med ett landskap där många åtgärder syftar till att avleda vatten så effektivt och snabbt som möjligt har också möjligheterna till grundvattenbildning minskat. Samtidigt har i vissa områden vattenuttagen för dricksvatten och bevattning ökat. Stora avvikelser med nivåer under normala förhållanden har under senare

är uppträtt i både små och stora grundvattenmagasin. Vattenvårdsåtgärder som genomförs bör i ökad grad beakta och om möjligt anpassas så att förutsättningar för grundvattenbildning förbättras. Forskning om detta pågår och kontakter med SGU och andra institutioner bör ske för samordning och samråd.

Åtgärder för rekreation

Vattenmiljöer har allmänt stor dragningskraft på människor och närhet eller utsikt över vatten innebär därför ofta attraktiva miljöer för rekreation och friluftsliv och ibland också högre huspriser. Bad, båt- och kanotliv, skridskoåkning, jakt och fiske samt promenader utmed öppna vattenspeglar lockar många människor. Arbetet för att på lämpliga platser kanalisera och underlätta besök av vattenmiljöerna bör fortsätta genom åtgärder såsom stigar, broar, bryggor och information.

Skridskoåkning på Södra Sandby våtmark vintern 2025. Foto Karl asp

Informationsspridning och undervisning

Utbildning av skolorungdomar, vattendragsvandringar, föreläsningar, informationskampanjer m.m. betalar sig på kort sikt, genom att nå ut till intressenter, och på lång sikt genom att kommande vuxengenerationer har kunskapen om vattnets värden med sig i yrkeslivet. Förståelsen för vattenmiljöernas funktion och värde är viktigt för att vi som människor ska ha incitament och kunskap för att skapa framtidens hållbara vatten. Vattenrådet håller flertalet föredrag om året för att informera om arbetet och höja medvetenheten kring vatten, för skolklasser såväl som för allmänheten, barn som vuxna.

Fortsatt vattenvårdsarbete

Organisationen är väletablerad

Kävlingeåns vattenråd är en väl fungerande organisation med ett stabilt projektkontor där fast personal förvaltar kunskapen om avrinningsområdet., Fungerande system för ekonomihantering, redovisning och besluts- och delegationsordningar finns på plats. Vattenråden är också den organisationsform som det svenska vattenförvaltningsarbetet rekommenderar. Delaktigheten i styrelse och beredningsgrupp av kommunernas politiker, tjänstepersoner och andra aktörer i avrinningsområdet ger en kontinuerlig kunskapsöverföring och anpassning av vattenvårdsarbetet. Ett utvecklingsarbete pågår nu där Styrelsen och Beredningsgruppen aktivt deltar för att forma framtidens vattenvårdsarbete utifrån förslaget ”Mot Vattenvårdsplan 2.0”. I förslaget diskuteras vattenfrågor i ett bredare perspektiv och möjligheten för vattenrådet att organisatoriskt och i vattenvårdsarbetet bredda sitt arbetssätt. Resultatet ska vara klart våren 2026

Finansiering

Befintliga former för finansiering av vattenvårdsarbetet innebär att kommunerna står för en basfinansiering. De kommunala anslagen växlas sedan upp genom olika typer av statliga stöd och en satsad kommunal skattekrona blir i praktiken två kronor. Många statliga stöd kräver en motfinansiering varför den kommunala grundfinansieringen är både en nödvändighet och en framgångsfaktor för att erhålla statlig finansiering.

Den flexibilitet avseende finansieringsformer som hittills kännetecknat vattenvårdsarbete kommer att behövas även i fortsättningen. Under de senaste åren har statliga stöd gett en extern finansiering på omkring 80 % och i ett längre perspektiv har medfinansieringen legat på ca 50 % av projektens totala kostnader. För att säkerställa extern finansiering måste vattenrådet vara flexibla och hålla sig ajour med olika stödsystem. Samarbetsavtal mellan flera kommuner inom avrinningsområdet har inverkat positivt på tilldelningen av externa medel.

Samarbetsavtal ger långsiktig stabilitet

Vattenvårdsåtgärder tar ofta lång tid att genomföra. Detta kräver långsiktighet i åtgärdsarbetet, vilket kommunerna löst genom att teckna fleråriga samarbetsavtal med varandra. I samarbetsavtalen regleras de ingående kommunernas årliga anslag. Dessa har hittills baserats på areal inom avrinningsområdet och befolkning. Samma principer rekommenderas för det fortsatta vattenvårdsarbetet.

Avtalstid och etapper

Vattenvårdsarbetet har sedan 2016 synkroniserats med vattenförvaltningens sexårscykler (2016–2021, 2022–2027). Det förefaller naturligt att en fortsättning av åtgärdsarbetet tidsmässigt samordnas med vattenförvaltningens sexårscykel 2028–2033.

Genomfört vattenvårdsarbete

Genomförda åtgärder och annat vattenvårdsarbete

Det samordnade vattenvårdsarbetet inom Kävlingeån vattenvårdsprogram har resulterat i en lång rad fysiska åtgärder i landskapet. Därutöver har arbetet bedrivits genom uppsökande verksamhet, vattendialoger inom mindre delavrinningsområden, framtagande av informationsmaterial, uppvaktningar av länsstyrelsen och miljödepartementet med mera. Åtgärderna har beskrivits i olika redovisningar och rapporter, vilka finns tillgängliga via vattenrådets hemsida.

550 hektar nya vattenmiljöer

På 230 olika platser har olika vattenvårdsåtgärder genomförts i avrinningsområdet. Det kommunala samarbetet har varit avgörande för ett lyckat åtgärdsarbete.

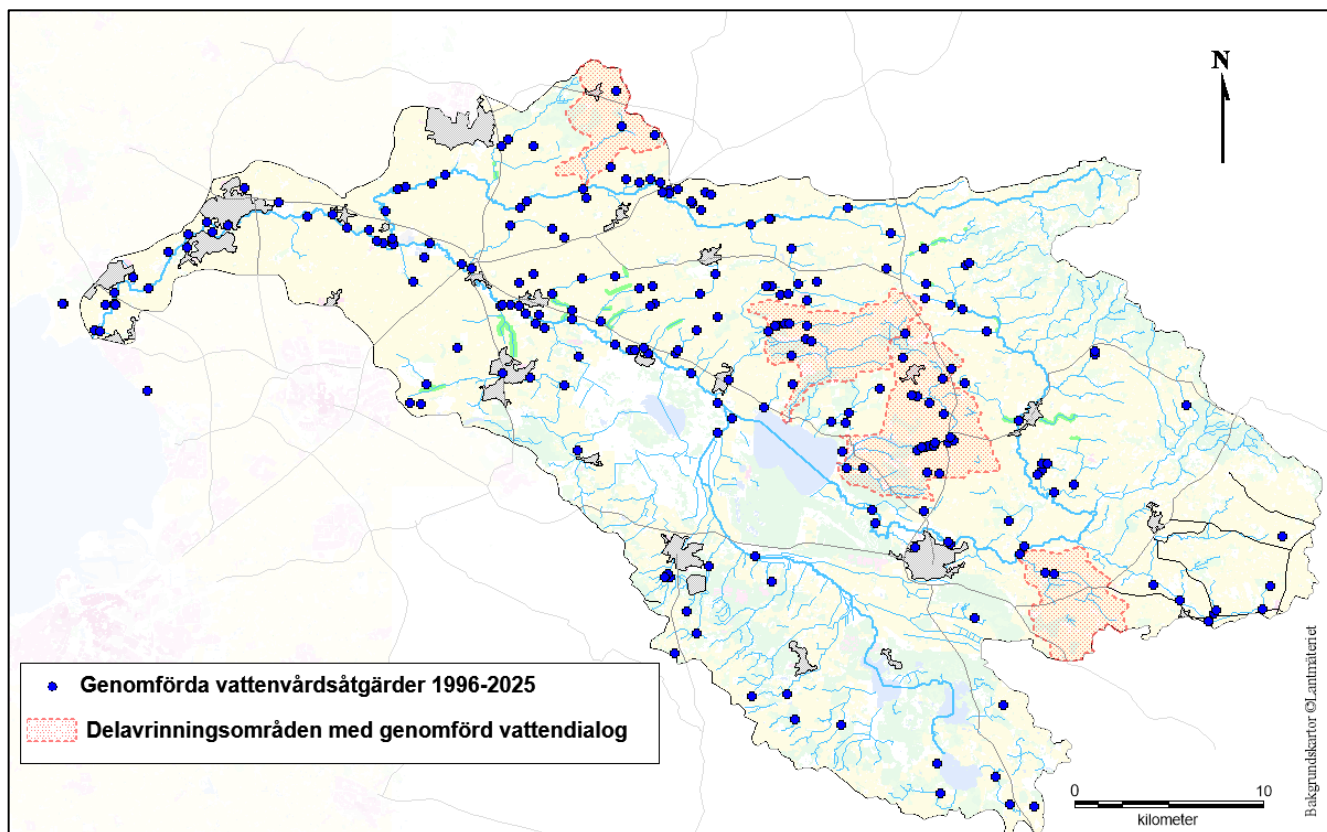
Dammar och våtmarker

Arbetet med att anlägga och restaurera dammar och våtmarker har dominerat vattenvårdsarbetet. Projekten har omfattat allt från små fosfordammar på cirka 0,1 hektar till större våtmarker på flera hektar. Huvudsyftena har oftast varit näringsämnesreduktion och att gynna växt- och djurliv som är beroende av olika vattenmiljöer. Även om det ofta funnits uttalade huvudsyften med de enskilda åtgärderna har samtidigt multifunktionalitet eftersträvat. Målet för den enskilda anläggningen har därför varit att den om möjligt ska generera flera olika nyttor, såsom förbättrad vattenkvalitet, ökad biologisk mångfald, bättre rekreativmiljöer och flödesdämpning. Ett exempel är dagvattendammen vid Södra Sandby som anlagts på ett tidigt stadium innan planerad bebyggelse börjat etableras. Här kombineras flödesdämning med rekreation och näringsreduktion.

Vy över Sandby våtmark i Lunds kommun. Foto Karl Asp

Totalt har i storleksordningen 550 hektar vattenyta anlagts i Kävlingeåns avrinningsområde. Arealen fördelas på knappt 230 olika åtgärder, se karta nedan. Förteckningar av genomförda åtgärder redovisas i Bilaga 1.

Karta över Kävlingeåns avrinningsområde med platser för alla genomförda vattenvårdsåtgärder och områden med genomförda vattendialoger

Fisken leker i Hörby kommun igen!

Tack vare vattenrådets åtgärdsarbetet är det nu fri fiskvandring i hela Bråån.

Vattendragsrestaureringar

Olika vattendragsrestaureringar har genomförts för att vattendragen ska få sammanhängande sträckor där fisk och andra vattenlevande djur kan spridas (förbättrad konnektivitet) och få bättre livsförhållanden (biotopvård). I detta arbete ingår även återmeandring av rätade åar där t.ex. Klingavälsån genom vattenrådet återfått drygt 4 km av sitt tidigare meandrande lopp.

Vattendragsrestaurering har genomförts på många platser i avrinningsområdet i vattenrådets regi men även av lokala fiskeföreningar t.ex. Björkaån och Kävlingeån vid Rinneback.

Ett omlöp har anlagts från kvarndammen vid Högseröd som bidrar till fria vandringsvägar för fisk och andra vattenlevande djur.

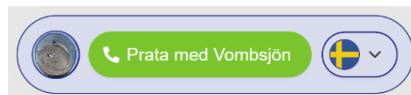
Andra fysiska åtgärder

Som komplement till dammar, våtmarker och vattendragsrestaurering har även andra åtgärder genomförts utifrån vattenrådets målsättningar. Tvåstegsdiken och avfasning av dikeskanter som minskar vattenhastigheter och erosion av vattendragets slänter har anlagts. Träd har planterats som beskuggar vattendragen, minskar igenväxning av vass samt ger sänkta vattentemperaturer på sommaren. Ett historiskt översilningsområde har restaurerats vid Björka i Sjöbo kommun. Gäddvåtmarker har anlagts för att öka mängden rovfisk i

Vombsjön. Strukturkalkning av åkermark och skyddszoner har genomförts för att minska fosforläckaget från åkermarken och vattenanknutna rekreationsstråk har anlagts vid Örtofta i Eslövs kommun.

Nyanlagd gäddvåtmark vid Vombsjöns norra strand

Vattenrådets politiker inspirerar

När kommuner vill veta mer om fördelarna med samordnat åtgärdsarbete då ställer vattenrådets politiker upp!

Kommunikation och information

Information om vattenvårdsarbetet har spridits via projektens hemsidor, genom ett stort antal broschyrer och rapporter, utställningar, deltagande på seminarier och föreläsningar, via tidningsartiklar samt inslag på radio och TV. Även AI-teknik prövas i ett samarbetsprojekt där man kan prata med Vombsjön. Vattenråden bedriver även dialogprojekt i mindre delavrinningsområde där berörda markägare och andra intressenter diskuterar rådande förhållanden och vattenmiljöproblem.

Vattenrådets kansli fyller även en viktig uppgift genom att förmedla organisationens långa erfarenhet av samordnat vattenvårdsarbete genom att stötta nybildade vattenråd i andra delar av Sverige. Konkret innebär detta att dela med sig av sitt framgångsrika arbetssätt, med att åstadkomma vattenvårdsarbete i praktiken, med allt från mallar och dokument till att inspirera. Även engagerade politiker från kommunerna ställer upp i nationella sammanhang och delar med sig av sin erfarenhet kring att arbeta gemensamt med andra kommuner kring vatten inom ett avrinningsområde.

Invigning av ny meanderslinga och våtmark vid Klingavälsåns utlopp. Ett exempel på vattenrådets arbetssätt för att uppmärksamma politiker, press, allmänhet och myndigheter om sitt åtgärdsarbete

Undersökningar av miljöeffekter och åtgärdsförutsättningar

Omfattande undersökningar av **dammars och våtmarkers miljöeffekter** har utförts inom ramen för Kävlingeåns vattenråds åtgärdsarbete ofta gemensamt med Höje å vattenråd. De flesta studier genomfördes på 90-talet och i början på 00-talet men mindre studier genomförs fortlöpande. Rapporterna finns tillgängliga på Kävlingeåns vattenråds hemsida. Även olika utredningar och underlag för att hitta lämpliga nya åtgärder och för att geografiskt kunna prioritera insatserna efter behov och nytta har tagits fram. Underlagen kan vara intressanta för det fortsatta arbetet.

Genom samarbetade med forskningsfinansierade projekt används Kävlingeåns avrinningsområde, och genomfört åtgärdsarbete, för olika studier såväl naturvetenskapliga som samhällsvetenskapliga.

Miljöeffekter av åtgärdsarbetet

Bättre vattenkvalitet

Baserat på genomförda långtidsstudier av dammar med analyser av in- och utgående halter av näringsämnen samt mätningar av vattenföring kan miljöeffekterna av anlagda dammar och våtmarker beräknas.

Åtgärderna avspeglar sig också i de långtidsmätningar som visar transporten av kväve och fosfor från åarna till Öresund. Överlag märks nedåtgående trender för halterna i vattendragen och totala transporter men utvecklingen har stannat av under den senaste tioårsperioden. Det ska poängteras att det är flera faktorer som spelar in i förklaringen till förändrade halter i vattendragen men då vi genom forskning vet att våtmarkerna reducerar näringsämnen kan vi på goda grunder anta att nyanlagda dammar och våtmarker bidragit till nedgången.

De anlagda åtgärderna inom Kävlingeåns avrinningsområde bedöms ha en reningseffekt på ca 220 ton kväve och 11 ton fosfor årligen. Beräkningen är utförd med antagandet att 1 hektar damm/våtmarksyta reducerar ca 400 kg kväve respektive 20 kg fosfor per år. I praktiken kan reduktionen av näringsämnen (kg/ha) variera stort beroende på hur mycket näring som tillförs och hur stora vattenflöden som passerar dammen/våtmarken.

Effekten på havet är mycket svår att påvisa med direkta mätningar. Medeltransporten från Kävlingeån till Öresund från 1988 till 2023 har varit 1800 ton kväve och 26 ton fosfor per år. Den uppskattade reningseffekten av anlagda våtmarker utgör ca 12 % av kvävetransporten och ca 40 % av fosfortransporten till Öresund. Beräkningar av kostnader för att reducera motsvarande mängd övergödande ämnen i ett reningsverk visar att det skulle kosta ca 50 miljoner kronor om året. Den minskade årstransporten kan mycket väl bero på de åtgärder som genomförts.

Ökad biologisk mångfald

Omfattande uppföljningsstudier har gjorts för att studera växt- och djurliv i anlagda våtmarker. Med stöd av dessa studier kan betydelsen för den biologiska mångfalden skattas grovt. Tabellen nedan visar en uppskattning för de tre olika avrinningsområdena Höjeå samt närliggande Kävlingeån och Segeå.

Bland observationerna finns både många vanliga arter och sådana som är tydligt undanträngda i jordbrukslandskapet. Även rödlistade arter har noterats. Utan att försöka kvantifiera har genomförda åtgärder även gynnat ett stort antal groddjur, många vattenanknutna växter och förbättrat vandringsvägar och lekmiljöer för fisk.

Kostnadseffektiv rening

Reningen i anlagda våtmarkerna är kostnadseffektiv. Att reducera motsvarande mängd övergödande ämnen i ett reningsverk skulle kosta ca 50 miljoner kronor om året.

Fåglar och insekter blir glada

Nya vattenområden har gett häckningsplatser till 440 vattenanknutna fågelpar. Miljontals sländor och andra vattenlevande småkryp har fått nya hem.

Beräknad betydelse av anlagda våtmarker i Höje å (ca 110 ha) och Kävlingeån (ca 550ha) samt Segeå (ca 105 ha) för djur knutna till vattenmiljöer.

Område	Anlagda våtmarker (hektar)	Häckande fåglar (par/år)	Rastande fåglar (indv/år) *	Bottenfauna (milj. Indiv/år)
Höje å	110	550	1200	1900
Kävlingeån	550	2 750	6000	9350
Sege å	105	525	1155	1785

* baseras på snitt per hektar, 11 individer/ha, vid investeringstillfällena

Mer miljönytta

Dammar och våtmarker är multifunktionella, och bidrar till ökad grundvattenbildning, dämpar flödesvariationer och fungerar som reningsverk för en rad ämnen till exempel bekämpningsmedels- och läkemedelsrester och metaller. Många anlagda och restaurerade vatten har också stor betydelse för rekreation, friluftsliv och jakt. På vissa platser har särskilda satsningar gjorts genom att anlägga stigar, spänger, broar och informationstavlor. Den kanske största satsningen har gjorts vid Sandby våtmark med samfinansiering av Lunds kommun och ett liknande projekt projekteras nu i Kävlinge kommun vid Gryet.

Fortsatt samarbete ger många fördelar

Under 30 år har det samordnade arbetet kring vatten pågått i Kävlingeåns avrinningsområde. Initialt startat av politiker från olika kommuner som såg fördelarna att arbeta gemensamt inom vattnets geografiska gränser. Genom det grundläggande samarbetsavtalet har man visat att samarbetet lönar sig och stabilitet ger en trygg grund för ständigt förbättringsarbete. Åtgärderna har förbättrat vattnets kvalitet och ökat den biologiska mångfalden kopplad till vatten. Man har dessutom byggt förtroende mot olika aktörer i avrinningsområdet i varit lyhörda för nya behov och förändring av arbetssätt.

I och med de pågående klimatförändringarna är vattenfrågan mer aktuell än någonsin och nya utmaningar behöver hanteras. Det handlar om att bygga en beredskap för torka och översvämningar, att värna och förbättra biologisk mångfald och utifrån dessa utmaningar samarbeta inom vattnets gränser.

Vattenrådets organisation har en unik möjlighet att ta sig an dessa frågor och fortsätta utveckla sitt framgångsrika arbete.

Bilaga 1 Genomförda åtgärder

Genomförda åtgärder i Kävlingeåns avrinningsområde

Kävlingeåns vattenvårdsprogram 2018–2025				
Nr	Fastighet/namn	Kommun	Vattenyta (ha)/ sträcka (m)	Klar
860	Hjälmaröd, gäddvåtmark	Eslöv	1,5	2025
856	Blentarp 14:2	Sjöbo	1,8	2025
829	Brösarp 3:7 m.fl.	Sjöbo	1,2	2024
849	Brösarp 4:15 m.fl.	Sjöbo	0,5	2024
861	Lilla Torpsbäcken, fiskevård	Sjöbo	7	2024
859	Tolånga övre dämme, fiskevård	Sjöbo	-	2024
400	Veberöd 1:23, 21:10 samt 5:5	Lund	0,5	2024
807	Rolsberga kvarn, fiskevård	Höör	-	2023
796	Oderup 10:19	Hörby	1	2022
821	Hjularöd 1:2	Eslöv	1,2	2022
777	Sandby 67:2	Lund	5	2022
831	Eggelstad 16:18, 14:10	Sjöbo	0,5	2022
837	Vanstadtorp 10:12	Sjöbo	0,4	2022
524	Skarhult 13:36	Eslöv	2,1	2021
806	Örtofta 21:1	Eslöv	3	2021
808	Lila Skeglinge 1:1	Eslöv	3,4	2021
793	Högseröds kvarn, fiskevård	Eslöv	-	2020
819	Örtofta by, rekreationsstråk	Eslöv	-	2020
781	Hammarlunda 7:1	Eslöv	3,5	2019
510	Åkert	Eslöv	0,2	2019
810	Hunneberga 31:1	Eslöv	0,3	2019
781	Hammarlunda 7:1	Eslöv	3,5	2019
750	Ry 4:1_öster	Eslöv	0,4	2018
767	Löddesnäs 1:1, Holländarehusen	Lomma	7	2018

Bilaga 1 Genomförda åtgärder

Kävlingeåns vattenvårdsprogram 2015–2017				
Nr	Fastighet/namn	Kommun	Vattenyta (ha)/ sträcka (m)	Klar
779	Sularpsbäcken Sandby, fiskevårdsåtgärder	Lund		2017
780	Harlösabäcken, fiskevårdsåtgärder	Eslöv		2017
232D4	Alestadtorp 1:2, fosfordamm	Sjöbo	0,2	2016
232D1	Brandstad 30:1, fosfordamm	Sjöbo	0,2	2016
232D3	Övedskloster 2:69, fosfordamm	Sjöbo	0,2	2016
232D5	Bjärsjölagård 1:128, fosfordamm	Sjöbo	0,2	2016
232D2	Brandstadholm 1:14, fosfordamm	Sjöbo	0,2	2016
791	Veberöd 7:2	Lund	4	2016
232D6	Elestorp 7:1, fosfordamm	Sjöbo	0,2	2016
769A	Araskoga 6:5, tvåstegsdike, terrass	Sjöbo	0,5	2016
769B	Araskoga 5:11, svämplan	Sjöbo	0,2	2016
773	Brandstad 30:5, infiltrationsdike	Sjöbo	0,2	2016
774	Bjärsjölagård 1:37, reglerad dränering	Sjöbo		2016
232D8	Brandstad 30:1, fosfordamm	Sjöbo	0,1	2016
775	Elestorp 8:1, kalkfilterdike	Sjöbo		2016
769C	Brandstadholm 1:14, fosfordamm	Sjöbo	0,2	2016
706	Ry 4:1	Eslöv	1,8	2015
746	Östra Strö S:2	Eslöv	0,03	2015
372	Björka 13:4, 18:3, 18:4 m fl	Sjöbo	60	2015
574	Kungsholmen 1:1, återmeandring	Lund	46	2015
714A	Furulund 3:1	Kävlinge	0,24	2015
714B	Lackalänga 7:21	Kävlinge	0,18	2015
742A	Sandby 54:1 m.fl., avfasning	Lund	800	2015

Bilaga 1 Genomförda åtgärder

Kävlingeåns vattenvårdsprogram 2012–2014				
Nr	Fastighet/namn	Kommun	Vattenyta (ha)/ sträcka (m)	Klar
705	Askeröd 1:3	Hörby	1,3	2014
702	Harlösa-Hjälmaröd 4:3	Eslöv	1,5	2014
724	Brandstadholm 1:14	Sjöbo	0,3	2014
575	Vikhög 1:28	Kävlinge	0,2	2014
716	Vikhög 1:28	Kävlinge	5	2014
708	Skarhult 13:10	Eslöv	4,4	2014
707	Källstorp 1:21, norr	Eslöv	3,5	2014
729	Källstorp 1:21, söder	Eslöv	0,9	2014
713	Borgeby 11:29, Borgeby 11:28	Lomma	0,8	2014
603	Kungsmarken, Glombäcken återmeandring	Lund	800	2014
738	Skarhults Nygård 1:5, trädplantering	Eslöv	700	2014
718	Löddeköpinge 24:11	Kävlinge	1	2013
596A	Flyinge ängar, Östra Gårdstånga 13:61	Eslöv	3	2013
731	Hasslemölla 1:1	Lund	0,2	2013
732	Hunneberga 16:10	Eslöv	0,7	2013
584	Rekreatiönsstråk Örtofta	Eslöv	3000	2012
588	Brandstadholm 2:7, Araskoga 5:10, 5:11	Sjöbo	1	2012
593	Araskoga 5:9, Brandstad 19:27	Sjöbo	0,5	2012
587	Brandstad 19:9, Araskoga 5:10, 5:11	Sjöbo	1	2012
607	Hällestad 8:39	Lund	0,35	2012
596B	Östra Gårdstång 13:63	Eslöv	0,2	2012
586	Brödåkra 2:45	Eslöv	1	2012
555	Ellinge 34:1	Eslöv	0,7	2012

Bilaga 1 Genomförda åtgärder

Kävlingeåprojektet 2008–2011				
Nr	Fastighet/namn	Kommun	Vattenyta (ha)/ sträcka (m)	Klar
578	Övedskloster 2:23, Blommeröd	Sjöbo	2	2011
581	Brödåkra 2:4	Eslöv	0,3	2011
573	Tranås 38:2	Tomelilla	0,5	2011
579	Gryby 10:2	Eslöv	0,5	2011
340	Kungsholmen 1:1	Lund	60	2010
567	Tranås 25:36	Tomelilla	1,5	2010
5	Östraby 10:56, 10:12	Hörby	1,1	2010
559	Gryby 10:2	Eslöv	3,8	2010
568	Rolsberga 7:7	Höör	4,6	2010
473	Örtofta 21:11	Eslöv	2	2010
12A	Åsum 37:1	Sjöbo	15	2009
548	Ågerup 2:82	Sjöbo	4	2009
527	Holmby 14:2	Eslöv	2,8	2009
538	Ågerup 2:29 (Lihult)	Sjöbo	9	2009
561	Slogstorp 8:5	Eslöv	0,15	2009
562	Östra Gårdstånga 22:1	Eslöv	1	2009
529	Övedskloster 2:23	Sjöbo	19	2009
531	Löddeköpinge 93:1, 5:2, 26:5	Kävlinge	9,5	2008
535	Pinnamöllan	Sjöbo	0,3	2008
203	Attarp 2:28	Eslöv	1,6	2008
537	Attarp 2:5	Eslöv	1,5	2008
539	Säljeröd 3:2	Hörby	7	2008
554	Slogstorp 17:8	Eslöv	0,3	2008

Bilaga 1 Genomförda åtgärder

Kävlingeåprojektet 2005–2007				
Nr	Fastighet/namn	Kommun	Vattenyta (ha)/ sträcka (m)	Klar
475A	Örtofta 21:1	Eslöv	8,9	2007
253A, B, C	Hjularöd 1:2	Eslöv	16,1	2007
201	Assmåsa 4:10	Sjöbo	1	2006
291A	Lönshult 2:1	Eslöv	1,1	2006
331B	Viderup 1:7	Eslöv	0,6	2006
485	Hammarlunda 12:4,12:5	Eslöv	1,2	2006
322	Gryby 8:7	Eslöv	1,7	2006
517	Rolsberga 15:14	Höör	0,5	2006
349	Ågerup 2:29	Sjöbo	8	2006
506	Veberöd 1:10	Lund	1	2006
516	Rolsberga 10:7	Höör	1,1	2005
309	Gummastorp 12:1	Hörby	0,9	2005
317	Kyrkhult 2:6	Eslöv	0,7	2005
375	Östra Gårdstånga 24:1	Eslöv	0,8	2005
7	Askerödsmosse	Hörby	10,7	2005
361	Romhult 3:4	Eslöv	1,8	2005
350A	Övedskloster 2:69 (Skartofta)	Sjöbo	1	2005
319	Fjärshus 1:7	Ystad	1,1	2005
350D	Övedskloster 2:23, Vressel 2:80,	Sjöbo	11,9	2005
343A	Bellingaröd 1:1, Bellinga 1:1	Ystad	2,5	2005
343C	Bellinga 1:1	Sjöbo	1	2005
311	Näsby 7:17	Sjöbo	0,7	2005
331A	Viderup 1:7	Eslöv	2,5	2005
229	Alestadtorp 1:2, 2:1	Sjöbo	0,7	2005
333	Vanstad 13:13	Sjöbo	2,1	2005
26	Tolånga 14:20	Sjöbo	1	2005

Bilaga 1 Genomförda åtgärder

Kävlingeåprojektet 2002–2004				
Nr	Fastighet/namn	Kommun	Vattenyta (ha)/ sträcka (m)	Klar
304	Örtofta 21:1	Eslöv	0,7	2004
129B	Slogstorp 17:8	Eslöv	0,3	2003
300	Äsperöd 1:30	Tomelilla	0,4	2003
289	Sandbäck 2:2	Sjöbo	1	2003
297	Brandstad 1:14	Sjöbo	0,6	2003
297	Brandstad 1:14	Sjöbo	0,8	2003
295	Näsby 6:2	Sjöbo	2,1	2003
268	Övedskloster 2:23	Sjöbo	0,6	2003
102	Sövestad 1:47	Ystad	0,5	2003
290	Sillaröd 1:35	Tomelilla	0,3	2003
284 A	Löddeköpinge 75:1, 94:1	Kävlinge	2,3	2003
284 B	Löddeköpinge 75:1, 94:1	Kävlinge	2,9	2003
190A	Nöbbelöv 6:1	Eslöv	0,55	2002
194	Ekeberga 1:24	Lund	1,2	2002
155	Revinge 2:12	Lund	0,4	2002
186	Igelösa 7:1	Lund	0,45	2002
183	Borgeby 16:8	Lomma	2,1	2002
242	Rolsberga 15:8–12	Höör	0,9	2002
227	Frönshult 1:7, 1:8	Eslöv	2	2002
244	Gårdstånga 18:1	Eslöv	3	2002
271A	Bolleröd 3:3	Eslöv	1	2002
204	Holmby 3:1	Eslöv	0,75	2002
171	Sandby 25:39	Lund	0,4	2002
172F	Revinge 1:12	Lund	8,2	2002
293	Sövdeborg 1:65	Sjöbo	4	2002
273	Säljeröd 3:2	Hörby	5,5	2002

Bilaga 1 Genomförda åtgärder

Kävlingeåprojektet 2000–2002				
Nr	Fastighet/namn	Kommun	Vattenyta (ha)/ sträcka (m)	Klar
166	Östraby 1:5 m fl	Hörby	0,5	2002
231	Högseröd 13:1	Eslöv	0,5	2002
134	Hunneberga 4:4/31:2	Eslöv	0,85	2002
176	Västerstad 23:6	Hörby	1	2002
193	Holmby 3:1	Eslöv	0,41	2002
108	Harlösa 1:4	Eslöv	3,2	2002
228	Flyinge 6:7	Lund	3,5	2002
211A	Silvåkra 1:34	Lund	3,5	2002
245	Bingstorp 2:1	Eslöv	3	2002
86	Skatteberga 1:2	Lund	5	2002
28	Hög 8:1	Kävlinge	2	2001
161	Stora Harrie 29:127	Kävlinge	0,7	2001
215	Dörröd 3:10	Lund	1	2001
152	Hammarlunda 6:2	Eslöv	0,5	2001
138	Revinge 35:1	Lund	0,8	2001
196B	Rolsberga 7:7	Höör	1,3	2001
196A	Rolsberga 7:7	Höör	1,4	2001
182	Löddeköpinge 4:1	Kävlinge	0,6	2000
187	Arendala 4:1	Lund	0,5	2000
146	Tolånga 14:21	Sjöbo	0,5	2000
51B	Vallarum 13:4	Sjöbo	0,9	2000
181	Kävlinge 37:6	Kävlinge	0,6	2000
191	Askeröd 11:18	Hörby	0,6	2000
61	Lilla Harrie 16:1	Kävlinge	0,2	2000

Bilaga 1 Genomförda åtgärder

Kävlingeåprojektet 1999				
Nr	Fastighet/namn	Kommun	Vattenyta (ha)/ sträcka (m)	Klar
125	Igelösa 9:1,12:1	Lund	1,6	1999
94	Vännberga 1:2	Eslöv	0,7	1999
167	Västerstad 19:29	Hörby	0,5	1999
109	Bjärröd 6:4	Sjöbo	0,6	1999
156	Äsperöd 72:1	Tomelilla	0,85	1999
92B	Gårdstånga 3:9,1:1	Eslöv	0,9	1999
92A	Gårdstånga 3:9,1:1	Eslöv	0,9	1999
162	Frörum 1:1	Tomelilla	0,6	1999
142	Hjärås 1:10	Hörby	1,3	1999
175	Västerstad 4:61	Hörby	0,4	1999
8	Rolsberga 23:1	Höör	0,56	1999
112	Borgeby 11:8, 11:28	Lomma	1,1	1999
140	Grimstofta 8:42	Sjöbo	2	1999
147	Åsum 22:1	Sjöbo	1,3	1999
189	Pugerup 1:16	Höör	1,6	1999
159	Hammarlunda 2:1	Eslöv	1,2	1999
46	Holmby 7:4	Eslöv	1,3	1999
51A	Vallarum 13:4	Sjöbo	0,4	1999
91	Södra Åsum 17:12	Sjöbo	0,5	1999
178	Stävie 2:1	Kävlinge	1,5	1999
179	Lackalänga 7:21m fl	Kävlinge	1	1999
170	Dörröd 20:1	Lund	0,4	1999
157	Vollsjö 31:178	Sjöbo	0,7	1999
136	Arendala 4:3	Lund	0,9	1999

Bilaga 1 Genomförda åtgärder

Kävlingeåprojektet 1996–1998				
Nr	Fastighet/namn	Kommun	Vattenyta (ha)/ sträcka (m)	Klar
98	Rolsberga 10:7/Böstofta 17:1	Höör	0,92	1998
27	Boaröd 15:1	Tomelilla	0,35	1998
110	Gummastorp 10:61	Hörby	0,5	1998
139	Stora Harrie 5:23	Kävlinge	0,8	1998
126	Bösmöllan 1:1	Lund	1	1998
13	Vanstad 18:50	Sjöbo	0,3	1998
154	Nöbbelöv 8:2	Eslöv	0,8	1998
4	Skarhult 2:3, Skarhult 5:3	Eslöv	1,1	1997
3A	Kristinetorp 1:2	Eslöv	5	1997
25	Skarhult 13:10	Eslöv	5,3	1997
30A3	Flyinge 22:40, Ekeberga 1:4	Lund	1,6	1997
30A2	Flyinge 22:40	Lund	1	1997
30A1	Flyinge 22:40	Lund	1,5	1997
106	Knutstorp 1:1	Lund	1,1	1997
6	Hjärås 5:3	Hörby	0,81	1997
20B	Trulstorp 3:3	Eslöv	0,65	1997
50	Hoby 3:2, 3:3	Lund	0,5	1997
47	Åkarp 4:3	Hörby	0,86	1997
103	Snogarp 2:1	Ystad	0,6	1997
123	Västerstad 29:65	Hörby	0,7	1997
129	Slogstorp 17:8	Eslöv	0,8	1997
9D	Böstofta 19:3	Höör	0,5	1997
131	Jordboen 1:1	Höör	1	1997
18	Ellinge 34:1 m fl	Eslöv	1,1	1996
9A	Böstofta 19:3	Höör	0,9	1996

2025-10-27

Anders Nilsson

+4641362190

anders.nilsson2@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Utvärdering och beslut gällande förändring av Södergatans funktion

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner utvärderingen gällande förändring av Södergatans funktion september 2025.
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att Södergatans nuvarande funktion med öppet i norrgående riktning oktober till mars och delvis öppet april till september blir permanent.

Ärendebeskrivning

Förvaltningen Miljö och Samhällsbyggnad har fått i uppdrag, via miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 47, 2025, att utvärdera Södergatans förändrade funktion om att den hålls delvis öppen i norrgående riktning mellan april och september.

Beslutsunderlag

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 47, 2025 Förslag till nytt beslut gällande förändring av Södergatans funktion
- Bilaga 1. Utvärdering gällande förändring av Södergatans funktion september 2025

Beredning

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden fattade följande beslut den 28 augusti 2025, § 47:

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner utvärderingen gällande förändring av Södergatans funktion april 2025.
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att fortsatt utvärdera Södergatans funktion fram till och med den 30 september 2025. Utvärderingen ska redovisas för nämnden senast november 2025.

Utvärdering

Förvaltningen har genomfört en utvärdering gällande att Södergatan hålls delvis öppen i norrgående riktning mellan april och september. Mellan 1 april och 30 september är det tillåtet att köra i norrgående riktning på vardagar (mån-fre) kl 06-12. Utvärderingen inkluderar trafikmätningar samt en sammanställning av synpunkter från allmänheten samt från bussbolaget Transdev.

Det har gjorts tre trafikmätningar. En i första veckan av september 2024 när det fortfarande var förbud mot motortrafik i båda riktningarna, en i första veckan i mars 2025 när det varit öppet för trafik i norrgående riktning sedan oktober 2024 samt en i september 2025 när det var delvis öppet i norrgående riktning. Denna utvärdering behandlar mätningarna i september 2024 och 2025. Dessa båda mätningar har jämförts, dels för den totala mängden trafik och dels dag för dag. Jämförelsen har gjorts för både norrgående och södergående riktning.

Resultat visar att trafiken i norrgående riktning har ökat med ca 60 fordon per dygn sedan gatan öppnades upp för trafik. Södergående riktning har minskat något.

Inga synpunkter från allmänheten eller bussbolaget Transdev har kommit in.

Slutsats av utvärdering

Trafiken har ökat i norrgående riktning men i begränsad omfattning. Det har än så länge inte påverkat busstrafiken negativt. Ökningen är mindre jämfört med mars 2025 när gatan var helt öppen i norrgående riktning. Ökningen jämfört med år 2024 tyder på att regleringen har sämre efterlevnad när det är förbjudet vissa tider.

Det har inte inkommit några synpunkter från allmänheten, vilket leder till slutsatsen att den begränsade fordonstrafiken inte har påverkat gång- och cykeltrafikanter.

Det kan ta tid innan förändringar i trafikregleringen visar på någon skillnad eftersom de flesta trafikanter är vanemänniskor och kör på samma sätt, på samma vägar. Det är därför möjligt att trafiken kan fortsätta att öka när fler får vetskap om att gatan har öppnats upp. Det finns även en risk att trafikanter blir förvirrade av att regleringen ändras två gånger om året. Detta kan leda till sämre efterlevnad.

Dock bedömer förvaltningen att ökningen inte blir så pass stor att den påverkar framkomligheten för busstrafiken.

Förvaltningen bedömer att det inte behövs fler utvärderingar av Södergatans funktion. Nuvarande funktion med norrgående riktning öppen för trafik oktober till mars samt delvis öppen april till september kan göras permanent.

Beslutet skickas till
Miljö och Samhällsbyggnad

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef, Gata, trafik och park

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

§ 47

MOS 2024/274

Utredning gällande förändring av Södergatans funktion**Beslut**

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner utvärderingen gällande förändring av Södergatans funktion april 2025.
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att fortsatt utvärdera Södergatans funktion fram till och med den 30 september 2025. Utvärderingen ska redovisas för nämnden senast november 2025.

Ärendebeskrivning

Förvaltningen Miljö och Samhällsbyggnad har fått i uppdrag, via miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 121, 2024, att utvärdera Södergatans förändrade funktion om att den hålls öppen i norrgående riktning mellan oktober och mars. Utvärderingen skulle ske i mars 2025, men har behövts skjutas fram en månad på grund av trafikmätningar.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Utredning gällande förändring av Södergatans funktion
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 121, 2024 Förslag till nytt beslut gällande förändring av Södergatans funktion
- Bilaga 1. Utvärdering gällande förändring av Södergatans funktion april 2025

Beredning

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden fattade följande beslut den 28 augusti 2024, § 121:

- Upphäva miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut från den 19 juni 2024 *Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar enligt alternativ 3 samt att Södergatan ska vara ett gångfartsområde. Gatan hålls öppen oktober till mars. Tidsbestämt mellan april-september med följande tider då gatan är öppen, klockan 06:00 – 12:00 måndag till fredag. Vid större evenemang ska gatan vara stängd. Utvärdering ska ske mars 2025.*
- Gällande förbud mot trafik med motorfordon i norrgående riktning längs Södergatan upphävs.

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

- Södergatan hålls öppen i norrgående riktning oktober till mars. Tidsbestämt mellan april-september med följande tider då gatan är öppen, klockan 06:00 – 12:00 måndag till fredag. Vid större evenemang ska gatan vara stängd. Utvärdering ska ske mars 2025.
- Plats för taxi upphävs.
- Parkeringsplatser införs på tidigare taxiplats och regleras till max parkeringstid 30 minuter.
- Parkeringsplatser kombineras med lastplatsen precis norr om Bryggaregatan. Lastplatsen gäller 08:00 – 12:00 och parkering övrig tid med max parkeringstid 30 minuter.

Utvärdering

Förvaltningen har genomfört en utvärdering gällande att Södergatan hålls öppen i norrgående riktning mellan oktober och mars. Utvärderingen inkluderar trafikmätningar samt en sammanställning av synpunkter från allmänheten samt från bussbolaget Transdev. Den innehåller också en beläggningsinventering av den befintliga parkeringsplatsen för rörelsehindrad på västra sidan av Södergatan, strax söder om Malmgatan.

Det har gjorts två trafikmätningar. En i första veckan av september 2024 när det fortfarande var förbud mot motortrafik i båda riktningarna samt en i första veckan i mars 2025 när det varit öppet för trafik i norrgående riktning sedan oktober 2024. Dessa båda mätningar har jämförts, dels för den totala mängden trafik och dels dag för dag. Jämförelsen har gjorts för både norrgående och södergående riktning.

Resultat visar att trafiken i norrgående riktning har ökat med ca 140 fordon per dygn sedan gatan öppnades upp för trafik. Södergående riktning har minskat något.

Inga synpunkter från allmänheten eller bussbolaget Transdev har kommit in.

Vid två tillfällen har parkeringsplatserna för funktionshindrade på Södergatan och Bastugatan inventerats under ca två veckor. Syftet var att se hur mycket de användes.

På Bastugatan sker parkering under lite längre tid, medan Södergatans två platser mest används till korta ärenden.

År 2024 parkerades det som mest 12 fordon på en plats. År 2025 som mest sex fordon på en plats.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Slutsats av utvärdering

Trafiken har ökat i norrgående riktning men i begränsad omfattning. Det har än så länge inte påverkat busstrafiken negativt.

Det har inte inkommit några synpunkter från allmänheten, vilket leder till slutsatsen att den begränsade fordonstrafiken inte har påverkat gång- och cykeltrafikanter. Förändringar i trafikregleringen har troligen ännu inte nått full effekt och det är sannolikt att trafiken fortsätter att öka under kommande år.

Det kan ta tid innan förändringar i trafikregleringen visar på någon skillnad eftersom de flesta trafikanter är vanemänniskor och kör på samma sätt, på samma vägar. Det är därför möjligt att trafiken kan fortsätta att öka när fler får vetskap om att gatan har öppnats upp. Under april till september kommer gatan endast vara öppen måndag-fredag kl 06-12. Nästa utvärdering kommer undersöka om dessa klockslag följs.

Det finns även en risk att trafikanter blir förvirrade av att regleringen ändras två gånger om året. Detta kan leda till sämre efterlevnad.

Inventeringen av parkeringsplatser för funktionshindrade visar att de används regelbundet. Förvaltningen bedömer det som viktigt att dessa finns kvar.

Beslutet skickas till

Miljö och Samhällsbyggnad

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

2025-10-28
Anders Nilsson
0413-621 90
anders.nilsson2@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Bilaga 1 - Utvärdering gällande förändring av Södergatans funktion september 2025

En utvärdering av förändringen av Södergatans funktion har gjorts. Det som har utvärderats är synpunkter från allmänheten, synpunkter från Transdev och trafikmätningar.

Synpunkter från allmänheten

Inga synpunkter från allmänheten har kommit in till och med 2025-03-31

Synpunkter från Transdev

Inga synpunkter har kommit in från Transdev till och med 2025-10-24.

Trafikmätningar

Det har gjorts två trafikmätningar. En i första veckan av september 2024 när det fortfarande var förbud mot motortrafik i båda riktningarna samt en i september 2025 när det varit delvis öppet för trafik i norrgående riktning sedan april 2025. Mellan 1 april och 30 september är det tillåtet att köra i norrgående riktning på vardagar (mån-fre) kl 06-12. Övrig tid är det motortrafik förbjuden med undantag för busstrafik, varutransporter och sjuktransporter. Dessa båda mätningar har jämförts, dels för den totala mängden trafik och dels dag för dag. Jämförelsen har gjorts för både norrgående och södergående riktning.

I norrgående riktning har trafiken år 2025 ökat med ca 60 fordon per dygn jämfört med år 2024. I tabell 1 visas norrgående trafik totalt för hela veckan. Den redovisas per timme.

Tabell 1. Jämförelse för september år 2024 och år 2025 totalt för hela veckan i norrgående riktning. Redovisas per timme.

Norrgående riktning						
Timme	2024		2025		Skillnad	
	Antal	Varav Tung	Antal	Varav Tung	Antal	Varav Tung
00:00-01:00	12	0	21	3	9	3
01:00-02:00	4	0	8	1	4	1
02:00-03:00	9	0	7	2	-2	2
03:00-04:00	3	0	13	1	10	1
04:00-05:00	15	0	14	1	-1	1
05:00-06:00	29	16	20	17	-9	1
06:00-07:00	77	56	65	48	-12	-8
07:00-08:00	77	66	104	52	27	-14
08:00-09:00	83	59	106	68	23	9
09:00-10:00	99	65	128	65	29	0
10:00-11:00	100	50	112	56	12	6
11:00-12:00	71	44	124	58	53	14
12:00-13:00	88	58	119	59	31	1
13:00-14:00	104	63	126	76	22	13
14:00-15:00	118	81	124	80	6	-1
15:00-16:00	123	83	143	80	20	-3
16:00-17:00	97	58	139	62	42	4
17:00-18:00	92	59	112	66	20	7
18:00-19:00	66	40	121	53	55	13
19:00-20:00	52	27	64	35	12	8
20:00-21:00	41	28	57	29	16	1
21:00-22:00	23	0	58	18	35	18
22:00-23:00	8	0	33	1	25	1
23:00-00:00	25	1	21	4	-4	3
Totalt	1416	854	1839	935	423	81

Totalt för hela veckan är det 423 fler fordon som kör norrut sen gatan öppnades upp för trafik i norrgående riktning. Ökningen är relativt jämt fördelad mellan kl 07-23. Det är alltså fler som kör mot förbudet kl 12-06 jämfört med när det var förbud dygnet runt. Ökningen är dock mindre jämfört med mars 2025 när det var öppet för trafik varje dag i norrgående riktning. Eftersom vägmärkena togs bort helt 1 oktober till 31 mars och sen sattes tillbaka 1 april kan en del bilister missuppfatta vad som gäller. Ökningen jämfört med år 2024 tyder på att regleringen har sämre efterlevnad när det är förbjudet vissa tider.

I tabell 2 redovisas skillnaden mellan september år 2024 och år 2025 i norrgående riktning per veckodag. Alla dagar ökar men onsdag och fredag är lägre medans lördag är högre. Det finns inget klockslag som har någon större ökning jämfört med andra tider.

Tabell 2. Skillnad mellan september år 2024 och år 2025 i norrgående riktning. Redovisas per veckodag.

Norrgående riktning Skillnad						
Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
1	0	2	0	2	2	2
-2	0	0	1	0	4	1
0	-1	-1	-1	-1	3	-1
1	0	0	1	1	5	2
1	0	0	0	3	-3	-2
0	-4	-3	-1	-2	1	0
-3	-5	-9	1	1	0	3
2	9	-4	4	2	10	4
-2	-5	-4	4	11	11	8
9	-2	0	9	6	4	3
1	-2	8	-4	-6	4	11
6	17	2	8	7	8	5
-10	8	11	10	-2	3	11
8	5	1	6	0	1	1
2	11	-7	0	0	-3	3
5	4	7	8	-14	11	-1
13	1	12	5	1	8	2
3	7	-2	-7	6	10	3
9	12	3	0	14	11	6
7	4	-3	2	-3	8	-3
6	0	1	5	-2	5	1
5	4	4	9	7	6	0
2	6	-2	7	5	5	2
3	-1	-3	-3	-6	1	5
67	68	13	64	30	115	66

I södergående riktning har trafiken år 2025 minskat med 44 fordon per vecka jämfört med år 2024. I tabell 3 visas södergående trafik totalt för hela veckan. Den redovisas per timme. Det är en liten skillnad som kan variera något vecka för vecka. Bedömningen är att regleringen har samma efterlevnad som år 2024

Tabell 3. Jämförelse september år 2024 och år 2025 totalt för hela veckan i södergående riktning. Redovisas per timme.

Södergåenderiktning						
Timme	2024		2025		Skillnad	
	Antal	Varav Tung	Antal	Varav Tung	Antal	Varav Tung
00:00-01:00	9	0	7	0	-2	0
01:00-02:00	9	0	10	0	1	0
02:00-03:00	9	0	4	0	-5	0
03:00-04:00	6	0	6	1	0	1
04:00-05:00	15	0	7	0	-8	0
05:00-06:00	31	23	21	19	-10	-4
06:00-07:00	61	51	54	50	-7	-1
07:00-08:00	80	64	70	52	-10	-12
08:00-09:00	122	82	84	67	-38	-15
09:00-10:00	76	35	82	47	6	12
10:00-11:00	104	44	111	50	7	6
11:00-12:00	94	53	108	66	14	13
12:00-13:00	100	57	102	49	2	-8
13:00-14:00	129	76	100	66	-29	-10
14:00-15:00	107	67	111	69	4	2
15:00-16:00	123	63	114	75	-9	12
16:00-17:00	87	58	100	56	13	-2
17:00-18:00	85	57	95	61	10	4
18:00-19:00	76	43	87	45	11	2
19:00-20:00	58	26	53	36	-5	10
20:00-21:00	47	24	49	26	2	2
21:00-22:00	24	0	34	18	10	18
22:00-23:00	21	0	18	1	-3	1
23:00-00:00	16	1	18	4	2	3
Totalt	1489	824	1445	858	-44	34

I tabell 4 redovisas skillnaden mellan september år 2024 och år 2025 i södergående riktning per veckodag. Det är en ojämnh fördelning med ökning på måndag, onsdag och torsdag. Dock är det väldigt liten skillnad. Det finns inget klockslag som har någon större minskning jämfört med andra tider.

Tabell 4. Skillnad mellan septbember år 2024 och år 2025 i södergående riktning. Redovisas per veckodag.

Södergående riktning Skillnad						
Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
-1	1	0	0	0	2	-4
0	0	1	-1	0	-2	3
1	0	1	-1	1	-4	-3
0	1	0	-2	-1	2	0
-6	0	-1	1	1	-1	-2
-2	-4	-1	-2	0	1	-2
1	-2	-2	-1	-3	1	-1
2	-7	2	2	2	-8	-3
-8	-4	-9	0	-4	-9	-4
4	-6	6	3	-7	4	2
7	-5	6	7	-1	-2	-5
-3	-12	10	8	2	9	0
8	0	2	1	2	-13	2
-15	4	4	-4	0	-16	-2
9	-3	0	6	-9	6	-5
1	0	-6	5	-9	-5	5
-1	2	9	-6	-1	5	5
4	11	2	-11	4	4	-4
5	4	-2	-5	6	0	3
2	-4	-1	1	0	0	-3
3	4	-3	0	-6	4	0
7	-5	3	4	4	-2	-1
0	-3	4	0	2	-9	3
-4	-2	-2	-1	3	8	0
	-30	23	4	-14	-25	-16

Slutsats

Trafiken har ökat i norrgående riktning men i begränsad omfattning. Det har än så länge inte påverkat busstrafiken negativt. Ökningen är mindre jämfört med mars 2025 när gatan var helt öppen i norrgående riktning. Ökningen jämfört med år 2024 tyder på att regleringen har sämre efterlevnad när det är förbjudet vissa tider.

Det har inte inkommit några synpunkter från allmänheten, vilket leder till slutsatsen att den begränsade fordonstrafiken inte har påverkat gång- och cykeltrafikanter.

Det kan ta tid innan förändringar i trafikregleringen visar på någon skillnad eftersom de flesta trafikanter är vanemänniskor och kör på samma sätt, på samma vägar. Det är därför möjligt att trafiken kan fortsätta att öka när fler får vetskap om att gatan har öppnats upp. Det finns även en risk att trafikanter blir

förvirrade av att regleringen ändras två gånger om året. Detta kan leda till sämre efterlevnad.

Dock bedömer förvaltningen att ökningen inte blir så pass stor att den påverkar framkomligheten för busstrafiken.

2025-11-25

Karin Jonsson

+4641362482

karin.jonsson2@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Projekteringsförslag av Harlösa backe lekplats

Förslag till beslut

Miljö- och Samhällsbyggnad föreslår Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att fatta följande beslut;

- Att godkänna projekteringsförslag av Harlösa backe lekplats i Eslövs kommun och ge förvaltningen i uppdrag att gå vidare med upphandling av utförande entreprenad och anläggning i enlighet med budget 2025.

Ärendebeskrivning

I Eslövs kommuns budget år 2025 och flerårsplan 2026-2028 återfinns investeringsprojektet Harlösa och Gårdstånga lekplats

I lekplatsplanen bedöms Harlösa Backe lekplats bedöms ha dålig tillgänglighet, och främst vara anpassad för mindre barn men har en bra placering i en värdefull parkmiljö.

I enlighet med lekplatsplanen ska en närlekplats vara lokaliserad så att de finns nära i vardagen där flera barn bor och karaktäriseras av att upp till tio barn kan vistas samtidigt i miljön utan att onödiga konkurrenssituationer uppkommer. Det är framför allt de närboende barnen upp till 12 år som är målgrupp för lekplatsen.

Beslutsunderlag

- Planterings- och utrustningsplan
- Illustration Harlösa Backe lekplats
- Bilaga 1. Dialog Harlösa backe lekplats Antagen Lekplatsplan för Eslövs kommun (MOS 2020/661)
- Antagen Bilaga 1 för lekplatsplan
- Antagen Bilaga 2 för lekplatsplan
- Antagen Bilaga 3 för lekplatsplan

Beredning

Bakgrund

Projekteringen av Harlösa backe lekplats genomfördes under hösten 2022 till våren 2023. WSP avropades via ramavtalet som tekniska konsulter och en dialog inleddes med barn på närmaste förskola och skola. I ett mail till ansvarig rektor beskrevs hur dialogarbetet skulle gå till och om de var intresserade av att medverka. Barnen fick förbereda sig inför dialogen genom att med pedagogernas instruktion beskriva i ord och bild vad de tycker om att göra på en lekplats. I samband med platsbesök på respektive skola/förskola fick barnen visa sina teckningar och prata om dem. Därefter fick barnen titta på åtta foton som visade olika platser för lek och ”rösta” (genom att lägga kastanjer på bilderna) på vilket av de åtta foton de föredrog. Samtal fördes med barnen kring varför de valt de foton de gjort, och vad de tänkte sig var roligt med en sådan plats, se bilaga 1.

Projekteringen av Harlösa backe lekplats förgicks av dialog med Birkebo förskola samt grundskola Harlösa skola. Utifrån resultatet av dialogen har WSP jobbat fram temat ”Trädkoja” i enlighet med barnens åsikter. I förslaget finns bland annat sandlåda, trädkoja, kompisgunga, bäbisgunga och olika lekhus.

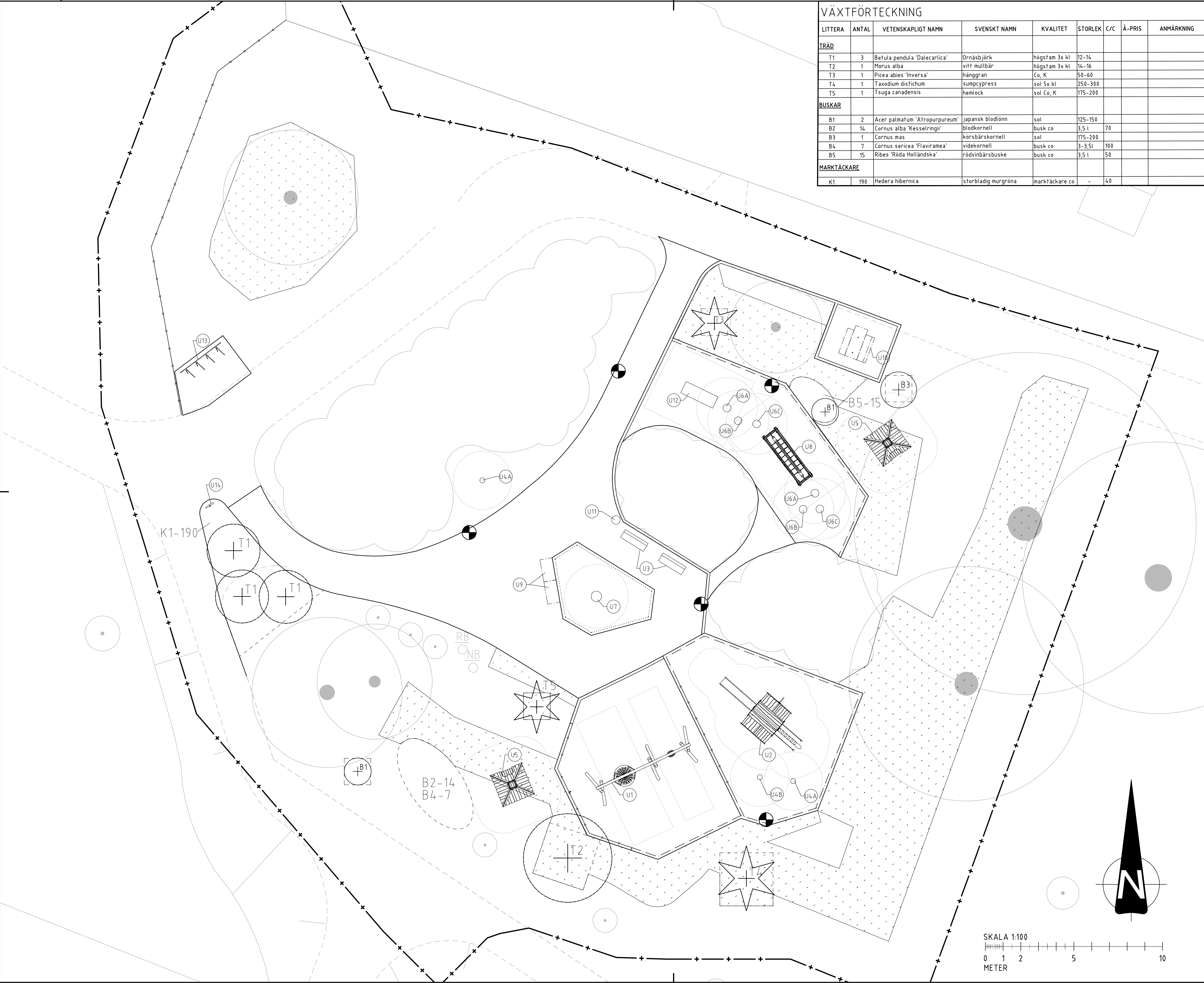
Harlösa backe lekplats är planerad för ombyggnation som en utförandeentreprenad under våren 2026.

Beslutet skickas till

Miljö och Samhällsbyggnad

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef för Gata, trafik och park

VÄXTFÖRTECKNING								
LITTERA	ANTAL	VETENSKAPLIGT NAMN	SVENSKT NAMN	KVALITET	STORLEK	C/C	Å-PRIS	ANMÄRKNING
TRÄD								
T1	3	Betula pendula 'Dalecarlica'	Örnäsbjörk	högstam 3x kl	12-14			
T2	1	Morus alba	vitt mulbär	högstam 3x kl	14-16			
T3	1	Picea abies 'Inversa'	hänggran	Co. K	50-60			
T4	1	Taxodium distichum	sumpcypress	sol 5x kl	250-300			
T5	1	Tsuga canadensis	hemlock	sol Co. K	175-200			
BUSKAR								
B1	2	Acer palmatum 'Atropurpureum'	japansk blodlönn	sol	125-150			
B2	14	Cornus alba 'Kesselringii'	blodkornell	busk co	3,5 l	70		
B3	1	Cornus mas	körbärskornell	sol	175-200			
B4	7	Cornus sericea 'Flaviramea'	videkornell	busk co	3-3,5 l	100		
B5	15	Ribes 'Röda Holländska'	rodvinnbärsbuske	busk co	3,5 l	50		
MARKTÄCKARE								
K1	190	Hedera hibernica	storbladig murgröna	marktäckare co	-	40		

- FÖRKLARINGAR
- ARBETSSOMRÅDE RITAD 3 M
UTANFÖR GÄLLANDE GRÄNS

BELÄGGNINGSKANT

STAKET

INSPRINGNINGSSKYDD

PLANTERINGSLINJE

TRÄSARG

TRÄSARG MED SITTPLANKA

STORTAGSTEN

BEF NED-
STIGNINGSBRUNN

BEF
RENSBRUNN

NY BELYSNINGSSTOLPE
- PLANTERING
- BEF TRÄD SOM BEVARAS
- BEF BUSKAGE SOM BEVARAS
- NYTT LÖVTRÄD, ART ENLIGT
VÄXTFÖRTECKNING
- NYTT BARRTRÄD, ART
ENLIGT VÄXTFÖRTECKNING
- SOLITÄR BUSKE, ART ENLIGT
VÄXTFÖRTECKNING
- GRÄSSÅDD
- BUSKPLANTERING, ART OCH C/C
ENLIGT VÄXTFÖRTECKNING
- MARKTÄCKARE, ART OCH C/C
ENLIGT VÄXTFÖRTECKNING

UTRUSTNING

GUNGSTÄLLNING

TRÄDKOJA

BÄNK

KOTTE 60cm

KOTTE 100 cm

KOJA

LEKSVAMP 20cm

LEKSVAMP 30cm

LEKSVAMP 40cm

BAKBORD

REPBRO

BAKBORD TILLGÄNGLIGT

BÄNKBORD

SKRÄPKORG

LEKTUNNEL

CYKELSTÄLL

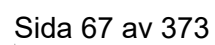
INFORMATIONSSKYLT

KOORDINATSYSTEM

PLAN: SWEREF 99 13 30

HÖJD: RH2000

BET	ANDRNING AVSER	DATUM	SIGN
FÖRFRÅGNINGSUNDERLAG			
		HARLÖSA BACKES LEKPLATS	
WSP SVERIGE AB BOX 574 201 25 MÄLMÖ 010-722 50 00 www.wsp.com			
UPPDRAG NR 10345529	RITAD/KONSTRUERAD AV Y ÖHRN	HANDLÄGGARE E BJÄRSELL	
DATUM 2023-02-27	ANSVARIG D ROSENQVIST		
PLANTERING OCH UTRUSTNINGSPÅN			
SKALA 1:100	NUMMER L-30-1-11	BET	

Harlösa skola

Fotbollsplan

Gunga

Rutschbana

Studsmatta – stor!

Hoppkuddar (Uppblåsbara)

Skog, där man kan skapa egna platser, gömma sig

Snurra

Linbana, åka med hög fart, fästa mellan träd?

Kompisgunga!

Klätter – högt och lite farligt!

Trädhus, kojor att gömma sig i

Många gillar att cykla, banor att cykla på

Klätternvägg

Hinderbana, många nämnde detta

Birkebo + Gladbackens förskola

Gungbräda

Träd, med äpplen i!

Studsmatta/trampolin, nedgrävd i marken

Rutschkana som i en spiral

Flaggstång med flaggor

Lekbilar, se foto

Regnbåge, mycket färger

Gungor, många gungor och kompisgunga

Lekplatsplan

**Målsättning och utvecklingsplan
för lekplatser på allmän platsmark
i Eslövs kommun**

Producerad av:	Eslövs kommun
Antagen:	Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, 2021-05-26
Remissinstanser:	Eslöv kommuns nämnder, kommunstyrelsen och funktionshinderrådet
Projektansvarig:	Matilda Aspersand, projektledare, Miljö och samhällsbyggnad Anna Jerleke, landskapsarkitekt, Miljö och samhällsbyggnad
Referensgrupp:	Christel Wohlin, avdelningschef, Miljö och samhällsbyggnad Magnus Hall, enhetschef, Miljö och samhällsbyggnad Mattias Andersson, entreprenadledare, Miljö och samhällsbyggnad Karin Jonsson, landskapsarkitekt, Miljö och samhällsbyggnad
Medverkande vid framtagande:	Maria Archila Bustos, Gis-ingenjör, Miljö och samhällsbyggnad Susanne Hultman, Gis-samordnare, Miljö och samhällsbyggnad
Omslagsbild:	Trollsjön lekplats i Eslöv
Foto:	Eslövs kommun om inget annat anges

Innehållsförteckning

Begreppsförklaring.....	4
Inledning.....	5
Vision.....	5
Planeringsförutsättningar.....	6
Lagar och föreskrifter.....	6
<i>Nationellt.....</i>	6
<i>Kommunalt.....</i>	6
Lekens värde.....	6
Mötesplats för alla.....	7
Fysisk aktivitet.....	7
Placering.....	8
Tillgänglighet.....	9
Drift.....	9
Delaktighet.....	9
Framtida lek.....	10
Kunskapsinsamling.....	11
Besök på förskolor.....	11
Promenadintervjuer med femteklassare.....	11
Enkät.....	11
Mål för Eslöv kommuns lekplatser.....	12
Utvecklingsplan.....	12
Resultat av inventering.....	12
Kategorisering av lekplatser.....	13
<i>Närlekplats.....</i>	13
<i>Områdeslekplats.....</i>	13
<i>Utflyktslekplats.....</i>	13
Prioritering av befintliga och nya lekplatser.....	14
<i>Snarast, görs om mellan 2021-2030.....</i>	14
<i>Senare, görs om mellan 2031-2040.....</i>	15
<i>Mindre behov, görs om efter 2040.....</i>	16
Uppföljning.....	17
Sammanfattande och avslutande ord.....	17
Referenser.....	18

Bilageförteckning

- Bilaga 1: Kartmaterial
- Bilaga 2: Samtal med barn och enkät
- Bilaga 3: Analys av Eslöv kommuns lekplatser

Begreppsförklaring

Följande definieras några av begreppen som används i lekplatsplanen.

Barn – I enlighet med barnkonventionen innebär barn alla upp till 18 år. Barn är olika individer och inte en enhetlig grupp.

Lekplats – En plats med lekutrustning anlagd för barns lek i utemiljön.

Lekmiljö – En miljö där barn leker. Det kan vara lekplatser, park- eller naturområden, skolgårdar, torg eller andra hårdgjorda miljöer.

Lekbar vegetation – Växtlighet som lockar till lek som klätterträd, lebuskage eller gångar i högt gräs.

Löst material – Lekelement som inte är fasta i miljön och därmed ger möjlighet för barn att skapa. Det kan vara klossar, pinnar, stenar, sand, bär och kottar.

Oprogrammerade ytor och redskap – Ytor och redskap som inte har en förutbestämd användning och därmed ger möjlighet till en mer fantasifull lek. Ett exempel är en stor sten som i leken får vara en båt för att sedan bli en häst och därefter en borg.

Landskapsvärde – Aspekter av landskapet som är avgörande för hur värdefull en lekplats är. Det handlar om rumsligheter, topografi, vegetation, ekosystemtjänster och stimulans av sinnen.

Inledning

Uppväxtmiljön och möjligheten till lek är en viktig del i barns utveckling och lekplatser är därmed ett samhällsintresse. Närmare en fjärdedel av invånarna i Eslövs kommun är under 18 år och för dessa behövs utemiljöer som ger lekglädje. Lekplatser bör finnas nära barnen i kommunen för att stimulera dem till lek, rörelse och utevistelse i vardagen. Idag finns det 33 kommunala lekplatser av olika kvalitet, men enligt planen behöver de bli 38 lekplatser av god kvalitet. Med lekplatsplanen ges en överblick över information relaterat till barn och lekplatser, läget i kommunen idag och hur arbetet med lekplatser ska fortgå i en strategisk riktning. Förhoppningen är att lekplatsplanen

långsiktigt ska vägleda i det fortsatta arbetet med lekplatser på avdelningen för Gata, trafik och park och kontinuerligt kunna användas som ett underlag till budget. Planen berör de lekplatser som finns på allmän platsmark och lekplatser på kvartersmark som vid bostadshus och skolgårdar ingår inte. Lekplatsplanen inleds med planeringsförutsättningar om regler, forskning och erfarenheter. Därefter presenteras den kunskapsinsamling som har gjorts med anledning av planens framtagande vilket sedan följs av sex mål för lekplatserna och en utvecklingsplan över befintliga och nya lekplatser. Avslutningsvis dras riktlinjer för hur lekplatsplanen bör följas upp.

Figur 1. Rålsvägen lekplats i Löberöd är en av de kommunala lekplatserna med god kvalitet.

Vision

"Eslöv kommuns lekplatser ska aktivera och locka barn i alla åldrar till utevistelse. I alla tätorter ska barnen ha en bra och omhändertagen lekplats nära sig och inslag på lekplatserna ska vara anpassade till personer med olika förmågor. Visionen är att lekplatserna både ska vara platser för lek, avkoppling och möten. I kommunen som helhet ska lekplatserna ha ett varierande innehåll och utformas utifrån medborgardialog och aktuell forskning. Visionen är att arbeta med lekplatserna utifrån ett strategiskt tänk där både barns behov och driftaspekter beaktas."

Planeringsförutsättningar

I följande del ges en bakgrund till vad som bedöms vara en bra lekplats utifrån den forskning och erfarenhet som finns idag. Rubriker som behandlas är lagar och föreskrifter, lekens värde, mötesplats för alla, fysisk aktivitet, placering, tillgänglighet, drift, delaktighet och framtida lekplatser.

Lagar och föreskrifter

Nationellt

I arbetet med lekplatser är det viktigt att ha med ett perspektiv om jämlikhet och barns rättigheter. Från 2020 finns barnrättslagen som har införlivat barnkonventionen i svensk lag. Flera artiklar i barnkonventionen aktualiseras i arbetet med lekplatser, däribland artikel 31 som berör barns rätt till lek utifrån barnets ålder. Andra artiklar behandlar barns lika värde, att i beslut som rör barnet så ska barnets bästa vara styrande, att staten måste göra sitt yttersta för att uppfylla barns rättigheter, att barn ska få uttrycka sig fritt i frågor som de berörs av och att alla barn har rätt till ett fullvärdigt liv oavsett funktionsnedsättning.

Europeiska standarder SS-EN 1176 och SS-EN 1177, plan- och bygglagen SFS 2010:900 som förtydligas i föreskrifter från Boverket samt produktsäkerhetslagen SFS 2004:451, reglerar sammantaget tillgång på ytor för lek, tillgänglighet och skydd mot olyckor. Det är alltid markägaren som är ansvarig för att plan- och bygglagen efterföljs, vilket innebär att kommunen är ansvarig för säkerheten på lekplatser och utrustning lokaliserade på allmän plats. För att en god säkerhetsstandard ska kunna hållas besiktigas lekplatser årligen. Utöver det görs tillsyn på lekplatserna veckovis.

Kommunalt

I Eslöv kommuns översiktsplan, antagen i kommunfullmäktige 28 maj 2018, framhålls följande som anknyter till barn och lekplatsplanen:

- I utvecklingsstrategin för grönstruktur påvisas vikten av ”tillgång och möjlighet till fri lek, lekplatser, sittplatser, cykel- och gångstråk, spontanidrott, vattenupplevelser, plats för evenemang och vardagspromenader” (s. 78).
- Det konstateras att det för barn ”behövs en helhetssyn för hur vi uppmuntrar till rörelse och spontan aktivitet i den fysiska planeringen” (s. 78).
- Särskilt betonas vikten av regelbunden aktivitet för barns hälsa idag och senare i livet. En övergripande strategi berör barns rörelsefrihet, trygghet och tillgänglighet.
- Avståndet 300 meter till grönområden framhålls flera gånger.
- Det poängteras att barn har rätt till inflytande och utveckling.

Lekens värde

Lekplatser är miljöer som ska främja den viktiga leken. Lek handlar om att utforska och vara kreativ utan att det är resultatnriktat. Att leka är roligt och bidrar till sociala färdigheter, bättre självkänsla och självkännedom (Åkerblom et al. 2016). Lek ska vara spontan och ge belöning. För barn finns det mycket kunskap att hämta i leken, det går att lära sig om kroppen, samarbeten och omgivningen. Det finns inte alltid det utrymme som behövs för att få fram barns kreativitet och nyfikenhet, men utomhus är förutsättningarna bättre än inomhus. Lek som sker utomhus är mer öppen och mångsidig, där kan barn mötas trots skillnad i förmåga, ålder och intresse (Mårtensson 2012).

När en lekplats ska planeras är det lekvärdet som bör prioriteras. Lekvärdet är lika viktigt som vuxnas tankar om säkerhet, kontroll och bortstädande av stök. Många av de lekredskap som vi idag hittar på lekplatser har en förhållandevis förutbestämd användning och därmed minskar lekvärdet. Det har framkommit att barn sällan stannar en längre tid vid dessa lekredskap då de känner sig uttråkade och vill föra leken vidare (Ottosson et al. 2019). Med detta i åtanke bör lekplatserna utformas för att stimulera sinnen, skapa möjlighet till olika slags lek

och ge utrymme för kreativitet. Sådana lekvärden kan exempelvis uppnås genom att säkra tillgången till lekbar vegetation och löst material.

Säkerhetstänk på lekplatser ska balanseras mot att ge barn utmaning. Barn ska inte vara överbeskyddade, men verklig fara ska inte heller få finnas. Genom att barn får ta måttliga risker kan de utmanas utan faktisk fara. De yngre barnen utmanas tillräckligt av att balansera i en hinderbana, medan de äldre barnen klättrar högre upp i trädet. Lika viktigt som att barn inte ska komma till skada är det att tänka på att barn får möjlighet till att utforska sina begränsningar och förstå sina förmågor. Ett högt lekvärde uppfylls på en trygg och säker lekplats där barn också kan få utmanas.

Mötesplats för alla

Lekplatser är inte bara platser för barns lek utan också en plats för umgänge där flera generationer kan mötas. För att en lekplats ska bli en väl fungerande mötesplats ska det kännas tryggt att vistas där. För att fler ska känna sig välkomna behöver utformningen vara inkluderande med tillgång till vegetation och oprogrammerade ytor och redskap (Jansson & Andersson 2018). Belysning och översikt över lekplatsen bidrar också till inkluderande lekplatser. Samtidigt ska det gå att vara i fred utan att känna sig trängd och därmed behövs olika rumsligheter med smitvägar. Tillgång på sittmöbler och andra inslag som grillar och odlingslådor är också positivt då det lockar till umgänge.

Utformningen av lekplatser bör ta hänsyn till genusaspekter då undersökningar har visat att från åtta års ålder blir lekplatserna till 80 procent pojkar (Ottosson et al. 2019). I utformningen är det bra med inslag av vegetation och grönska som är könsneutralt kodat och i sådana miljöer leker barn oavsett kön och ålder med varandra i större utsträckning än på traditionella lekredskap (Boverket 2015). Samtidigt är det inte önskvärt att helt undvika könskodade inslag då det brukar leda till att kvinnliga och andra erfarenheter försvinner

Figur 2. Det som vuxna kan uppfatta som en stökig miljö kan för barn vara en stimulerande plats med högt lekvärde. Här är ett exempel från Norr lekplats i Eslöv.

och det manliga får vara kvar då det anses neutralt och normativt (Larsson & Jalakas 2008). Lekplatser ska ge utrymme för olika typer av lekmiljöer och inte domineras av bollplaner (Jansson & Andersson 2018) detta för att tillgången till yta ska bli mer jämställd. Istället är alternativ oprogrammerade ytor, multifunktionella planer eller flera små planer.

Fysisk aktivitet

På lekplatser kan barn få möjlighet att röra sig, vilket verkar stärkande för folkhälsan. Fysisk aktivitet är en friskfaktor för barn och många av barndomens hälsovanor följer oss genom livet. Det finns många positiva hälsoeffekter av att röra sig, några exempel är ökad koncentrationsförmåga, stärkt immunförsvar och bättre nattsömn. Lågt psykiskt välbefinnande och merparten av folksjukdomar kan kopplas till fysisk inaktivitet. I Folkhälsomyndighetens (2018) rapport *Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017/18* går det att läsa att det är en liten andel barn som når Världshälsoorganisationens (WHO) rekommendation. Den rekommendation som finns från WHO (2010) är att barn mellan 5 och 17 år ska vara måttligt fysiskt aktiva minst 60 minuter dagligen. Folkhälsomyndighetens (2018) rapport bygger på en internationell enkätundersökning som besvarats av barn i åldrarna 11, 13 och 15 år. Högst fysisk aktivitet har killar på 11 år, hos dem är det 23 procent som dagligen är fysiskt aktiva under minst

en timme. Lägst fysisk aktivitet har tjejer på 15 år där det bara är 9 procent som uppfyller WHO:s rekommendation.

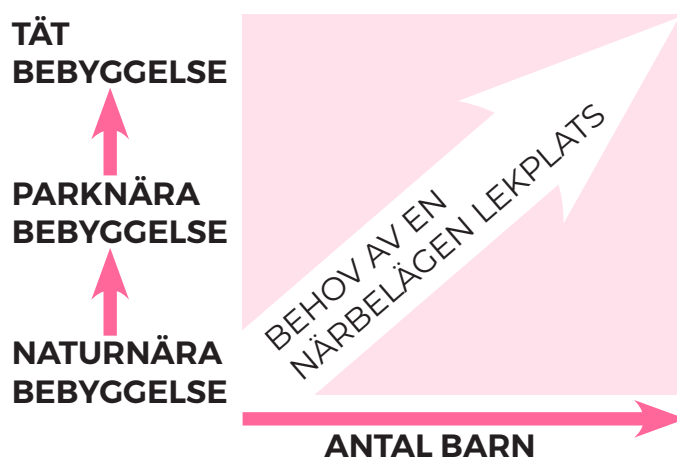
Det finns flera principer att utgå från när lekplatser ska planeras för att gynna hälsa och fysisk aktivitet. Exempelvis är det bra om lekplatsen kan locka till rörelse under hela året trots årstidsväxlingar, att det finns kuperad terräng som gör att barn rör sig mer och att det finns en tillräckligt stor yta för att barn ska kunna komma upp i en hög hastighet. En annan designprincip som är viktig för en god hälsa är att lekytor där barn vistas mest bör delvis vara skuggade av grönska för att skydda mot solens ultraviolettera strålar. Andra faktorer att ha i åtanke är placering, ljudnivåer, luftkvalité och att undvika skadliga kemikalier som barn är extra utsatta för.

Studier som har visat att tiden som ung är den tid då nivåerna av fysisk aktivitet minskar som mest (Van Hecke et al. 2018) bör ses som en anledning till att göra lekmiljöer som också lockar de äldre barnen. Äldre barn uppskattar ofta sådana kvalitéer som också andra grupper vill ha, men för att unga ska känna sig inkluderande kan signalement för att visa att de är välkomna och dialog med dem vara viktiga verktyg (Aspersand 2019). På flera andra platser i Sverige har dialog med unga tjejer lett till inslag av dans och musik i utomhusmiljön. Kopplat till föreningsidrott går det att se att andra grupper som tenderar att röra sig mindre är personer med funktionsnedsättning, barn till ensamstående och flickor med invandrarbakgrund (Regeringen 2017) och även mot dessa bör särskilda insatser riktas.

Placering

Lekplatser bör placeras så att barn kan ta sig dit i vardagen på ett självständigt sätt. Flera faktorer har gjort att barn idag inte är lika fria att röra sig utomhus på egen hand som för några generationer sedan. Sådant som har haft en negativ inverkan på barns rörelsefrihet är en ökad rädsla för att barn ska komma till skada, fullspäckade scheman för både barn och vuxna och ökande trafik i städer som förtätas. För att motverka denna trend som verkar begränsande för barn och gör dem

mer stillasittande är det viktigt att lekplatser är strategiskt placerade i den bebyggda miljön. I undersökningar har det framkommit att avståndet till en lekplats är det mest avgörande för vilken lekplats barn och vuxna väljer att gå till och med en bostadsnära placering är det vanligare att barn får möjlighet att aktivt ta sig till lekplatsen (Bodelius & Kylin 2014). I Boverkets (2007) riktlinje för bostadsnära natur framhålls att ett gränsvärde på 300 meters gångavstånd krävs för att platsen ska kunna ge möjlighet till avkoppling och lek i vardagen. Utifrån detta är målbilden att barn i Eslöv kommuns tätorter inte ska behöva gå mer än 300 meter till sin närmsta kommunala lekplats. Avståndet på 300 meter kan överstigas i vissa fall då andra grönområden som kan locka till lek finns i närheten och trafik inte begränsar barns framkomlighet. Detta är i enlighet med vad Bodelius och Kylin (2014) framhåller i *Movium Fakta nr 5*, där de rekommenderar en lokalisering av lekplatser utifrån hur bostadsområdet ser ut när det kommer till hur trafikerat och naturnära området är.

Figur 3. Grafen visar hur behovet av en nära lekplats varierar utifrån antal barn och typ av bebyggelse. Illustration bearbetad efter Bodelius och Kylin (2014).

Figur 4. Vid Trollsjön lekplats finns en stor sandlåda placerad i skugga. Sandbordet gör att fler kan leka här.

Tillgänglighet

Till lekplatser kommer personer med olika förmågor och genom att lekplatserna är tillgängliga kan de användas av fler. I enlighet med Plan- och Bygglagen (SFS 2010:900) ska lekplatser byggas så att de går att använda av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga, vilket gäller både barn och vuxna. Det är inte bara barnen som lekplatsen behöver vara tillgänglig för utan också för en medföljande vuxen som vill kunna assistera eller delta i sitt barns lekplatsbesök. Olika individer har olika behov och därmed finns det en mängd val som kan göras för att lekplatser ska bli mer tillgängliga. Det kan vara tydliga rumsligheter, reträttplatser för återhämtning, sandbord, markbeläggning i olika material, logiska gångvägar, jämnt markunderlag, olika slags gungor, tydligt markerad utrustning och inkluderande parkmöbler. Ett gott exempel på en lekplats där flera behov har tagits i beaktande finns i Eslöv vid Trollsjön lekplats, vilket kan inspirera till fler liknande inslag på andra lekplatser.

Drift

Eslöv kommuns lekplatser bör skötas för att skapa attraktiva och användbara miljöer för barn där inte enbart vuxnas syn på vad som är en välskött plats får dominera. Lek ska inte städas bort i onödan, samtidigt som lekplatserna ska vara säkra och tilltalande miljöer. Det är också viktigt att

utgå från vad som intresserar barn och att genom skötselinsatser få fram mer utav nyfikenhet, fantasi och utmaning i leken. För att få möjlighet till att skapa egna platser är tillgången på lekbar vegetation och löst material angelägen. Det är även bra att utgå från barns storlek och ögonhöjd. För att kunna göra anpassningar till barnen är det också viktigt att inte lägga resurser på fel saker. Genom att undvika onödiga ytor och göra materialval som kräver mindre skötsel underlättas driften. Val av material är också viktigt för att göra lekplatserna till hållbara miljöer. Med fördel ska material som ingår i ett hållbart kretslopp och inte innehåller gifter användas framför mindre hållbara material.

Delaktighet

Barn är experter på sina miljöer och bör få vara med i en dialog när beslut ska tas i frågor som berör dem. Det är barnets rättighet att bli involverad. Även om vuxna minns sin egen barndom så har mycket förändrats sedan dess och även om vuxna kan sätta sig in i hur barn har det idag är det inte samma sak som att få med sig barnets perspektiv genom en dialog. En medborgardialog kan ske på olika nivåer, från att medborgarna informeras till att de får vara med hela vägen till att fatta beslut. När en mindre förändring på en lekplats ska ske räcker det att informera berörda barn och vuxna. Vid större förändringar är det istället bra om barn får vara med och påverka mer. Då ska barn och personal på närliggande förskolor och skolor bli tillfrågade om att utgöra en referensgrupp. Det går också att föra en medborgardialog kring förvaltning på lekplatser, även här kan barnen ha kunskaper som vuxna annars missar.

Dialogarbetet är inte lätt alla gånger och det är viktigt att ha en tydlig idé med vad dialogen ska ge för resultat innan den påbörjas. Då en dialog ska föras ska det ske i enlighet med kommunens policy och rutin för medborgardialoger. Att använda sig av likabehandlingsprinciper är viktigt i dialogen med barn – oavsett kön, ålder, bakgrund eller funktionsnedsättning ska möjligheten till att få höras vara lika stor. De förutbestämda ramarna ska vara tydliga från dialogens start, både för de som håller

i dialogen och för de medborgare som deltar. För att undvika en önskelista som är svår att förhålla sig till kan lämpliga frågor att ställa vara sådana som ger svar på vad barnen vill göra, vad de gör och vad de inte kan göra. En annan bra metod i dialog är gåturer där barnen får uttrycka sig, genom diskussion eller lek, kring hur de uppfattar miljön. Efter att en dialog genomförts ska återkoppling göras till de inblandade för att tydliggöra resultatet av den tid och det intresse som deltagarna har bidragit med. Det ska vara klart vilka åsikter som kan användas och vilka som är svåra att realisera, detta för att dialogen ska bli ärlig och tydlig.

Framtida lekplatser

Det är troligt att naturinslag på lekplatser kommer få en ännu viktigare roll än vad de redan har idag. I en naturlig lekmiljö går det att observera och undersöka kretslopp och årstidsväxlingar, vilket kan skapa känslomässiga band som sedan leder till ett miljöengagemang (Boverket 2015). För en hållbar samhällsutveckling behövs också mångfunktionella grönområden i den bebyggda miljön och bland samhällsplanerare är begreppet ekosystemtjänster ett sätt att synliggöra de många funktioner som borde ingå i det som byggs idag. Ekosystemtjänster är sådana tjänster människan får från ekosystemen och vid en lekplats kan de tillhandahållas genom äng, död ved, öppen dagvattenhantering, växter som lockar insekter och fågelholkar. Begreppet lekotop har börjat användas för att beskriva en sådan miljö där höga lekvärden kombineras med natur (Boverket 2019).

En framtida utveckling av lekplatser kan också vara mer integrerad digital teknik med ljus och ljud. Genom att använda det intresse som många barn har för digitala medier i lekplatser kan de ge ännu mer lekglädje. Digifys är ett forskningsprojekt där man testat och undersökt denna möjlighet (Pysander 2018). Projektet har utgått från den forskning som finns kring lekvärde i miljöer med naturinslag och därefter har tillägg gjorts i form av digital teknik som bjuder in och skapar engagemang, ger möjlighet till att påverka innehåll och att få återkoppling i leken. I deras studier har

Figur 5. Det är bra när barn får möjlighet att skapa i lekmiljön. Vid Hemmansvägen lekplats finns en handritad bollplan som får vara kvar tills att regnet suddar ut den.

kombinationen av natur och digitalteknik stimulerat barnen till fysisk rörelse, samspel och egna lekar som några exempel.

Kunskapsinsamling

Som en del i att ta fram lekplatsplanen har en kunskapsinsamling gjorts i form av besök på förskolor, promenadintervju med femteklassare och en enkät på kommunens hemsida. I följande avsnitt beskrivs de viktigaste lärdomarna som kunskapsinsamlingen har gett. En mer detaljerad beskrivning finns i bilaga 2.

Besök på förskolor

Sammanlagt har 85 barn på fem förskolor i kommunen deltagit och fått berätta om var och vad de vill leka. De flesta barn var fem år och några var tre och fyra år. Sammanfattande slutsatser är att:

- Den bredd som fanns i barnens teckningar och den spridda röstningen kan ses som ett argument för att lekplatserna bör vara varierade till innehåll och utformning med plats för olika slags lek.
- Lekplatserna bör vara utformade för att ge möjlighet till fantasilekar som inte styrs av föreställande lekutrustning. Alla barnens specifika önskningar går inte att uppfylla, men genom utformning som ger möjlighet till fantasifull lek går det att leka både Star wars och drake.
- Lekplatserna får gärna vara färggranna inspirerade av barnens teckningar.
- Möjlighet till lek med vatten var återkommande och är ett inslag som saknas på de kommunala lekplatserna idag.
- I omröstningen var lekplatsen med mycket utrustning, bygglekplatsen och vattenlekplatsen populärast.
- Omgivande parkmiljö med inslag av träd och andra växter är minst lika viktig som lekutrustning visar observationer från lekplatsbesöket.

Promenadintervjuer med femteklassare

Ett parallellt pågående arbete som undersöker lekmiljöer utifrån barns perspektiv och biologisk mångfald har kunnat bidra till kunskapsinsamlingen för lekplatsplanen. Sammanlagt har tio elever i årskurs fem på Stehagskolan deltagit i promenadintervjuerna. Sammanfattande slutsatser är att:

- Den mångfald av platser som barnen visade kan ses som ett argument för att skapa variation bland de kommunala lekplatserna.
- Utformning med inslag av grönska och rumsligheter hade förbättrat möjligheterna till vara i fred och att kunna ägna sig åt konstruktions- och fantasilek.
- Det är viktigt att det finns utrymme för det sociala på lekplatser om också äldre barn ska använda dem.

Enkät

Sammanlagt svarade 459 personer på enkäten och bidrog med ett kunskapsunderlag om hur lekplatserna används idag och vad som anses viktigt. Sammanfattande slutsatser är att:

- Lekplatserna är viktiga för lek i vardagen.
- Det finns ett måttligt behov av nya lekplatser så att fler får en lekplats nära sig.
- Barriärer mellan bostad och lekplats skulle behöva bli färre, åtgärder kan var fler lekplatser och andra trafiklösningar.
- Lekplatserna får generellt ett dåligt betyg och större satsningar efterfrågas.
- Generellt önskas bättre lekutrustning, parkmöbler och skötsel.
- Många konkreta förslag på förbättringar angavs och de kommer tas med tills då lekplatserna i turordning ska göras om.

Mål för Eslöv kommuns lekplatser

För kommunens lekplatser har sex målsättningar tagits fram som bygger på planeringsförutsättningarna och kunskapsinsamlingen. På lång sikt ska alla mål vara uppfyllda på samtliga kommunala lekplatser. Lekplatserna på allmän platsmark ska:

1. vara attraktiva platser för lek, möten och avkoppling
2. finnas nära i vardagen med ett riktvärde på 300 meter till närmsta lekplats
3. främja barns hälsa och utveckling
4. vara tillgängliga
5. ha ett flertal landskapsvärden
6. utformas genom att beakta barns rättigheter

Utvecklingsplan

I följande avsnitt beskrivs det hur upprustningen av kommunens lekplatser bör prioriteras. Först presenteras en helhetsbedömning av inventeringen, därefter förklaras de kategorier som lekplatserna delats in i och sedan listas lekplatserna utifrån prioritering. Slutligen anges det hur planen bör följas upp.

Resultat av inventeringen

Efter att ha gjort en inventering av lekplatserna i kommunen framkommer både delar som är bra och andra delar som är bristfälliga. Positivt är att många av kommunens lekplatser ligger strategiskt placerade i parkmiljöer där det finns lekbar vegetation och möjlighet till rörelse på oprogrammerade ytor. Inventeringen visar att följande punkter kan förbättras:

- Skyltar med information om nummer för felanmälan, nödnummer och adress bör vara tillgänglighetsanpassade både i sin placering och utformning.
- Gummiastfalt och konstgräs används i en liten utsträckning, vilket är bra ur miljöperspektiv, men kan inte motiveras då det sker på bekostnad av tillgängligheten.

- Parkmöblerna behöver ses över då många är eftersatta i underhåll, vilket är något som kan ge ett dåligt intryck av lekplatsen som helhet.
- Tillgång till platser där det går att söka skydd från ett plötsligt regn eller en kylig vind saknas.
- Det finns inget tillfört löst material utöver sand, pinnar och annat material från träd och buskar.
- Lekplatserna är sällan platsbyggda eller byggda i återvunnet material.
- Fler ekosystemtjänster borde tillföras på alla lekplatser som en del i att bygga ett hållbart samhälle.

Figur 6. Badhusparken lekplats ligger strategiskt i en parkmiljö med oprogrammerade ytor och mycket annat som bidrar till en bra lekmiljö.

Kategorisering av lekplatser

I analysen av Eslöv kommuns lekplatser har de utifrån målgrupp, läge och storlek kategoriserats som närlekplats, områdeslekplats och utflyktslekplats. Kategorierna ska vara vägledande i budget för vad en upprustning ska få kosta och hur stor dialog som ska göras. I bilaga 1 går det att se hur lekplatserna kategoriseras idag och hur de bör kategoriseras efter upprustning.

Närlekplats

Närlekplatser ska vara lokaliserade så att de finns nära i vardagen där flera barn bor. En närlekplats karaktäriseras av att upp till tio barn kan vistas samtidigt i miljön utan att onödiga konkurrenssituationer uppkommer. Det är framförallt de närboende barnen upp till 12 år som är målgrupp för miljön. Denna typ av lekplats är den mest förekommande lekplatsen på allmän platsmark i Eslövs kommun. En upprustning av en närlekplats ska motsvara 25 prisbasbelopp. Det kan täcka kostnader för en sandlåda, en gungställning, en klätterställning, någon parkmöbel och växtmaterial.

Områdeslekplats

Storlek på tätorten och antal barn har avgjort om det finns behov av en områdeslekplats. I tätorter med över tusen invånare ska det finnas en områdeslekplats. I Eslöv ska det finnas en områdeslekplats där minst 75 barn upp till 12 år bor inom 300 meters promenad från lekplatsen. På en områdeslekplats är målgruppen barn i alla åldrar och här kan fler än tio barn vistas utan risk för konflikter. För att detta ska vara möjligt behöver miljön erbjuda en variation av aktiviteter och det uppnås ofta utav att de är lokaliserade i anslutning till andra aktivitetsytor och grönområden. En upprustning av en områdeslekplats ska motsvara 45 prisbasbelopp. Det kan täcka kostnader för åtta lekredskap, några parkmöbler och växtmaterial.

Utflyktslekplats

En utflyktslekplats är en lekplats för barn i alla åldrar där fler än tjugo barn kan vistas samtidigt utan risk för konflikter. Lekplatsen ska kunna

Figur 7. Trollsjön lekplats är idag den enda utflyktslekplatsen på allmän platsmark.

fungera som ett återkommande utflyktsmål för barnfamiljer, förskole- och skolgrupper. Det ska vara lätt att ta sig till lekplatsen oavsett hur man färdas. En utflyktslekplats har med fördel ett tydligt tema och information om lekplatsen ska lyftas i kommunens digitala kommunikation. Upprustningen av en utflyktslekplats ska motsvara 105 prisbasbelopp, vilket är i klass med Trollsjön lekplats.

Prioriteringar av befintliga och nya lekplatser

Lekplatserna som ingår i prioriteringen är lokaliserade i kommunens tätorter. Avgränsningen har gjorts utifrån kunskapen om att behovet av lekplatser ökar med antal barn. För tillfället finns det en kommunal lekplats som kan avvecklas medan det behövs byggas sex nya. På sikt går det att minska utbudet av lekutrustning på vissa lekplatser, sådana exempel skulle kunna vara Hällan, Örtofta och Stockamöllan. Samtidigt är det viktigt att ha i åtanke att barnantal kan komma att skifta och att lekplatserna även är mötesplatser för vuxna. Det är också troligt att lekplatserna kan vara en tillgång för andra barn än de som syns i statistiken, exempelvis i närheten av målpunkter som förskola och skola,

barnbarn till boende och barn bosatta på flera adresser.

De lekplatser som finns idag har delats in i tre kategorier beroende på hur snart upprustning bör göras. Indelningen utgår från kartunderlag utifrån befolkningstäthet och närhet till lekplatser och grönytor, enkätundersökningen, analys av platsinventering och besiktningsprotokoll. I bilaga 1 finns det kartunderlag som förklarar prioriteringen och i bilaga 2 redovisas resultatet av enkätundersökningen. Analysen av de olika lekplatserna och de 30 frågorna finns i bilaga 3.

Snarast, görs om mellan 2021-2030

Lekplats	Ort	Önskvärd kategorisering <i>* kan påverkas av planerade exploateringsområden</i>
Stadsparken lekplats, 2021	Eslöv	Områdeslekplats
Badhusparken lekplats	Eslöv	Områdeslekplats*
Solkullen lekplats, 2024	Eslöv	Närlekplats
Sallerup lekplats, 2025	Eslöv	Områdeslekplats (ny)
Flyinge lekplats, 2022	Flyinge	Områdeslekplats (förändrad kategorisering)
Roslöv lekplats	Flyinge	Närlekplats* (ny)
Gårdstånga lekplats	Gårdstånga	Närlekplats
Harlösa Backe lekplats, 2024	Harlösa	Närlekplats
Kungshult lekplats	Kungshult	Närlekplats
Ölycke lekplats	Löberöd	Områdeslekplats (förändrad kategorisering)
Sundelius Park lekplats, 2023	Marieholm	Områdeslekplats (förändrad kategorisering)
Havregatan lekplats, 2021	Stehag	Närlekplats

Senare, görs om mellan 2031-2040

Lekplats	Ort	Önskvärd kategorisering <i>* kan påverkas av planerade exploateringsområden</i>
Äselunden lekplats	Eslöv	Närlekplats
Norr lekplats	Eslöv	Närlekplats
Fridasro lekplats	Eslöv	Områdeslekplats
Öster lekplats	Eslöv	Närlekplats
Berga lekplats	Eslöv	Utflyktslekplats* (ny)
Långåkra lekplats	Eslöv	Områdeslekplats* (ny)
Harlösa Park lekplats	Harlösa	Närlekplats
Idrottsplatsen lekplats	Löberöd	Närlekplats
Ringparken lekplats	Marieholm	Närlekplats
Puggeängen lekplats	Marieholm	Närlekplats
Värlinge Backe lekplats	Stehag	Närlekplats
Tors lekplats	Stehag	Områdeslekplats (ny)

Mindre behov, görs om efter 2040

Lekplats	Ort	Önskvärd kategorisering
Trollsjön lekplats	Eslöv	Utflyktslekplats
Hemmansvägen lekplats	Eslöv	Närlekplats
Hällan lekplats	Eslöv	Närlekplats
Stallhagen lekplats	Eslöv	Närlekplats
Hästhoven lekplats	Eslöv	Närlekplats
Rönneberga lekplats	Eslöv	Områdeslekplats
Bäckdala lekplats	Eslöv	Närlekplats
Gåsen lekplats	Eslöv	Närlekplats (ny)
Billinge lekplats	Billinge	Närlekplats
Hurva lekplats	Hurva	Närlekplats
Rälsvägen lekplats	Löberöd	Närlekplats
Stockamöllan lekplats	Stockamöllan	Närlekplats
Väggarp lekplats	Väggarp	Närlekplats
Örtofta lekplats	Örtofta	Närlekplats

Uppföljning

Lekplatsplanen bör revideras var femte år. Då bör kartor och information om lekplatserna uppdateras utifrån befolkningsunderlag och de förändringar av lekplatser som har skett. De 30 frågor som har varit till hjälp vid framtagandet av lekplatsplanen ska användas som stöd vid projektering av nya och befintliga lekplatser. En utvärdering ska göras av frågorna vid revidering av planen. Erfarenheter från de dialoger som har förts ska också ingå i kompletteringarna av planen, liksom andra erfarenheter som har tillkommit. Kontinuerligt bör lekplatsplanens innehåll kommuniceras till allmänheten.

Sammanfattande och avslutande ord

I arbetet med lekplatser ska barns bästa beaktas och det värdefulla i leken lyftas. Lekplatser ska vara lätta att ta sig till i vardagen och uppmuntra till olika slags lek, mycket genom att skapa goda landskapsvärden. Satsningar på lekplatser kan vara ett sätt att vända den negativa trenden av att barn är fysiskt inaktiva och att deras rörelsefrihet har minskat. Idag finns det flera bra exempel på lekplatser i Eslövs kommun och nästan alla lekplatser ligger strategiskt placerade i en parkmiljö. Sådant som generellt behöver bli bättre är tillgängligheten och att ta igen eftersatt underhåll av parkmöbler. Vissa lekplatser är i stort behov av större förändringar och på andra håll saknas lekplatser helt, vilket föreslås åtgärdas inom en snar framtid. Genom att arbeta mot de sex mål som framhålls i lekplatsplanen kommer lekplatsstatusen i kommunen att höjas. Efter att ha arbetat strategiskt i enlighet med lekplatsplanen kan Eslövs kommun tillhandahålla en bättre uppväxtmiljö för medborgarna.

Referenser

- Aspersand, M. (2019). *Välkomnande stadsrum för unga. En undersökning av ungas preferenser och hur landskapsarkitekter har arbetat vid Lina Sandells park och Tjärna Ångar aktivitetstorg*. Uppsala: Sveriges lantbruksuniversitet. Landskapsarkitektprogrammet.
- Bodelius, S. & Kylin M. (2014). *Movium fakta nr 5. Plats för lek i översiktlig planering*.
- Boverket (2007). *Bostadsnära natur. Inspiration & vägledning*. Karlskrona: Boverket.
- Boverket (2015). *Gör plats för barn och unga! En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö*. Karlskrona: Boverket.
- Boverket (2018). *Regler för lekplatser och lekredskap*. Tillgänglig: <https://www.boverket.se/sv/byggande/sakerhet/barnsakerhet-och-personsakerhet/lekplatser-och-lekredskap/> [2020-06-23]
- Boverket (2019). *Lekotoper – Lekvärde i naturlika gröna leklandskap*. https://www.boverket.se/contentassets/2afc1cf8d2414134917073115f8cb171/lekotop_hls_pres_191205.pdf [2020-06-23]
- Folkhälsomyndigheten (2018). *Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017/18*. Folkhälsomyndigheten. (Grundrapport)
- Jansson, M. & Andersson, C. (2018). *Movium fakta nr 3. Lekplatsers kvalitet – verktyg för värdering och utveckling*.
- Larsson, A. & Jalakas, A. (2008). *Jämställdhet nästa! Samhällsplanering ur ett genusperspektiv*. 1. Uppl. Stockholm: SNS förlag.
- Mårtensson, F. (2012). Hälsofrämjande äventyr med naturen som distraktion. *Socialmedicinsk tidskrift*, nr 3.
- Ottosson, D., Jungmark, L., Åkerman, A., Sjögren Duthy, J. & Vieweg, M (2019). *Lek! Design för lek i staden*.
- Pysander, E.-L.S. (2018). Digitala och fysiska lekmiljöer utomhus [Video]. <https://www.kth.se/aktuellt/kth-samtal/arkiv> [2020-10-08]
- Regeringens proposition 2017/18:249. *God och jämlik hälsa – en utvecklad hälsopolitik*.
- Uppsala kommun (2019). *Riktlinjer för lekmiljöer på allmän plats i Uppsala kommun*.
- Van Hecke, L., Ghekiere, A., Veitch, J., Van Dyck, D., Van Cauwenberg, J., Clarys, P. & Deforche, B. (2018). Public open space characteristics influencing adolescents' use and physical activity: A systematic literature review of qualitative and quantitative studies. *Health & Place*, vol. 51, ss. 158–173. doi: 10.1016/j.healthplace.2018.03.008
- WHO (2010). *Global recommendations on physical activity for health*. Geneva: World health organization.
- Åkerblom, P., Åkerlund, U. & Normann Bjarsell, E. (2016). *Movium fakta nr 1, Bygga stad för barn och unga – vägledning, inspiration och allmänna råd*.

ESLÖVS
KOMMUN

Lekplatsplan

Bilaga 1: Kartmaterial

Innehållsförteckning

Inledning.....2

Behov av nya lekplatser utifrån barnens täthet.....3

Närhet till lekplatser.....4

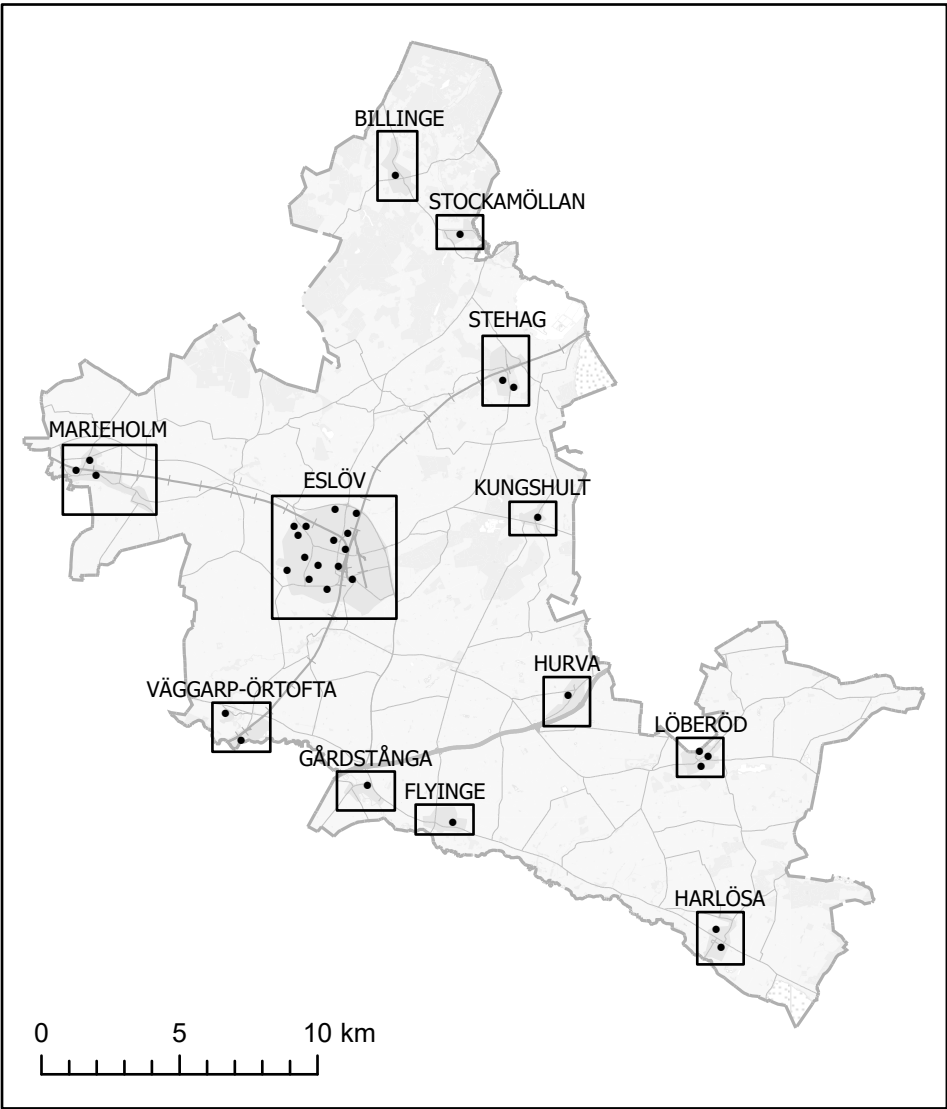
Kategorisering av lekplatser idag.....5

Önskvärd kategorisering av lekplatser.....6

Prioritering av lekplatser.....7

Inledning

I denna bilaga redovisas kartmaterial rörande lekplatser på allmän platsmark och för att ge en översikt av kategorisering och prioritering. Utifrån att behovet av lekplatser ökar med antal barn har analysen avgränsats till alla tätorter i kommunen. Storlek på tätorten och antal barn har också avgjort om det finns behov av en områdeslekplats. I tätorter med över tusen invånare ska det finnas en områdeslekplats. I Eslöv ska det finnas en områdeslekplats där minst 75 barn upp till 12 år bor inom 300 meters promenad från lekplatsen. Behov av nya lekplatser har avgjorts utifrån var det finns befintliga lekplatser, barnens täthet och i vissa fall naturområden som kan locka till lek samt planerade exploateringsområden.

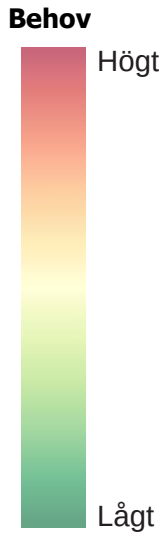

Karta med de utsnitt som visas i bilagan.
Bakgrundskarta: © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Behov av lekplatser utifrån barnens täthet

Teckenförklaring

- Lekplats
- - - Tätortsgräns

Utifrån barnens täthet bedöms lägst behov av lekplatser i områden utan barn och högst i områden med den tätaste befolkningen av barn. Behovet mellan lägst och högst ökar linjärt med barnens täthet.

Områden som redovisas i analysen är där det bor 5 barn eller fler inom en kvadrat med kanten 500 meter.

Närhet till lekplatser

Teckenförklaring

- Lekplats
- Gångnätverk
- - - - - Tätortsgräns

Vägar som utgör barriärer för barnens rörelse

- 40 km/h
- 50 - 60 km/h
- 70 - 100 km/h
- 110 - 120 km/h

Närhet till lekplatser

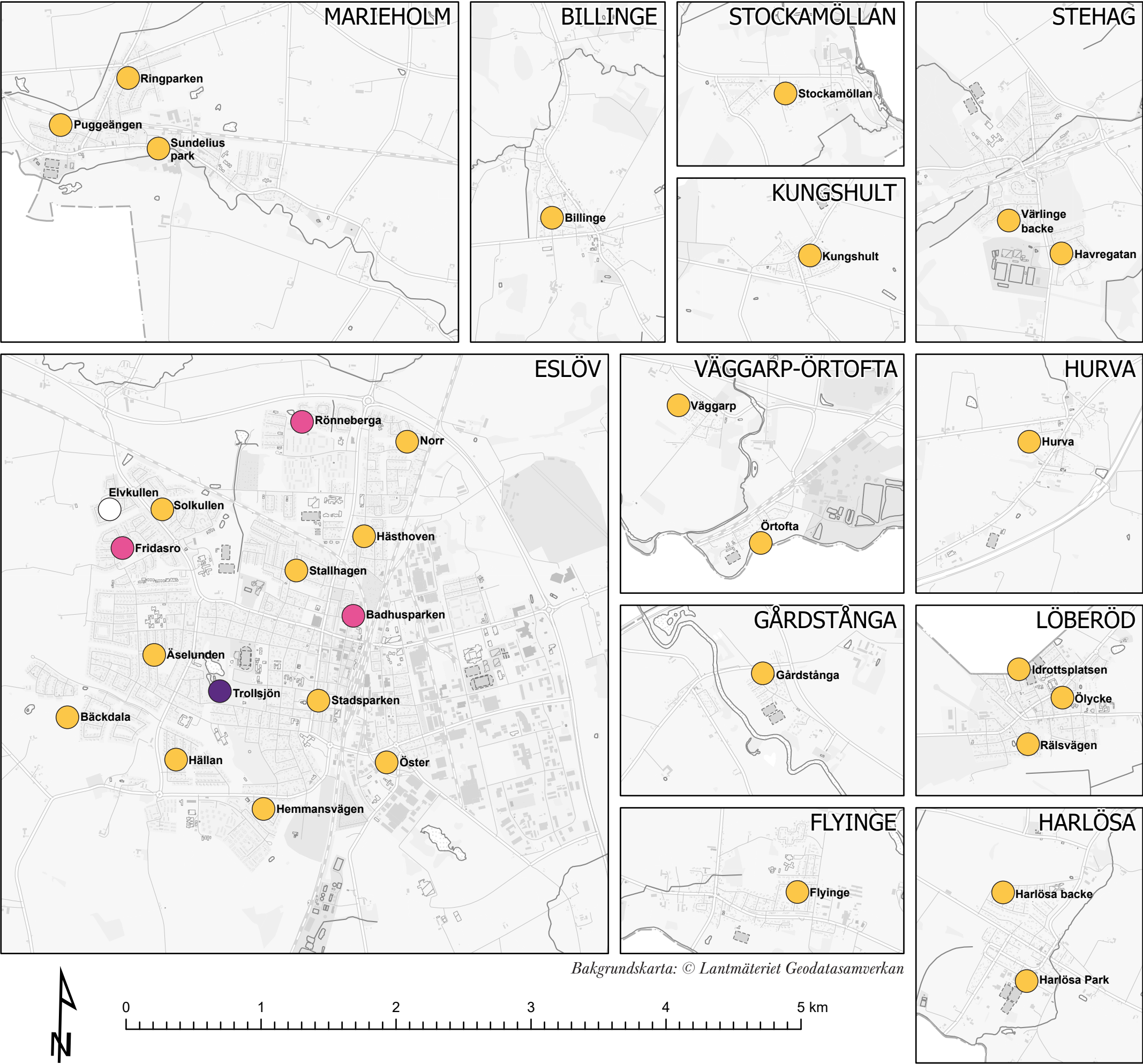
- 300 m till en lekplats, längs gångnätverket
- 300 m till en lekplats, rak linje

Analysen av närheten till befintliga lekplatser visar att det finns luckor där det idag saknas lekplatser som barn kan ta sig till på ett självständigt sätt. Nya lekplatser bör placeras strategiskt där luckorna är som störst. Inom en radie på 300 meter från lekplatsen är det möjligt att bygga ut gångnätverket så att fler kan nå lekplatsen.

Kategorisering av lekplatser idag

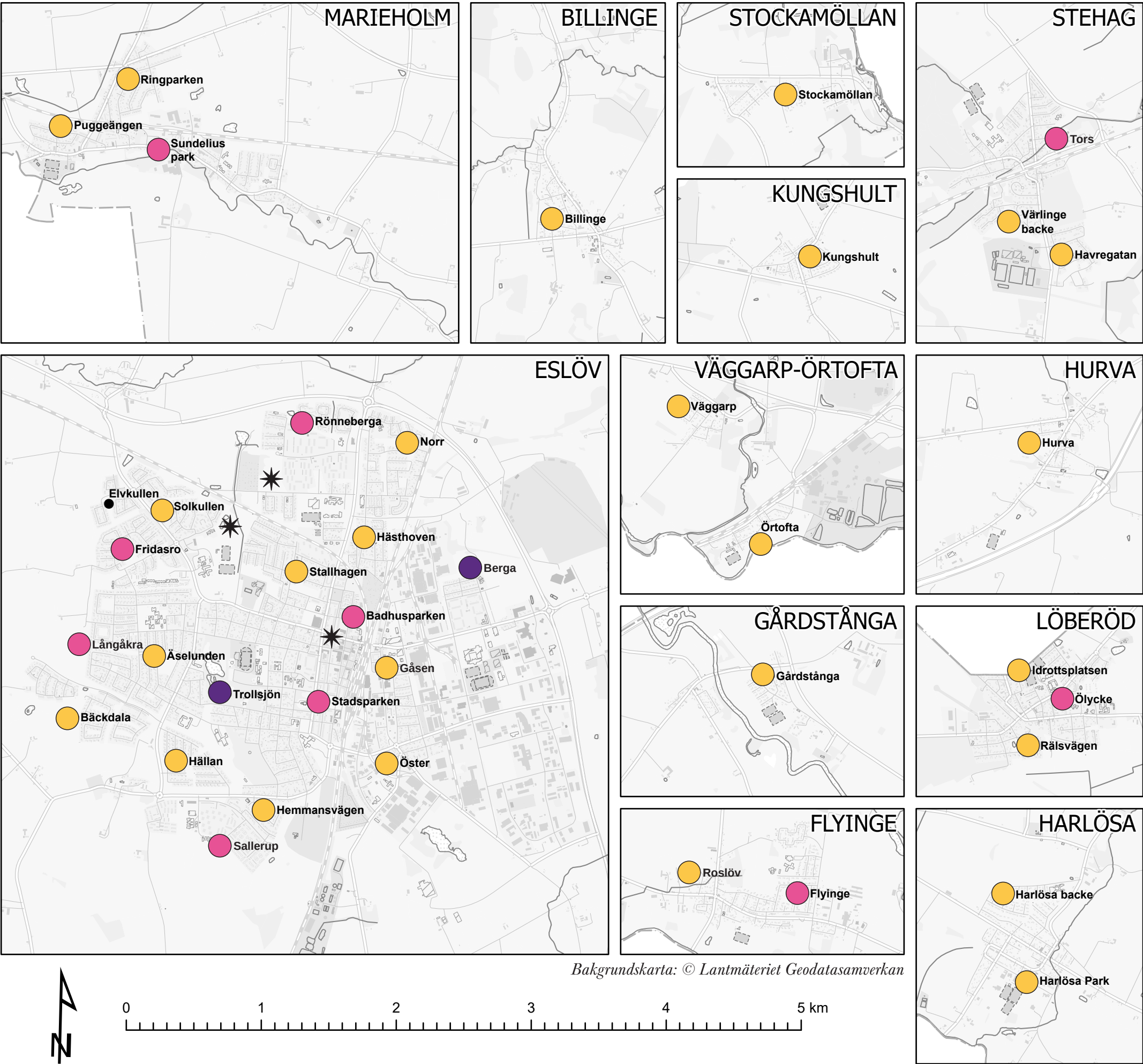
- Närlekplats
- Områdeslekplats
- Utflyktslekplats
- Uppfyller inte kriterium för någon kategori

Önskvärd kategorisering av lekplatser

- Närlekplats
- Områdeslekplats
- Utflyktslekplats
- Inslag av lek
- Avveckling av lekplats

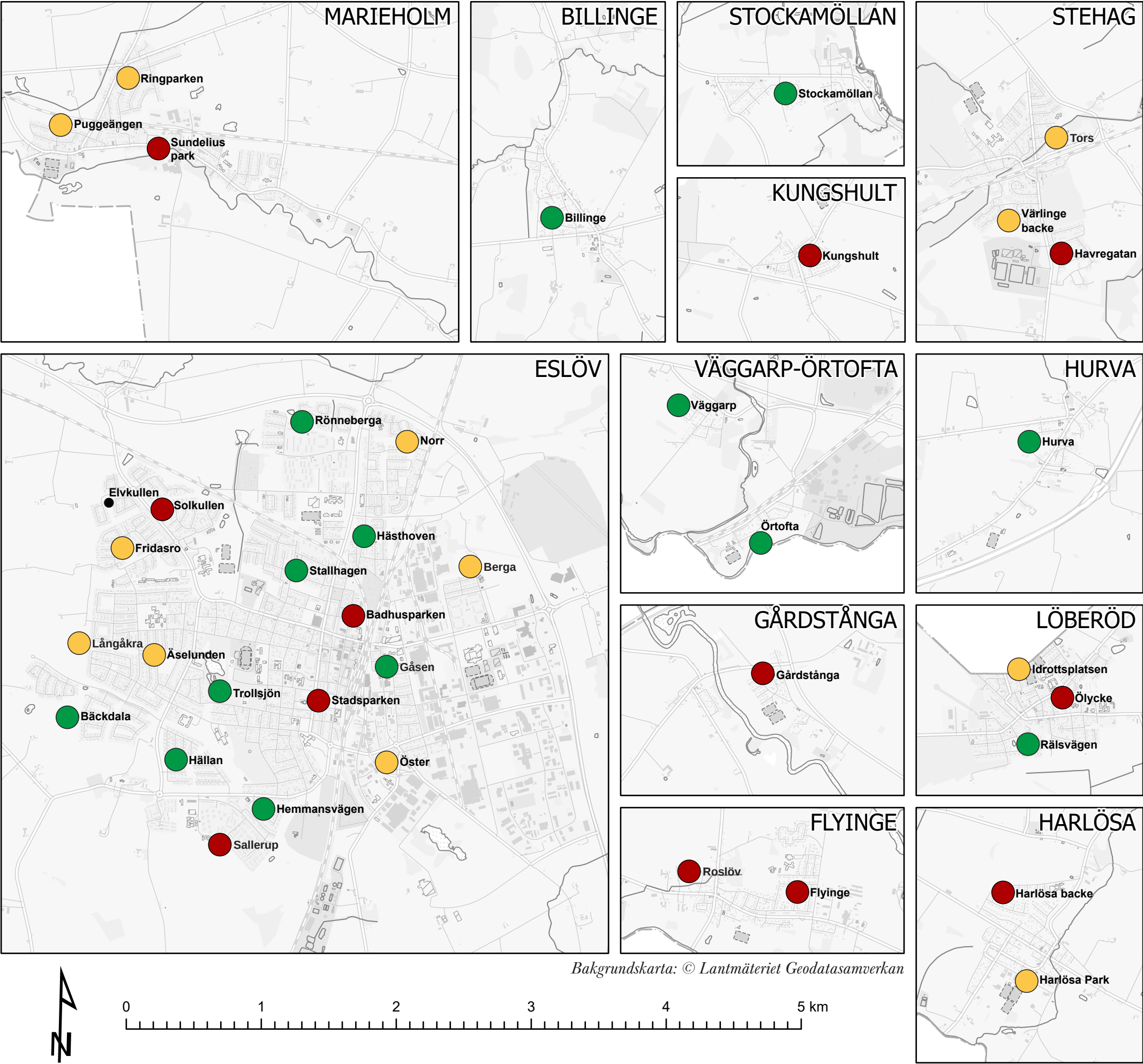
Inslag av lek innebär att parken utvecklas för att uppmuntra till lek utan att uppfylla kriterium för någon kategori av lekplats.

Bakgrundskarta: © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Utvecklingsplan

- Snarast
- Senare
- Mindre behov
- Avveckling av lekplats

Bakgrundskarta: © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Lekplatsplan

Bilaga 2: Samtal med barn och enkät

ESLÖVS
KOMMUN

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Besök på förskolor.....	3
Moment 1: Barnens teckningar.....	3
<i>Metod.....</i>	3
<i>Resultat.....</i>	3
Moment 2: Omröstningen.....	4
<i>Metod.....</i>	4
<i>Resultat.....</i>	4
Moment 3: Lekplatsbesöket.....	6
<i>Metod.....</i>	6
<i>Resultat.....</i>	6
Slutsatser.....	6
Kontaktpersoner.....	6
Promenadintervjuer med femteklassare.....	7
Metod.....	7
Resultat.....	7
Slutsatser.....	7
Kontaktperson.....	7
Enkät.....	8
Metod.....	8
Resultat.....	8
<i>Deltagarna.....</i>	8
<i>Vanor och tillgång.....</i>	8
<i>Förslag till förbättring.....</i>	8
Slutsatser.....	11

Inledning

Som en del i att ta fram lekplatsplanen har en kunskapsinsamling gjorts i form av besök på förskolor, promenadintervjuer med femteklassare och en enkät på kommunens hemsida. I den här bilagan beskrivs metoden, resultatet och slutsatser från kunskapsinsamlingen.

Besök på förskolor

Fem olika förskolor i kommunen besöktes under oktober och november av tjänstepersoner från Gata, trafik och park på Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Syftet med besöket var att låta barnen komma till tals och få berätta om var och vad de gillar att leka. Förskolorna som besöktes var Lindebo förskola och förskolan Picasso i Eslöv, Hägebo förskola i Flyinge, Lönnebo förskola i Löberöd och Mariebo förskola i Marieholm. Kontakt togs med förskolorna efter att de hade lottats fram med kriteriet om att få en spridning i kommunen. Sammantaget deltog 85 barn där de flesta var fem år och några fyra och tre år. Upplägget för besöket bestod av tre moment: moment 1 "Barnens teckningar", moment 2 "Omställningen" och moment 3 "Lekplatsbesöket". Utifrån förskolornas förberedelser och avsatt tid för besöket deltog inte alla barngrupper i alla moment.

Moment 1: Barnens teckningar

Metod

Innan besöket hade barnen fått rita en bild av sin drömllekplats som de under besöket fick presentera. Förberedelserna på förskolorna såg lite olika ut. Föredömligt var arbetet på Lindebo förskola då barnen fått besöka och reflektera kring fyra lekplatser i Eslöv och därefter fått se bilder på olika lekplatser innan det blev dags att rita. På förskolan Picasso hade barnen ritat två bilder var, en höstbild och en sommarbild. På Hägebo förskola hade barnen gjort en gemensam bild där alla fått rita något.

Resultat

De teckningar som barnen hade ritat och berättade om föreställde en variation av olika saker och innehöll mycket färg. En del teckningar var mer kreativa än andra så som ett Star wars spel, dinosaurier, djungel, en rymdraket och drakar. Majoriteten av teckningarna föreställde sådant som ger möjlighet till rörelselek, så som klätterställningar, rutschkanor och olika typer av gungor. Några barn hade också ritat specifik rollek, exempelvis hus där det går att leka affär. Det fanns också inslag som ger möjlighet till konstruktionslek, så som sand och vatten. På flera av barnens bilder fanns också gräs, blommor, träd och trädkojor.

Figur 1. En teckning föreställande ett hus för både vila och matpaus, rutschkana, karusell och bänk.

Figur 2. På en gemensam bild hade barnen ritat en bro över vatten mellan två stugor, en gunghäst och en linbana.

Moment 2: Omröstningen

Metod

Barnen presenterades för åtta olika bilder på lekplatser och fick sedan möjlighet att rösta på den bild där de för tillfället helst skulle vilja leka. Se figur 4 till 11 som föreställer sådana lekmiljöer barnen fick rösta på.

Resultat

I barnens omröstning fick alla bilder någon röst. De tre populäraste lekplatserna var den stora lekplatsen, bygglekplatsen och vattenlekplatsen. Skogslekplatsen med koja fick allra minst med röster, men det kommenterade en del förskolepedagoger genom att säga att det är där barnen faktiskt brukar leka eller att de oftare brukar gå till en sådan miljö än till en lekplats.

Figur 3. Omröstning där vattenlekplatsen vann.

Figur 4. Den stora lekplatsen med mycket utrustning.

Figur 5. Den vilda lekplatsen med djur.

Figur 6. Den lilla lekplatsen.

Figur 7. Lekplatsen för musik och dans.

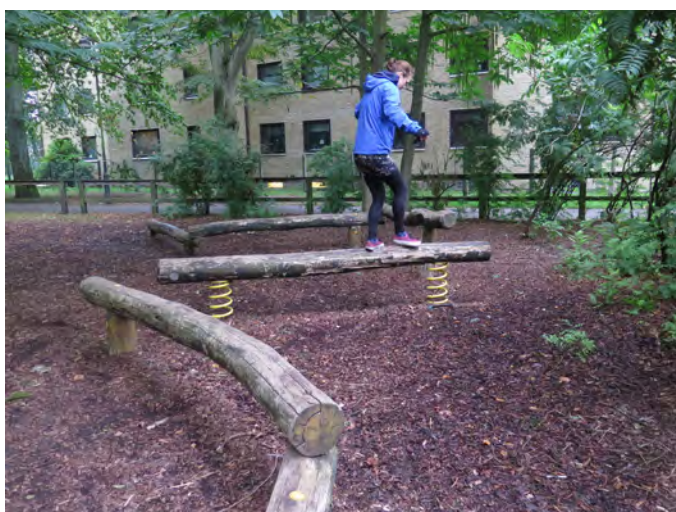
Figur 8. Bygglekplatsen.

Figur 9. Skogslekplatsen med kojor.

Figur 10. Vattenlekplatsen (bild utbytt på grund av upphovsrätt).

Figur 11. Hinderbanan (bild utbytt på grund av upphovsrätt).

Moment 3: Lekplatsbesöket

Metod

I det sista momentet gick vi gemensamt till en närbelägen lekplats för att där kunna observera och prata med barnen om vad de kunde göra där.

Resultat

Vid våra lekplatsbesök lekte barnen både i den omgivande miljön och på lekutrustningen. Klätterställningar och rutschkanor var mer populära än annan lekutrustning. Det fanns en tendens av att barnen efter att ha testat lekutrustningen lämnade den eller påbörjade fantasilekar som att leka affär, drakar eller att spana efter djur. Särskilt i en barngrupp var det extra tydligt att det fanns andra roliga saker att göra än att använda lekutrustningen. I slutet av besöket hade alla barn lämnat lekutrustningen. Istället klättrade de i träd, hoppade mellan stenar och plockade med olika saker som pinnar, blad, ekollon och äpplen. I en annan barngrupp var en kulle ett uppskattat inslag. Det varierade mellan barngrupperna hur ofta de besökte lekplatser enligt pedagogerna, från någon gång i veckan till mer sällan.

Slutsatser

Sammanfattningsvis är viktiga lärdomar för lekplatsplanen att:

- Den bredd som fanns i barnens teckningar och den spridda röstningen kan ses som ett argument för att lekplatserna bör vara varierade till innehåll och utformning med plats för olika slags lek.
- Lekplatserna bör vara utformade för att ge möjlighet till fantasilekar som inte styrs av föreställande lekutrustning. Alla barnens specifika önskningar går inte att uppfylla, men genom utformning som ger möjlighet till fantasifull lek går det att leka både Star wars och drake.
- Lekplatserna får gärna vara färggranna inspirerade av barnens teckningar.

- Möjlighet till lek med vatten var återkommande och är ett inslag som saknas på de kommunala lekplatserna idag.
- I omröstningen var lekplatsen med mycket utrustning, bygglekplatsen och vattenlekplatsen populärast.
- Observationerna vid lekplatsbesöken visar att omgivande parkmiljö med inslag av träd och andra växter är minst lika viktig som lekutrustning.

Kontaktpersoner

Jessica Eklund, Förskolan Picasso i Eslöv

Eva Bauer, Häggebo förskola i Flyinge

Tina Bernevik, Lindebo förskola i Eslöv

Heidrun Sprenger, Lönnebo förskola i Löberöd

Patrik Forsberg, Mariebo förskola i Marieholm

Stort tack till alla barn och förskolepedagoger som engagerat sig och välkomnat oss!

Promenadintervjuer med femteklassare

Hösten 2020 påbörjades ett parallellt pågående arbete som undersöker lekmiljöer utifrån barns perspektiv och biologisk mångfald. Platsen för fallstudien i arbetet är Stehag och därför har det kunnat bidra till kunskapsunderlaget för lekplatsplanen.

Metod

I fallstudien ingick promenadintervjuer där 10- och 11-åringar fick visa och berätta om de platser utomhus som de använder. Totalt genomfördes fyra promenadintervjuer med tio elever i årskurs fem på Stehagskolan under en vecka i oktober. På plats besvarades frågor om vad de brukar göra, hur ofta de brukar vara på platsen, vad de tycker är bra respektive mindre bra och om de lagt märke till något växt- eller djurliv. Intervjuerna tog mellan 1,5 och 2 timmar och spelades in för transkribering och analys. Barn och vårdnadshavare informerades om att materialet från studien skulle kunna komma att användas i kommunens lekplatsplan.

Resultat

Sammanlagt visade barnen mellan 20 och 30 olika platser i Stehag som kategoriseras som formella och informella platser. Bland de formella platserna fanns tre lekplatser, men också en skatepark, tågstationen och utemiljön vid affären. Bland de informella platserna fanns flera kojor och andra gröna miljöer. På alla typer av platser var det sociala samspelet ett återkommande ämne i intervjuerna. Det handlade om att det är kul att umgås och göra saker med andra, men också hur de förhåller sig till andra som stör eller förstör. På formella platser kunde man mötas, träffa på fler eller helt nya vänner, men det fanns också en risk att andra kom och störde. På informella platser gick det istället att vara mer ifred och barnen berättade där om olika typer av lek: konstruktions- och fantasilek. På de informella platserna var risken istället att andra kom och förstörde sådant som de där hade byggt.

Slutsatser

I sammanhanget för lekplatsplanen indikerar studien att:

- Den mångfald av platser som barnen visade kan ses som ett argument för att skapa variation bland de kommunala lekplatserna.
- Utformning med inslag av grönska och rumsligheter hade förbättrat möjligheterna till vara i fred och att kunna ägna sig åt konstruktions- och fantasilek.
- Det är viktigt att det finns utrymme för det sociala på lekplatser om också äldre barn ska använda dem.

Kontaktperson

Åsa Mathiasson, Stehagskolan i Stehag

Stort tack till elever och personal på Stehagsskolan som engagerat sig och välkomnat oss!

Enkät

För att samla in kunskap till lekplatsplanen gjordes en enkät som skulle ge ett representativt kunskapsunderlag för hur samtliga lekplatser på allmän platsmark används. Utvalda frågor illustreras med diagram på kommande sidor.

Metod

Under oktober 2020 fanns en enkät ute på Eslöv kommuns hemsida i 25 dagar där allmänheten fick möjlighet att svara på frågor om hur de använder lekplatser idag och vad de tycker är viktigt. Information om enkäten annonserades ut genom Facebook, tidningsannonser och skärmar på bland annat Eslövs järnvägsstation. Rektorerna på alla kommunala skolor och förskolor fick information om enkäten för att kunna dela den vidare till vårdnadshavare.

Resultat

Deltagarna

Sammanlagt svarade 459 personer på enkäten varav nästan 80 procent var kvinnor. De flesta besökte lekplatser som medföljande vårdnadshavare. 80 procent av de som svarade bodde i villa eller liknande, medan 20 procent svarade att de bodde i lägenhet. Utifrån svaret om närmsta lekplats går det att se att boende i Marieholm och Flyinge är överrepresenterade.

Vanor och tillgång

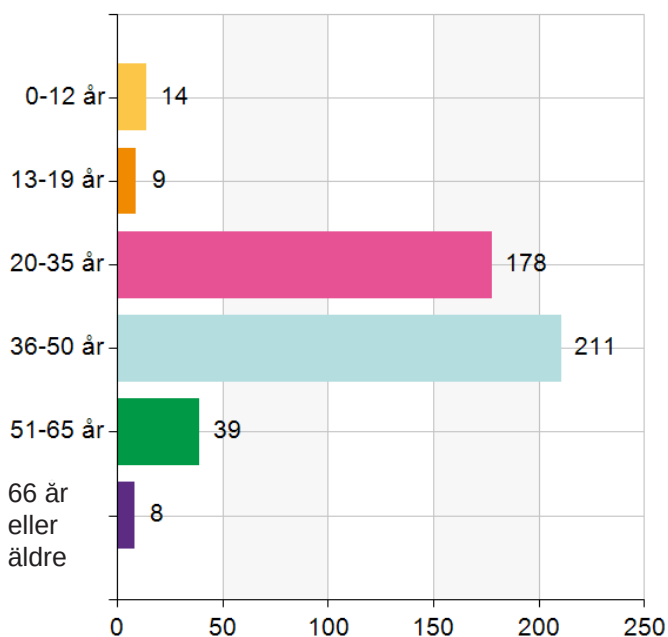
En majoritet angav att den främsta orsaken till att besöka en lekplats var för att leka. Medianvärdet för antal besökta lekplatser utöver den närmsta var tre och Trollsjön var den lekplats som besöktes oftast. Över 60 procent av de svarade besöker en lekplats minst en gång i veckan. Nästan 70 procent har inte mer än cirka 10 minuters promenad till sin närmsta lekplats. Drygt hälften av de svarade uppfattade att det fanns en barriär (exempelvis en bilväg) mellan hemmet och lekplatsen som hindrar barn att ta sig

till lekplatsen på egen hand, medan andra hälften inte ansåg att det fanns en sådan barriär.

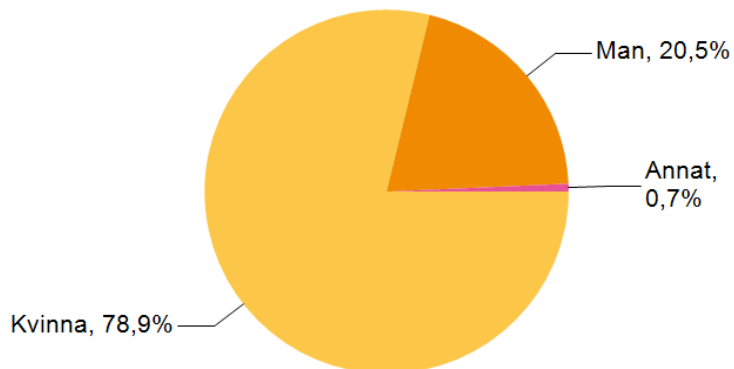
Förslag till förbättring

Enkätsvaren visar att drygt 65 procent tycker att deras närmsta lekplats inte är bra och ger den betyg 1 eller 2. Detta återspeglas i de svar som ges på frågan var de skulle vilja förbättra på sin närmsta lekplats då många efterfrågar bättre lekutrustning för barn upp till 12 år, bättre skötsel och parkmöbler. Omkring 20 procent har valt att ge ett eget svar där många också tyder på en önskan om större satsningar på lekplatserna. Många kommentarer går att kategorisera som mer specifik utrustning så som gungor, rutschkana och skatebana. Det angavs också önskemål om ändrad placering och förslag som kan kopplas till trygghet så som bättre belysning, bättre översikt och att lekplatsen borde vara inhägnad. Några önskade träd och buskar för att få bättre vindskydd och skugga. Bristande tillgänglighet kommenterades på en nyligen upprustad lekplats. En del valde att ge beröm och hade svårt att komma på ett tredje alternativ eller gav idéer på olika teman så som naturlek och en trafiklekplats. En del önskade fler lekplatser medan andra skulle vilja se större satsningar på ett mindre antal. De ställningstagande som tas gällande antal lekplatser och placering går att läsa om i lekplatsplanen, samt i bilaga 1.

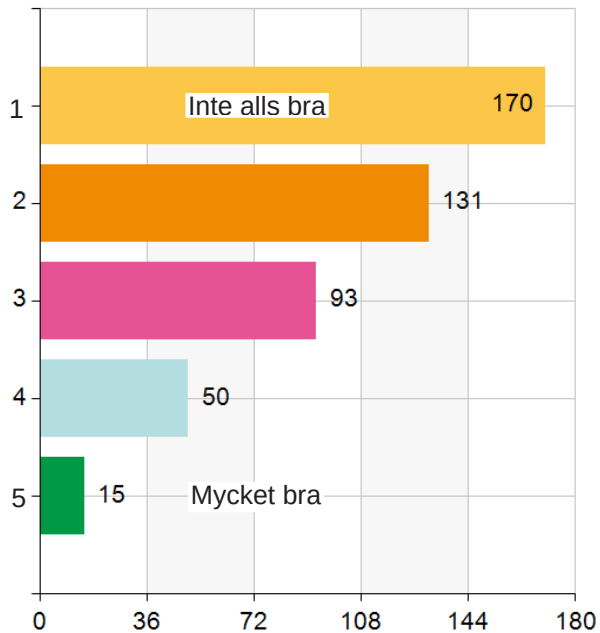
Hur gammal är du?

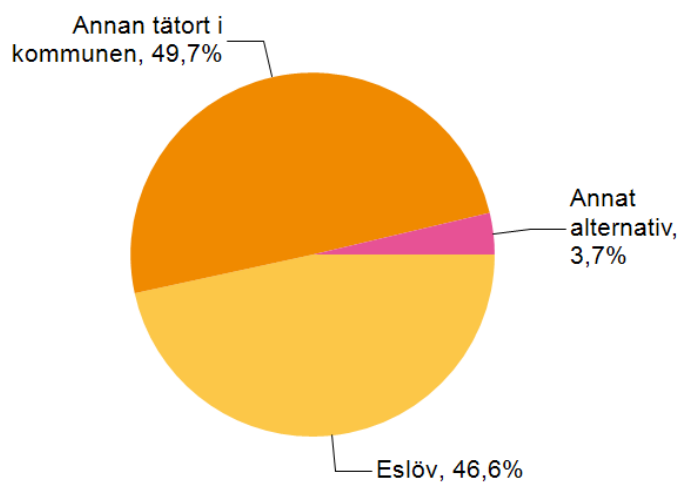
Vilket kön har du? Med kön menar vi könsidentitet, alltså det kön du själv känner dig som.

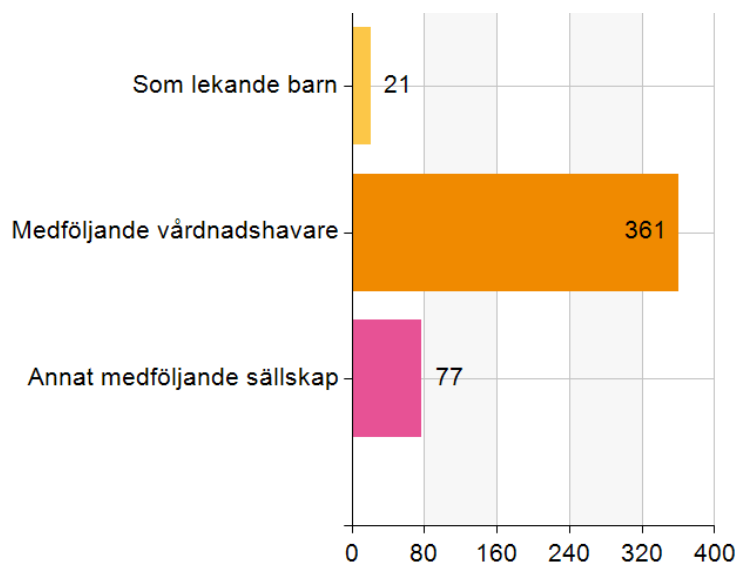
Hur bra skulle du säga att din närmsta lekplats är?

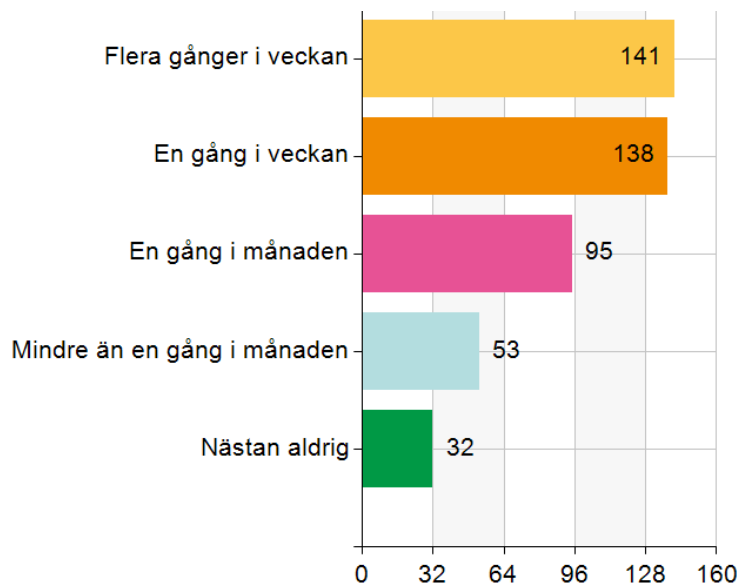
Var bor du?

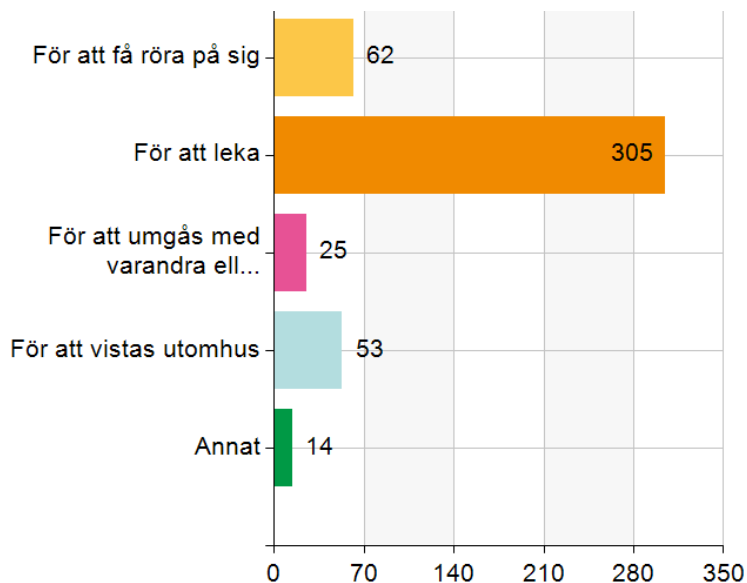
På vilket sätt brukar du besöka lekplatser?

Hur ofta brukar du besöka kommunala lekplatser?

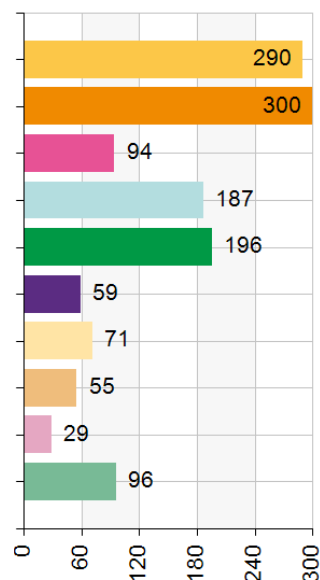

Vad är främsta anledningen till att du eller ditt barn vill besöka lekplatser?

Vad skulle du vilja förbättra på din närmsta lekplats? Välj tre alternativ.

Alternativ	Antal	%
Bättre lekutrustning för barn 0-5 år	290	63,2
Bättre lekutrustning för barn 6-12 år	300	65,4
Bättre lekutrustning för barn 13-18 år	94	20,5
Bättre parkmöbler som bänkar och bord	187	40,7
Bättre skötsel	196	42,7
Bättre tillgänglighet för personer med olika förmågor	59	12,9
Mer av löst material som pinnar för kojbygge eller sandleksaker	71	15,5
Mer av blommor och ätbara växter	55	12
Mer av träd och buskar	29	6,3
Annat alternativ	96	20,9
Total	1377	300

Slutsatser

Sammanfattningsvis är viktiga lärdomar för lekplatsplanen att:

- Lekplatserna är viktiga för lek i vardagen.
- Det finns ett måttligt behov av nya lekplatser så att fler får en lekplats nära sig.
- Barriärer mellan bostad och lekplats skulle behöva bli färre, åtgärder kan vara fler lekplatser och andra trafiklösningar.
- Lekplatserna får generellt ett dåligt betyg och större satsningar efterfrågas.
- Generellt önskas bättre lekutrustning, parkmöbler och skötsel.
- Många konkreta förslag på förbättringar angavs och de kommer tas med tills då lekplatserna i turordning ska göras om.

**ESLÖVS
KOMMUN**

Lekplatsplan

Bilaga 3: Analys av Eslöv kommuns lekplatser

ESLÖVS
KOMMUN

Platsinventering

Frågorna som har använts för att utvärdera de olika lekplatsernas kvalitet har i första hand besvarats ute på plats. Frågorna är framtagna för att täcka sådant som inte framkommer i de besiktningar och tillsyner som görs vid jämna mellanrum. Till stora delar bygger frågeformuläret på ett evidensbaserat verktyg framtaget av Movium (Jansson & Andersson, 2018). Med fördel återkommer tjänstepersoner på kommunen till deras verktyg för att få med sig de delar som inte ingår i frågeformuläret.

1. Lekplatsbeteckning	
2. Adress	
3. Storlek (antal barn)	1-5, 5-10, >10
4. Klassificering	Närlekplats, Områdeslekplats, Utflyktslekplats. Kommentar.
5. Finns info-skylt?	Ja, Nej. Kommentar.
6. Är lekmiljön strategiskt placerad? (går att nå via gc-väg, nära grönområden, bostäder, skola eller service)	Ja, Nej. Kommentar.
7. Har lekmiljön ett tema?	Ja, Nej. Kommentar.
8. Upplevs lekmiljön som välskött?	Ja, Nej. Kommentar.
9. Vilken är målgruppen?	0-6 år, 0-12 år, 0-18 år. Kommentar.
10. Kan den tilltänkta målgruppen finna utmaning i lekmiljön?	Ja, Nej. Kommentar.
11. Finns anpassning till många olika individer och behov?	Ja, Nej. Kommentar.
12. Finns det ett urval av sittplatser?	Ja, Nej. Kommentar.
13. Finns det någon plats där det går att söka skydd från vädret?	Ja, Nej. Kommentar.
14. Finns papperskorg?	Ja, Nej. Kommentar.
15. Är lekmiljön tillräckligt belyst?	Ja, Nej. Kommentar.
16. Finns det möjlighet till både lek, möten och avkoppling?	Ja, Nej. Kommentar.
17. Finns det oprogrammerade redskap eller ytor?	Ja, Nej. Kommentar.
18. Tar bollplaner upp mindre yta i förhållande till andra lekelement?	Ja, Nej. Kommentar.
19. Finns det olika rumsligheter?	Ja, Nej. Kommentar.
20. Ger lekmiljön möjlighet till rörelsefylld lek och rörelse i många riktningar?	Ja, Nej. Kommentar.
21. Är topografin varierad?	Ja, Nej. Kommentar.
22. Är lekredskapen integrerade i landskapet?	Ja, Nej. Kommentar.
23. Gör vegetation att minst hälften av himlen skymms där barn vistas mest?	Ja, Nej. Kommentar.
24. Finns det lekbar vegetation?	Ja, Nej. Kommentar.
25. Förändras lekmiljön med olika saker att göra under året?	Ja, Nej. Kommentar.
26. Kan flera sinnen stimuleras i lekmiljön?	Ja, Nej. Kommentar.

27. Finns det löst material?	Ja, Nej. Kommentar.
28. Finns ett flertal ekosystemtjänster representerade?	Ja, Nej. Kommentar.
29. Är delar av lekplatsen byggd av återvunnet material och/eller är platsbyggd?	Ja, Nej. Kommentar.
30. Är användningen av gummi-asfalt och konstgräs begränsad?	Ja, Nej. Kommentar.
31. Finns det fler värden som inte framkommit?	Ja, Nej. Kommentar.

Förklarande exempel från Eslöv kommuns lekplatser

Tillgänglighet

Figur A. Tillgängliga gångar och konstgräs gör att Hällan lekplats kan användas utav fler (11, 30).

Rumslighet

Figur B. Stockamöllan lekplats har rumsligheter som är en förutsättning för att både lek, möten och avkoppling ska kunna förekomma samtidigt på en plats (16,19).

Oprogrammerade ytor

Figur C. Hemmansvägen lekplats är en av många som ligger i en parkmiljö där det både finns oprogrammerade ytor och varierad topografi (17, 21).

Bollplaner

Figur D. Vid Badhusparken lekplats finns en basketplan som inte tar upp mer än halva ytan, vilket är bra ur ett genusperspektiv (18).

Rörelsefylld lek

Figur E. Hinderbana vid Fridasro lekplats inbjuder till rörelse för både barn och vuxna (20).

Integration i landskapet

Figur F. Hinderbana vid Billinge lekplats, ett exempel på hur lekutrustning integreras i landskapet genom att utnyttja topografin (22).

Skydd från solen

Figur G. Norr lekplats. Där barn vistas mest täcks minst hälften av himlen av vegetation (23).

Lekbar vegetation

Figur H. Vid Äselunden lekplats finns flera ekar som det går bra att klättra i (24).

Stimulera sinnen

Figur I. Vid Trollsjön lekplats går det att spela på instrument och utforska sina sinnen (26).

Löst material

Figur J. Vid Trollsjön lekplats finns löst material i form av stenar och pinnar (27).

Ekosystemtjänster

Figur K. Exempel på flertal ekosystemtjänster finns vid Bäckdala lekplats med blommande växter som lockar pollinatörer och öppen dagvattenhantering (28).

Platsbyggd lekutrustning

Figur L. Lekutrustning vid Trollsjön lekplats är platsbyggd (29).

Bedömningskriterier

Alla lekplatserna har analyserats utifrån fyra olika kriterier för att lyfta både svagheter och styrkor med de olika lekmiljöerna. De frågor som har besvarats i inventeringen ligger till grund för bedömningen av kriterierna: målgrupp och storlek, strategisk placering, grundläggande kvalité, landskapsvärden. En utvecklingsplan som illustrerar prioriteringen av lekplatserna finns i bilaga 1 på sidan 7.

Målgrupp och storlek

Under detta kriterium kommenteras om målgrupp, läge och storlek stämmer överens med vad som bör eftersträvas på platsen bland annat utifrån barnantal. Lekplatserna kategoriseras utifrån målgrupp, läge och storlek som antingen närlekplats, områdeslekplats eller utflyktslekplats.

Strategisk placering

Varje lekplats placering kommenteras då det är viktigt att lekplatserna är placerade utifrån närhet till många bostäder, skola och andra målpunkter. Det ska vara lätt att genom gång- och cykelvägar ta sig till lekplatsen, helst ska barn kunna ta sig dit på egen hand. Om en ny lekplats ska anläggas eller större förändringar ska ske på en befintlig lekplats bör den strategiska placeringen noggrant beaktas då omlokaliseringar i många fall är svåra att genomföra.

Grundläggande kvalité

Den grundläggande kvalitén berör sådant som anses vara ett måste på alla kommunala lekplatser och behandlar sådant där det krävs generella åtgärder för kommunens lekplatser som helhet. Frågor som ingår i denna kategori är huruvida lekplatsen är anpassad till olika individer och behov och om lekplatsen upplevs som välskött.

Landskapsvärden

Under kategorin för landskapsvärden berörs många av de frågor som är avgörande för hur värdefull en lekplats är. Det handlar om sådant som rumsligheter, topografi, vegetation, ekosystemtjänster och stimulans av sinnen.

Sammanställd analys

Följande presenteras hur de olika lekplatserna har bedömts under de fyra bedömningskriterierna och motivering till hur snart lekplatsen bör upprustas.

E1 Stadsparken lekplats (Kyrkogatan, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras idag som en närlekplats, men bör utifrån antal barn i närheten utvecklas till en områdeslekplats.

Strategisk placering: Läget är strategiskt och då lekplatsen ligger i ett parkområde nära Eslövs centrum.

Grundläggande kvalitet: Tillgängligheten är dålig. Lekutrustning och parkmöbler är till stora delar eftersatta i sitt underhåll.

Landskapsvärden: En styrka är de goda förutsättningarna för olika aktiviteter: lek, möten och avkoppling. I övrigt saknas många landskapsvärden som integration i landskapet, skuggförhållanden, flertal ekosystemtjänster och rumsligheter.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Lekplatsen har stora brister vilket tillsammans med att den ligger centralt och har många barn boende i närheten, gör att den snarast bör upprustas

E2 Trollsjön lekplats
(Trollsjögatan/Skogsvägen, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen är kommunens enda utflyktslekplats. Själva lekplatsen lockar inte barn upp till 18 år, men den omgivande parken kompenserar för det.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger bra i ett uppskattat parkområde med både förskola, skola och andra målpunkter i närheten.

Grundläggande kvalitet: Tillgängligheten är föredömlig. Det finns flera sittplatser och lekplatsen är välskött.

Landskapsvärden: Lekplatsen har mycket höga landskapsvärden. Utrustning är integrerade i landskapet, tillgången på löst material är god och det finns möjlighet att utforska på olika vis. Ekosystemtjänster finns representerade i stora gamla träd och död ved.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen har ett högt värde och är välbesökt, vilket medför ett högt slitage. I dagsläget är behovet av upprustning utöver de rutinmässiga inte nödvändigt

E3 Hemmansvägen lekplats (Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och uppfyller alla kriterier för den kategoriseringen.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger i ett parkområde med anslutande gångväg.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen uppfattas som välskött och det finns viss tillgänglighetsanpassning.

Landskapsvärden: Landskapsvärden som finns är rumsligheter, en kulle, oprogrammerade ytor och lekbar vegetation. Sämre är att lekredskapen inte är mer integrerade i landskapet samt att träd inte skuggar tillräckligt där barn vistas som mest.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen har goda värden på alla bedömningskriterier
- Fler sittplatser är önskvärt
- Landskapsvärdena kan bli bättre

E4 Hällan lekplats (Kyrkstigsvägen, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats. Bollplanen gör att äldre barn kan lockas till lekmiljön.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger i ett parkområde med anslutande gångväg.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen har en god tillgänglighet och är välskött. Några olika sittplatser finns.

Landskapsvärden: Lekplatsen har många bra landskapsvärden. De nyplanterade träderna bör i framtiden ge tillräckligt med skugga. Fler ekosystemtjänster skulle kunna finnas i anslutning till lekplatsen.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Behovet av upprustning är i dagsläget litet utöver det rutinmässiga
- Upprustning av befintlig eller ny sittplats hade varit önskvärt

E5 Äselunden lekplats (Äsevägen, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men med den omgivande miljön inräknad kan även äldre barn uppskatta lekmiljön.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger bra placerade i ett större parkområde.

Grundläggande kvalitet: Det finns ett urval av sittplatser på lekplatsen. Tillgängligheten är bristande och lekutrustning är delvis sliten. I övrigt uppfattas lekplatsen som välskött.

Landskapsvärden: Bristfälligt är integration av lekutrustning i landskapet och skuggförhållanden där barn vistas mest. Det finns ett flertal ekosystemtjänster i anslutning till lekplatsen, exempelvis äng. De många bra klätterträden i parken är en stor tillgång.

Utvecklingsplan: SENARE

- Lekplatsen behöver bli mer tillgänglig och sliten lekutrustning behöver bytas ut
- Det finns goda förutsättningar för bättre landskapsvärden

E6 Badhusparken lekplats (Glasgränd, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en områdeslekplats och uppfyller alla kriterier för den kategoriseringen.

Strategisk placering: Läget är strategiskt och många barn bor inom 300 meter från lekplatsen. Lekplatsen finns nära Eslövs centrum med biblioteket precis intill.

Grundläggande kvalitet: Tillgängligheten är god förutom vid småbarnslek. Lekplatsen upplevs som välskött samtidigt som lekutrustning och möbler är slitna.

Landskapsvärden: En styrka är de goda förutsättningarna för olika aktiviteter: lek, möten och avkoppling. Flera andra landskapsvärden finns. Sämre är variation i topografi, solutsatt där barn vistas mest och byggnadsmaterial.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Lekplatsen får mestadels en god bedömning, men lekplatsen börjar bli sliten vilket bör åtgärdas snarast för att lekplatsen ska få fortsätta vara en bra lek miljö för barn i alla åldrar

E7 Stallhagen lekplats (Vallarevägen, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och uppfyller alla kriterier för den kategoriseringen.

Strategisk placering: Många barn bor inom 300 meter från lekplatsen som är lokaliserad i ett parkområde.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen är ny och välskött. Det finns ett urval av sittplatser och en viss tillgänglighet, men båda delar skulle kunna vara bättre.

Landskapsvärden: Mestadels får lekplatsen en god bedömning när det kommer till landskapsvärden. Ett flertal ekosystemtjänster, rumsligheter i parken, en ordentlig kulle, oprogrammerade ytor och lekredskap är sådant som bidrar till den bedömningen. Brister är att det är solutsatt där barn leker mest och att det växer många brännässlor i buskagen.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen har goda värden inom alla kategorier och upprustning är inte prioriterat

E9 Solkullen lekplats (Pål Jens väg, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men saknar lekutrustning som kan tänkas locka barn upp till 12 års ålder.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger bra i ett parkområde med anslutande gångvägar. Omplacering inom Solkullen för att fler barn ska kunna nå lekplatsen inom 300 meter är inte möjlig.

Grundläggande kvalitet: Både lekutrustning och parkmöbler upplevs som slitna. Tillgängligheten är begränsad.

Landskapsvärden: Lekplatsen har flera goda landskapsvärden, bland annat en slänt för dagvattenhantering, bra lekbuskage och löst material. Platser för paus, skugga och inslag som stimulerar sinnen skulle kunna göras bättre.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Lekplatsen får som helhet en dålig bedömning och mycket behöver förbättras
- Urval av sittplatser och tillgänglighet bör förbättras
- Fler landskapsvärden bör tillföras

E10 Hästhoven lekplats (Norregatan, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats då den kan locka barn upp till 12 år tack vare friytor runt lekplatsen inklusive bollplan.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger lämpligt i en park och centralt placerad i ett villaområde. Omplacering är inte aktuellt.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen upplevs som välskött, har ett urval av sittplatser och en viss tillgänglighet finns.

Landskapsvärden: Flera värden finns som klätterträd, skugga där barn vistas mest och möjlighet till rörelsefylld lek. Rumsligheter, topografi och ekosystemtjänster är exempel på sådant som skulle kunna göras bättre.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen har goda värden inom alla kategorier och upprustning är inte prioriterat

E11 Rönneberga lekplats
(Sextorpsvägen, Eslöv)

UNDER UTVECKLING

Målgrupp och storlek: Efter att lekplatsen har gjorts om kommer den uppfylla kriterierna för en områdeslekplats.

Strategisk placering: Lekplatsen är lämpligt placerad i ett större parkområde med anslutande gångvägar och många barn boende inom 300 meter.

Någon sammanställd bedömning har inte gjorts då arbetet med att göra om lekplatsen redan är påbörjat. I dagsläget har lekplatsen ett lågt värde.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen står först på tur att göras om och därefter bör den få en god kvalitet

E12 Elvkullen lekplats (Vetegatan, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen saknar de kvalitéer som krävs för att räknas som en närlekplats.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger i ett parkområde med anslutande gångvägar.

Grundläggande kvalité: Skötseln upplevs som godtagbar trots behov av målning av parkmöbler och gamla fällskyddsplattor. Det finns endast en sittplats och tillgängligheten är acceptabel.

Landskapsvärden: Lekplatsen har många bristande landskapsvärden. Det finns oprogrammerade ytor som ger möjlighet till rörelse. Sådant som saknas är rumsligheter, höjdskillnader, skugga, flertal ekosystemtjänster och lekbar vegetation.

.....
: Utvecklingsplan: AVVECKLING

- Lekplatstätheten är högre här än i resten av kommunen vilket gör det att lekplatsen bör avvecklas efter att lekutrustningen blivit uttjänt
-

E13 Norr lekplats (Klippanvägen, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats. Bollplaner finns i närheten och kan locka personer i alla åldrar.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger bra i en större parkmiljö med anslutande gångvägar.

Grundläggande kvalité: Skötseln bedöms som godtagbar även om en del utrustning är i behov av att bytas ut. Urval av sittplatser saknas och tillgängligheten är bristfällig.

Landskapsvärden: Lekplatsen har ett högt landskapsvärde. Integrationen i landskapet är god, det finns bra med lekbar vegetation, löst material och skugga.

Utvecklingsplan: SENARE

- Lekplatsen har ett högt landskapsvärde
- Tillgängligheten behöver förbättras

E14 Fridasro lekplats
(Marieholmsvägen, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en områdeslekplats, den kan locka och utmana barn upp till 18 år.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger bra och en omplacering är inte aktuell.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen är otillgänglig för rörelsehindrade. Annars finns ett urval av sittplatser och lekplatsen upplevs som välskött.

Landskapsvärden: Lekplatsen har många landskapsvärden som rumsligheter, oprogrammerade lekredskap som är integrerade i landskapet. Fler ekosystemtjänster skulle kunna tillföras liksom att vegetation kan skötas för att öka lekbarheten. Bollplaner tar upp mer än halva ytan vilket är problematiskt utifrån ett genusperspektiv.

Utvecklingsplan: SENARE

- Lekplatsen bedöms som en god lekmiljö
- Tillgängligheten behöver förbättras
- Pergolan är i behov av renovering

E15 Öster lekplats (Axcgatan, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men bedöms sakna utmaning för barn upp till 12 år.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger förhållandevis bra och det är svårt att flytta den till ett bättre läge. Det saknas lekplatser öster om järnvägen.

Grundläggande kvalitet: Möbler och lekutrustning är i behov av att målas. Tillgängligheten är bra, men rumsligheter kunde gjort den ännu bättre.

Landskapsvärden: Vissa landskapsvärden finns så som löst material, oprogrammerade ytor och lekredskap. Många värden saknas som topografi, integration i landskapet, skugga och rumsligheter.

Utvecklingsplan: SENARE

- Lekplatsen har en godtagbar status

E17 Bäckdala lekplats
(Skålpundsvägen, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats.

Strategisk placering: Lekplatsen är placerad i ett större grönområde med anslutande gångvägar. Lekplatsen ligger bra för barn både i Bäckdala och Västerdala.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen upplevs som välskött och har en god grundläggande kvalitet när det kommer till tillgänglighet och urval av sittplatser.

Landskapsvärden: Många värden finns eller kommer att komma då träd och buskar blir större. I miljön finns flera ekosystemtjänster, som blommande växter och öppen dagvattenhantering. Väderskydd saknas vilket är mindre bra i det utsatta läget.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen får en god bedömning under alla kriterier
- Förbättring skulle kunna göras genom väderskydd och att sköta delar av gräset som äng

B1 Billinge lekplats (Getabjer)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och uppfyller alla kriterier för den kategoriseringen.

Strategisk placering: Lekplatsen har en central placering och ansluter till andra grönområden.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen upplevs som välskött. Det finns endast en sittmöbel om än med grill. Tillgängligheten vid lekutrustning är dålig.

Landskapsvärden: Bra med höjdskillnader som används i slinga av trækubbar. Ekosystemtjänster finns i bärbuskar och ängsbevuxen kulle. I dagsläget är det dåligt med skugga och rumsligheter, men det kan förbättras då träd och buskar blir större om några år.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen har nyligen gjorts om och har god bedömning på alla kriterier
- Bättre tillgänglighet och fler sittplatser hade varit önskvärt

F1 Flyinge lekplats
(Gullregnsvägen/Äppelvägen)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men lekutrustningen är inte anpassad för barn upp till 12 år även om omgivningen delvis kompenserar för det. Lekplatsen bör göras om till en områdeslekplats.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger i ett centralt och skyddat läge och därmed är ingen omplacering aktuell.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen behöver ses över när det kommer till tillgänglighet och parkmöblerna behöver målas för att lekplatsen ska upplevas som välskött.

Landskapsvärden: Lekbar vegetation och en kulle är värdefullt för lekmiljön. Över tid bör dessa värden säkras och fler landskapsvärden tillföras.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Värdefulla landskapsvärden finns
- Tillgängligheten behöver förbättras
- Lekutrustning bör locka barn upp till 18 år

G1 Gårdstånga lekplats (Byasvängen)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men lekutrustningen är inte anpassad för barn upp till 12 år. Detta bör ses över i samband med att lekplatsen görs om.

Strategisk placering: Lekplatsen är dåligt placerad omgiven av vägar. Vid upprustning bör omplacering övervägas.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen upplevs som välskött även om mycket annat saknas så som tillgänglighet, urval av sittplatser och rumsligheter.

Landskapsvärden: När det kommer till landskapsvärden har Gårdstånga lekplats mycket lite att erbjuda.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Lekplatsen har fått en dålig bedömning under alla kriterier

HA1 Harlösa Backe lekplats
(Gulmårevägen)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men med omgärdande staket och typ av lekutrustning är det inte en miljö som passar för barn upp till 12 år.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger strategiskt i en parkmiljö med flera anslutande gångvägar.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen går lätt att tolka som tillhörande Birkebo förskola och dialog med dem bör föras i en större upprustning. Tillgängligheten är dålig och lekutrustningen är sliten.

Landskapsvärden: Tillgången på vegetation och rumsligheter är god. Lekplatsen skulle få större värden om staketet inte fanns där som en barriär mellan lekutrustning och öppna ytor med kuperad terräng.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Dålig tillgänglighet
- Sliten utrustning endast för yngre barn
- Begränsande staket

HA2 Harlösa Park lekplats (Industrivägen)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men lekutrustningen är inte anpassad för barn upp till 12 år. Då lekutrustning kommer behöva bytas ut bör den också kunna locka lite äldre barn.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger lämpligt nära bibliotek och idrottsplats med anslutande gångvägar.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsens behöver ses över när det kommer till tillgänglighet och urval av sittplatser.

Landskapsvärden: Det är möjligt att klättra i fruktträden som finns i parken och stora träd ger skugga. Lekplatsen upplevs som grön, men rumsligheterna kunde ha varit bättre.

Utvecklingsplan: SENARE

- Tillgängligheten behöver förbättras
- Lekutrustning bör locka barn upp till 12 år
- Lekplatsen har godtagbara landskapsvärden

HU1 Hurva lekplats (Mantalsvägen)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och uppfyller alla kriterier för den kategoriseringen.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger strategiskt i ett större parkområdet omgärdat av villor. Många barn i Hurva har längre än 300 meter till lekplatsen, men någon bra lösning på det finns inte.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen upplevs som välskött och har ett urval av sittplatser. Belysning saknas och tillgängligheten är bristfällig.

Landskapsvärden: Då lekplatsen ligger i en etablerad park har den många höga landskapsvärden. Sådant som kan förbättras är topografin, fler ekosystemtjänster och bättre byggnadsmaterial.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen får en förhållandevis hög bedömning på samtliga kriterier
- Då lekutrustning behöver bytas ut bör tillgängligheten samtidigt förbättras
- Skötselåtgärder kan göras för att gynna lek i vegetation

K1 Kungshult lekplats (Hasslerödsvägen)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men lekutrustningen är inte anpassad för barn upp till 12 år. I dagsläget går utmaning att finna i exempelvis klätterträd. Ny lekutrustning bör locka lite äldre barn.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger så bra som det går i Kungshult och omplacering är inte aktuell.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen behöver ses över för underhåll av möbler och bättre tillgänglighet. En av få lekplatser i kommunen där det finns en grillplats.

Landskapsvärden: Positivt är att det mellan träden finns spår efter kojbygge och i anslutning till lekplatsen finns en kulle. Större integration i landskapet med rumsligheter, träd som ger skugga och lekutrustning som utnyttjar höjdskillnaden hade varit önskvärt.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Slitna möbler och lekutrustning
- Tillgängligheten behöver förbättras
- Dålig rumslighet och skugga

L1 Rälsvägen lekplats (Löberöd)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och miljön kan tänkas locka barn upp till 12 år som också kan finna utmaning i de klätterträd som finns i buskagen.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger strategiskt placerad med flera anslutande gångvägar och andra gröna områden i närheten.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen upplevs som välskött och har en okej tillgänglighet. Ett urval av sittplatser saknas.

Landskapsvärden: I anslutning till lekplatsen finns välanvända lekbuskage och möjlighet till oprogrammerad lek. Mindre bra är att det är dåligt med skugga, rumsligheter och topografi. Värden som årstidsvariation, sinnesstimulans och ekosystemtjänster kunde ha varit bättre.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Sittplatser kan förbättras
- Fler landskapsvärden kan tillföras

L2 Idrottplatsen lekplats (Idrottsgatan, Löberöd)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och kan tänkas locka barn upp till 12 år och en del äldre barn.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger nära målpunkter som skola och idrottsplats vilket gör det svårt att veta att det är en kommunal lekplats. Detta bör tydliggöras då lekplatsen görs om.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen är otillgänglig och upplevs ha ett bristande underhåll.

Landskapsvärden: Vissa värden som lekbar vegetation, rumsligheter och löst material finns på lekplatsen. Många landskapsvärden skulle kunna förbättras för att integrera lekutrustning i landskapet och få mer skugga.

Utvecklingsplan: SENARE

- Tillgängligheten behöver förbättras
- Utrustning och möbler är slitna
- Ölycke lekplats är prioriterad före då den ligger mer centralt

L3 Ölycke lekplats (Ölyckevägen, Löberöd)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och bör vid upprustning bli en områdeslekplats.

Strategisk placering: Flera gångbanor ansluter till platsen och en förskola ligger intill lekplatsen.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen är otillgänglig och upplevs ha ett bristande underhåll.

Landskapsvärden: I anslutning till lekplatsen finns öppna ytor och en del vegetation som skapar rumsligheter. Lekredskap skulle med fördel integreras i landskapet. Värden som årstidsvariation, sinnesstimulans och ekosystemtjänster kunde ha varit bättre.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Bör göras om till en områdeslekplats
- Tillgängligheten behöver förbättras
- Lekutrustning är sliten och flera redskap har plockats bort

M1 Ringparken lekplats (Köpmansgatan/Ringvägen, Marieholm)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och uppfyller alla kriterier för den kategoriseringen.

Strategisk placering: Lekplatsen är placerad bra i en parkmiljö med många barn boende inom 300 meter.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen upplevs som välskött men det finns behov av att måla utrustning. Tillgängligheten och urval av sittplatser är dålig.

Landskapsvärden: Vissa landskapsvärden finns, däribland lekbar vegetation, löst material och ytor för oprogrammerad lek. Värden som saknas är integration i landskapet, rumsligheter och topografi.

Utvecklingsplan: SENARE

- Utvecklingen av Sundelius Park lekplats prioriteras för att bli en lekplats där även äldre barn kan lockas till lek
- Tillgängligheten bör göras bättre

M2 Sundelius Park lekplats
(Storgatan/ Sundelius Park, Marieholm)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men bör göras om till en områdeslekplats som kan locka barn i alla åldrar.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger centralt och i en parkmiljö.

Grundläggande kvalitet: Delvis används tillgängligt fallunderlag, men de är dåligt underhållna och tillgängliga gångar saknas. I övrigt finns ett urval av sittplatser och lekutrustningen har en okej status.

Landskapsvärden: Lekplatsen har flera bra landskapsvärden som rumsligheter, integration i landskapet och lekbar vegetation. Förbättringspotential finns i ekosystemtjänster, byggnadsmaterial och inslag av höjdskillnader.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Sundelius Park föreslås byggas om till en områdeslekplats då platsens förutsättningar är goda

M3 Puggeängen lekplats
(Klaragatan, Mariteholm)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och uppfyller alla kriterier för den kategoriseringen även om lekplatsen är något liten.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger förhållandevis strategiskt placerad.

Grundläggande kvalitet: Lekutrustning och parkmöbler är i behov av underhåll. Tillgängligheten är mycket dålig och urval av sittplatser saknas.

Landskapsvärden: Många landskapsvärden saknas. Det är dålig med rumsligheter, topografi och skugga. De omgivande buskagen är en tillgång som kan utvecklas mer.

Utvecklingsplan: SENARE

- Utvecklingen av Sundelius Park lekplats prioriteras före
- Lekplatsen är otillgänglig
- Möbler och utrustning är sliten
- Många landskapsvärden saknas

S1 Värlinge Backe lekplats (Gränsbovägen, Stehag)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men tack vare omgivande parkmiljö kan både fler och äldre barn tänkas vistas här.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger strategiskt placerad i en parkmiljö med gångvägar.

Grundläggande kvalitet: Det finns ett behov av att måla parkmöbler och lekutrustning. I övrigt har lekplatsen ett urval av sittmöjligheter och en viss tillgänglighet.

Landskapsvärden: På lekplatsen finns goda rumsligheter, kuperad terräng och buskage ger lekmöjligheter och löst material. Skuggförhållandena skulle kunna vara bättre och en skötselåtgärd i buskagen skulle kunna öka lekbarheten.

Utvecklingsplan: SENARE

- Lekplatsen kan locka blandade åldrar genom sitt läge
- En viss tillgänglighet finns, men kan förbättras
- Parkmöbler och lekutrustning bör ses över

S2 Havregatan lekplats (Stehag)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men utrustning och utformning begränsar attraktionsvärdet för äldre barn.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger strategiskt placerad i område som håller på att byggas ut.

Grundläggande kvalitet: Underhållet upplevs vara bristfälligt och lekplatsen är otillgänglig.

Landskapsvärden: Lekplatsen har fördel av att ligga i en parkmiljö med öppna ytor och kuperad terräng. Det finns även ett buskage där spår efter kojbygge är synligt. Själva lekplatsen har få landskapsvärden med allt i ett rum, dålig integration i landskapet och ett solutsatt läge.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Tillgängligheten behöver förbättras
- Lekplatsen bör locka barn upp till 12 år
- Närområdet utvecklas och lekplatsen bör ha en god standard innan en ny lekplats kan byggas i Stehag
- Lekplatsen är i behov av fler landskapsvärden

ST1 Stockamöllan lekplats (Fräsarevägen)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men saknar lekutrustning som lockar barn upp till 12 år.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger strategiskt i en liten parkmiljö omgärdad av bostäder.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen upplevs som välskött och har ett urval av sittplatser i olika rumsligheter. Belysning och papperskorg saknas och lekplatsen är otillgänglig.

Landskapsvärden: Lekplatsen har bra landskapsvärden, som rumsligheter, äng, lekbar vegetation och skuggande träd. Mindre bra är miljön på att stimulera sinnen, variation i topografi och förändring under året.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen har nyligen byggts om och barnunderlaget är för litet i tätorten för att motivera fler åtgärder

V1 Vaggarp lekplats (Barnekows väg)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och miljön kan tänkas locka barn upp till 12 år.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger strategiskt placerad med tanke på att nästan alla barn i Vaggarp har mindre än 300 meter till lekplatsen.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen upplevs som välskött och har en god tillgänglighet. Parkmöbler är i behov av underhåll.

Landskapsvärden: Rumsligheter och skuggförhållanden är dåliga, medan andra värden finns så som oprogrammerade redskap och ytor samt lekbar vegetation. Värden som årstidsvariation, sinnesstimulans och ekosystemtjänster kunde ha varit bättre.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Parkmöbler är i behov av underhåll
- I övrigt har lekplatsen en godtagbar standard

Ö1 Örtofta lekplats (Löddeåvägen)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men med den hinderbana som finns i anslutning till lekplatsen så kan lekplatsen fungera som en mötesplats för personer i alla åldrar.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger strategiskt placerad med närhet till naturmark och en bit från större bil- och järnväg.

Grundläggande kvalité: Det finns ett urval av sittplatser. Lekplatsen upplevs som välskött, men otillgänglig.

Landskapsvärden: Vissa värden finns, så som oprogrammerade redskap och ytor, rumsligheter och lekbar vegetation. Andra värden saknas som skugga och integration av kuperad terräng.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen har nyligen gjorts om
- Skugga och tillgänglighet hade med fördel kunnat förbättrats

**ESLÖVS
KOMMUN**

2025-11-25

Karin Jonsson

+4641362482

karin.jonsson2@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Projekteringsförslag av Gårdstånga lekplats

Förslag till beslut

Miljö- och Samhällsbyggnad föreslår Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att fatta följande beslut;

- Att godkänna tema "Bondgården" för Gårdstånga lekplats i Eslövs kommun och ge förvaltningen i uppdrag att gå vidare med upphandling av totalentreprenad och anläggning i enlighet med budget 2025.

Ärendebeskrivning

I Eslövs kommuns budget år 2025 och flerårsplan 2026-2028 återfinns investeringsprojektet Harlösa och Gårdstånga lekplats

I lekplatsplanen bedöms Gårdstånga lekplats ha stora brister i placering, lekvärde och utformning, och enligt lekplatsplanens analyser bör denna lekplats utvecklas snarast och omplacering bör övervägas.

I enlighet med lekplatsplanen ska en närlekplats vara lokaliserad så att de finns nära i vardagen där flera barn bor och karaktäriseras av att upp till tio barn kan vistas samtidigt i miljön utan att onödiga konkurrenssituationer uppkommer. Det är framför allt de närboende barnen upp till 12 år som är målgrupp för lekplatsen.

Beslutsunderlag

- Antagen Lekplatsplan för Eslövs kommun (MOS 2020/661)
- Antagen Bilaga 1 för lekplatsplan
- Antagen Bilaga 2 för lekplatsplan
- Antagen Bilaga 3 för lekplatsplan
- Bilaga 1. Dialog Gårdstånga lekplats
- Bilaga 2. Utvärderingsgrunder

Beredning

Bakgrund

Projekteringen av Gårdstånga lekplats genomfördes under hösten 2022 till våren 2023. WSP avropades via ramavtalet som tekniska konsulter och en dialog inleddes

Miljö och Samhällsbyggnad

1(2)

Postadress: 241 80 Eslöv | Besöksadress: Stadshuset, Gröna torg 2
Telefon: 0413-620 00 | E-post: kommunen@eslov.se | www.eslov.se

med barn på närmaste förskola och skola. I ett mail till ansvarig rektor beskrevs hur dialogarbetet skulle gå till och om de var intresserade av att medverka. Barnen fick förbereda sig inför dialogen genom att med pedagogernas instruktion beskriva i ord och bild vad de tycker om att göra på en lekplats. I samband med platsbesök på respektive skola/förskola fick barnen visa sina teckningar och prata om dem. Därefter fick barnen titta på åtta foton som visade olika platser för lek och ”rösta” (genom att lägga kastanjer på bilderna) på vilket av de åtta foton de föredrog. Samtal fördes med barnen kring varför de valt de foton de gjort, och vad de tänkte sig var roligt med en sådan plats, se bilaga 1.

Projekteringen av Gårdstånga lekplats föregicks av en dialog med barn på Häggebo förskola och Flyinge skola. Ett förslag togs fram med en ny placering närmare Kävlingeån med tema ”Vatten”. Den tilltänkta ytan översvämmades dock kraftigt under vintern 2024 varpå det beslutades att både titta på en ny placering samt ett nytt tema. Utifrån detta kommer Gårdstånga lekplats att handlas upp som en totalentreprenad där anläggningsentreprenörer via ramavtal får möjlighet att lämna ett gestaltungsförslag utifrån kriterier som förvaltningen anger. Nytt tema för lekplatsen är ”Bondgården”. Ramavtalsleverantörerna får en ersättning för lämnat förslag och en arbetsgrupp från förvaltningen betygsätter och tilldelar utifrån givna bedömningsgrunder, se Bilaga 2 Utvärderingsgrunder.

Gårdstånga lekplats är planerad för ombyggnation som en totalentreprenad under hösten 2026.

Beslutet skickas till

Miljö och Samhällsbyggnad

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef för Gata, trafik och park

Lekplatsplan

**Målsättning och utvecklingsplan
för lekplatser på allmän platsmark
i Eslövs kommun**

Producerad av:	Eslövs kommun
Antagen:	Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, 2021-05-26
Remissinstanser:	Eslöv kommuns nämnder, kommunstyrelsen och funktionshinderrådet
Projektansvarig:	Matilda Aspersand, projektledare, Miljö och samhällsbyggnad Anna Jerleke, landskapsarkitekt, Miljö och samhällsbyggnad
Referensgrupp:	Christel Wohlin, avdelningschef, Miljö och samhällsbyggnad Magnus Hall, enhetschef, Miljö och samhällsbyggnad Mattias Andersson, entreprenadledare, Miljö och samhällsbyggnad Karin Jonsson, landskapsarkitekt, Miljö och samhällsbyggnad
Medverkande vid framtagande:	Maria Archila Bustos, Gis-ingenjör, Miljö och samhällsbyggnad Susanne Hultman, Gis-samordnare, Miljö och samhällsbyggnad
Omslagsbild:	Trollsjön lekplats i Eslöv
Foto:	Eslövs kommun om inget annat anges

Innehållsförteckning

Begreppsförklaring.....	4
Inledning.....	5
Vision.....	5
Planeringsförutsättningar.....	6
Lagar och föreskrifter.....	6
<i>Nationellt.....</i>	6
<i>Kommunalt.....</i>	6
Lekens värde.....	6
Mötesplats för alla.....	7
Fysisk aktivitet.....	7
Placering.....	8
Tillgänglighet.....	9
Drift.....	9
Delaktighet.....	9
Framtida lek.....	10
Kunskapsinsamling.....	11
Besök på förskolor.....	11
Promenadintervjuer med femteklassare.....	11
Enkät.....	11
Mål för Eslöv kommuns lekplatser.....	12
Utvecklingsplan.....	12
Resultat av inventering.....	12
Kategorisering av lekplatser.....	13
<i>Närlekplats.....</i>	13
<i>Områdeslekplats.....</i>	13
<i>Utflyktslekplats.....</i>	13
Prioritering av befintliga och nya lekplatser.....	14
<i>Snarast, görs om mellan 2021-2030.....</i>	14
<i>Senare, görs om mellan 2031-2040.....</i>	15
<i>Mindre behov, görs om efter 2040.....</i>	16
Uppföljning.....	17
Sammanfattande och avslutande ord.....	17
Referenser.....	18

Bilageförteckning

- Bilaga 1: Kartmaterial
- Bilaga 2: Samtal med barn och enkät
- Bilaga 3: Analys av Eslöv kommuns lekplatser

Begreppsförklaring

Följande definieras några av begreppen som används i lekplatsplanen.

Barn – I enlighet med barnkonventionen innebär barn alla upp till 18 år. Barn är olika individer och inte en enhetlig grupp.

Lekplats – En plats med lekutrustning anlagd för barns lek i utemiljön.

Lekmiljö – En miljö där barn leker. Det kan vara lekplatser, park- eller naturområden, skolgårdar, torg eller andra hårdgjorda miljöer.

Lekbar vegetation – Växtlighet som lockar till lek som klätterträd, lebuskage eller gångar i högt gräs.

Löst material – Lekelement som inte är fasta i miljön och därmed ger möjlighet för barn att skapa. Det kan vara klossar, pinnar, stenar, sand, bär och kottar.

Oprogrammerade ytor och redskap – Ytor och redskap som inte har en förutbestämd användning och därmed ger möjlighet till en mer fantasifull lek. Ett exempel är en stor sten som i leken får vara en båt för att sedan bli en häst och därefter en borg.

Landskapsvärde – Aspekter av landskapet som är avgörande för hur värdefull en lekplats är. Det handlar om rumsligheter, topografi, vegetation, ekosystemtjänster och stimulans av sinnen.

Inledning

Uppväxtmiljön och möjligheten till lek är en viktig del i barns utveckling och lekplatser är därmed ett samhällsintresse. Närmare en fjärdedel av invånarna i Eslövs kommun är under 18 år och för dessa behövs utemiljöer som ger lekglädje. Lekplatser bör finnas nära barnen i kommunen för att stimulera dem till lek, rörelse och utevistelse i vardagen. Idag finns det 33 kommunala lekplatser av olika kvalitet, men enligt planen behöver de bli 38 lekplatser av god kvalitet. Med lekplatsplanen ges en överblick över information relaterat till barn och lekplatser, läget i kommunen idag och hur arbetet med lekplatser ska fortgå i en strategisk riktning. Förhoppningen är att lekplatsplanen

långsiktigt ska vägleda i det fortsatta arbetet med lekplatser på avdelningen för Gata, trafik och park och kontinuerligt kunna användas som ett underlag till budget. Planen berör de lekplatser som finns på allmän platsmark och lekplatser på kvartersmark som vid bostadshus och skolgårdar ingår inte. Lekplatsplanen inleds med planeringsförutsättningar om regler, forskning och erfarenheter. Därefter presenteras den kunskapsinsamling som har gjorts med anledning av planens framtagande vilket sedan följs av sex mål för lekplatserna och en utvecklingsplan över befintliga och nya lekplatser. Avslutningsvis dras riktlinjer för hur lekplatsplanen bör följas upp.

Figur 1. Rålsvägen lekplats i Löberöd är en av de kommunala lekplatserna med god kvalitet.

Vision

"Eslöv kommuns lekplatser ska aktivera och locka barn i alla åldrar till utevistelse. I alla tätorter ska barnen ha en bra och omhändertagen lekplats nära sig och inslag på lekplatserna ska vara anpassade till personer med olika förmågor. Visionen är att lekplatserna både ska vara platser för lek, avkoppling och möten. I kommunen som helhet ska lekplatserna ha ett varierande innehåll och utformas utifrån medborgardialog och aktuell forskning. Visionen är att arbeta med lekplatserna utifrån ett strategiskt tänk där både barns behov och driftaspekter beaktas."

Planeringsförutsättningar

I följande del ges en bakgrund till vad som bedöms vara en bra lekplats utifrån den forskning och erfarenhet som finns idag. Rubriker som behandlas är lagar och föreskrifter, lekens värde, mötesplats för alla, fysisk aktivitet, placering, tillgänglighet, drift, delaktighet och framtida lekplatser.

Lagar och föreskrifter

Nationellt

I arbetet med lekplatser är det viktigt att ha med ett perspektiv om jämlikhet och barns rättigheter. Från 2020 finns barnrättslagen som har införlivat barnkonventionen i svensk lag. Flera artiklar i barnkonventionen aktualiseras i arbetet med lekplatser, däribland artikel 31 som berör barns rätt till lek utifrån barnets ålder. Andra artiklar behandlar barns lika värde, att i beslut som rör barnet så ska barnets bästa vara styrande, att staten måste göra sitt yttersta för att uppfylla barns rättigheter, att barn ska få uttrycka sig fritt i frågor som de berörs av och att alla barn har rätt till ett fullvärdigt liv oavsett funktionsnedsättning.

Europeiska standarder SS-EN 1176 och SS-EN 1177, plan- och bygglagen SFS 2010:900 som förtydligas i föreskrifter från Boverket samt produktsäkerhetslagen SFS 2004:451, reglerar sammantaget tillgång på ytor för lek, tillgänglighet och skydd mot olyckor. Det är alltid markägaren som är ansvarig för att plan- och bygglagen efterföljs, vilket innebär att kommunen är ansvarig för säkerheten på lekplatser och utrustning lokaliserade på allmän plats. För att en god säkerhetsstandard ska kunna hållas besiktigas lekplatser årligen. Utöver det görs tillsyn på lekplatserna veckovis.

Kommunalt

I Eslöv kommuns översiktsplan, antagen i kommunfullmäktige 28 maj 2018, framhålls följande som anknyter till barn och lekplatsplanen:

- I utvecklingsstrategin för grönstruktur påvisas vikten av ”tillgång och möjlighet till fri lek, lekplatser, sittplatser, cykel- och gångstråk, spontanidrott, vattenupplevelser, plats för evenemang och vardagspromenader” (s. 78).
- Det konstateras att det för barn ”behövs en helhetssyn för hur vi uppmuntrar till rörelse och spontan aktivitet i den fysiska planeringen” (s. 78).
- Särskilt betonas vikten av regelbunden aktivitet för barns hälsa idag och senare i livet. En övergripande strategi berör barns rörelsefrihet, trygghet och tillgänglighet.
- Avståndet 300 meter till grönområden framhålls flera gånger.
- Det poängteras att barn har rätt till inflytande och utveckling.

Lekens värde

Lekplatser är miljöer som ska främja den viktiga leken. Lek handlar om att utforska och vara kreativ utan att det är resultatnriktat. Att leka är roligt och bidrar till sociala färdigheter, bättre självkänsla och självkännedom (Åkerblom et al. 2016). Lek ska vara spontan och ge belöning. För barn finns det mycket kunskap att hämta i leken, det går att lära sig om kroppen, samarbeten och omgivningen. Det finns inte alltid det utrymme som behövs för att få fram barns kreativitet och nyfikenhet, men utomhus är förutsättningarna bättre än inomhus. Lek som sker utomhus är mer öppen och mångsidig, där kan barn mötas trots skillnad i förmåga, ålder och intresse (Mårtensson 2012).

När en lekplats ska planeras är det lekvärdet som bör prioriteras. Lekvärdet är lika viktigt som vuxnas tankar om säkerhet, kontroll och bortstädande av stök. Många av de lekredskap som vi idag hittar på lekplatser har en förhållandevis förutbestämd användning och därmed minskar lekvärdet. Det har framkommit att barn sällan stannar en längre tid vid dessa lekredskap då de känner sig uttråkade och vill föra leken vidare (Ottosson et al. 2019). Med detta i åtanke bör lekplatserna utformas för att stimulera sinnen, skapa möjlighet till olika slags lek

och ge utrymme för kreativitet. Sådana lekvärden kan exempelvis uppnås genom att säkra tillgången till lekbar vegetation och löst material.

Säkerhetstänk på lekplatser ska balanseras mot att ge barn utmaning. Barn ska inte vara överbeskyddade, men verklig fara ska inte heller få finnas. Genom att barn får ta måttliga risker kan de utmanas utan faktisk fara. De yngre barnen utmanas tillräckligt av att balansera i en hinderbana, medan de äldre barnen klättrar högre upp i trädet. Lika viktigt som att barn inte ska komma till skada är det att tänka på att barn får möjlighet till att utforska sina begränsningar och förstå sina förmågor. Ett högt lekvärde uppfylls på en trygg och säker lekplats där barn också kan få utmanas.

Mötesplats för alla

Lekplatser är inte bara platser för barns lek utan också en plats för umgänge där flera generationer kan mötas. För att en lekplats ska bli en väl fungerande mötesplats ska det kännas tryggt att vistas där. För att fler ska känna sig välkomna behöver utformningen vara inkluderande med tillgång till vegetation och oprogrammerade ytor och redskap (Jansson & Andersson 2018). Belysning och översikt över lekplatsen bidrar också till inkluderande lekplatser. Samtidigt ska det gå att vara i fred utan att känna sig trängd och därmed behövs olika rumsligheter med smitvägar. Tillgång på sittmöbler och andra inslag som grillar och odlingslådor är också positivt då det lockar till umgänge.

Utformningen av lekplatser bör ta hänsyn till genusaspekter då undersökningar har visat att från åtta års ålder blir lekplatserna till 80 procent pojkar (Ottosson et al. 2019). I utformningen är det bra med inslag av vegetation och grönska som är könsneutralt kodat och i sådana miljöer leker barn oavsett kön och ålder med varandra i större utsträckning än på traditionella lekredskap (Boverket 2015). Samtidigt är det inte önskvärt att helt undvika könskodade inslag då det brukar leda till att kvinnliga och andra erfarenheter försvinner

Figur 2. Det som vuxna kan uppfatta som en stökig miljö kan för barn vara en stimulerande plats med högt lekvärde. Här är ett exempel från Norr lekplats i Eslöv.

och det manliga får vara kvar då det anses neutralt och normativt (Larsson & Jalakas 2008). Lekplatser ska ge utrymme för olika typer av lek miljöer och inte domineras av bollplaner (Jansson & Andersson 2018) detta för att tillgången till yta ska bli mer jämställd. Istället är alternativ oprogrammerade ytor, multifunktionella planer eller flera små planer.

Fysisk aktivitet

På lekplatser kan barn få möjlighet att röra sig, vilket verkar stärkande för folkhälsan. Fysisk aktivitet är en friskfaktor för barn och många av barndomens hälsovanor följer oss genom livet. Det finns många positiva hälsoeffekter av att röra sig, några exempel är ökad koncentrationsförmåga, stärkt immunförsvar och bättre nattsömn. Lågt psykiskt välbefinnande och merparten av folksjukdomar kan kopplas till fysisk inaktivitet. I Folkhälsomyndighetens (2018) rapport *Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017/18* går det att läsa att det är en liten andel barn som når Världshälsoorganisationens (WHO) rekommendation. Den rekommendation som finns från WHO (2010) är att barn mellan 5 och 17 år ska vara måttligt fysiskt aktiva minst 60 minuter dagligen. Folkhälsomyndighetens (2018) rapport bygger på en internationell enkätundersökning som besvarats av barn i åldrarna 11, 13 och 15 år. Högst fysisk aktivitet har killar på 11 år, hos dem är det 23 procent som dagligen är fysiskt aktiva under minst

en timme. Lägst fysisk aktivitet har tjejer på 15 år där det bara är 9 procent som uppfyller WHO:s rekommendation.

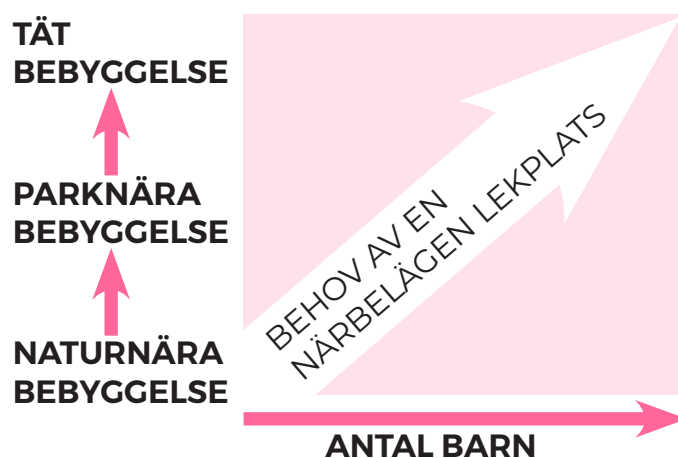
Det finns flera principer att utgå från när lekplatser ska planeras för att gynna hälsa och fysisk aktivitet. Exempelvis är det bra om lekplatsen kan locka till rörelse under hela året trots årstidsväxlingar, att det finns kuperad terräng som gör att barn rör sig mer och att det finns en tillräckligt stor yta för att barn ska kunna komma upp i en hög hastighet. En annan designprincip som är viktig för en god hälsa är att lekytor där barn vistas mest bör delvis vara skuggade av grönska för att skydda mot solens ultraviolettera strålar. Andra faktorer att ha i åtanke är placering, ljudnivåer, luftkvalité och att undvika skadliga kemikalier som barn är extra utsatta för.

Studier som har visat att tiden som ung är den tid då nivåerna av fysisk aktivitet minskar som mest (Van Hecke et al. 2018) bör ses som en anledning till att göra lekmiljöer som också lockar de äldre barnen. Äldre barn uppskattar ofta sådana kvalitéer som också andra grupper vill ha, men för att unga ska känna sig inkluderade kan signalera för att visa att de är välkomna och dialog med dem vara viktiga verktyg (Aspersand 2019). På flera andra platser i Sverige har dialog med unga tjejer lett till inslag av dans och musik i utomhusmiljön. Kopplat till föreningsidrott går det att se att andra grupper som tenderar att röra sig mindre är personer med funktionsnedsättning, barn till ensamstående och flickor med invandrarbakgrund (Regeringen 2017) och även mot dessa bör särskilda insatser riktas.

Placering

Lekplatser bör placeras så att barn kan ta sig dit i vardagen på ett självständigt sätt. Flera faktorer har gjort att barn idag inte är lika fria att röra sig utomhus på egen hand som för några generationer sedan. Sådant som har haft en negativ inverkan på barns rörelsefrihet är en ökad rädsla för att barn ska komma till skada, fullspäckade scheman för både barn och vuxna och ökande trafik i städer som förtätas. För att motverka denna trend som verkar begränsande för barn och gör dem

mer stillasittande är det viktigt att lekplatser är strategiskt placerade i den bebyggda miljön. I undersökningar har det framkommit att avståndet till en lekplats är det mest avgörande för vilken lekplats barn och vuxna väljer att gå till och med en bostadsnära placering är det vanligare att barn får möjlighet att aktivt ta sig till lekplatsen (Bodelius & Kylin 2014). I Boverkets (2007) riktlinje för bostadsnära natur framhålls att ett gränsvärde på 300 meters gångavstånd krävs för att platsen ska kunna ge möjlighet till avkoppling och lek i vardagen. Utifrån detta är målbilden att barn i Eslöv kommuns tätorter inte ska behöva gå mer än 300 meter till sin närmsta kommunala lekplats. Avståndet på 300 meter kan överstigas i vissa fall då andra grönområden som kan locka till lek finns i närheten och trafik inte begränsar barns framkomlighet. Detta är i enlighet med vad Bodelius och Kylin (2014) framhåller i *Movium Fakta nr 5*, där de rekommenderar en lokalisering av lekplatser utifrån hur bostadsområdet ser ut när det kommer till hur trafikerat och naturnära området är.

Figur 3. Grafen visar hur behovet av en nära lekplats varierar utifrån antal barn och typ av bebyggelse. Illustration bearbetad efter Bodelius och Kylin (2014).

Figur 4. Vid Trollsjön lekplats finns en stor sandlåda placerad i skugga. Sandbordet gör att fler kan leka här.

Tillgänglighet

Till lekplatser kommer personer med olika förmågor och genom att lekplatserna är tillgängliga kan de användas av fler. I enlighet med Plan- och Bygglagen (SFS 2010:900) ska lekplatser byggas så att de går att använda av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga, vilket gäller både barn och vuxna. Det är inte bara barnen som lekplatsen behöver vara tillgänglig för utan också för en medföljande vuxen som vill kunna assistera eller delta i sitt barns lekplatsbesök. Olika individer har olika behov och därmed finns det en mängd val som kan göras för att lekplatser ska bli mer tillgängliga. Det kan vara tydliga rumsligheter, reträttplatser för återhämtning, sandbord, markbeläggning i olika material, logiska gångvägar, jämnt markunderlag, olika slags gungor, tydligt markerad utrustning och inkluderande parkmöbler. Ett gott exempel på en lekplats där flera behov har tagits i beaktande finns i Eslöv vid Trollsjön lekplats, vilket kan inspirera till fler liknande inslag på andra lekplatser.

Drift

Eslöv kommuns lekplatser bör skötas för att skapa attraktiva och användbara miljöer för barn där inte enbart vuxnas syn på vad som är en välskött plats får dominera. Lek ska inte städas bort i onödan, samtidigt som lekplatserna ska vara säkra och tilltalande miljöer. Det är också viktigt att

utgå från vad som intresserar barn och att genom skötselinsatser få fram mer utav nyfikenhet, fantasi och utmaning i leken. För att få möjlighet till att skapa egna platser är tillgången på lekbar vegetation och löst material angelägen. Det är även bra att utgå från barns storlek och ögonhöjd. För att kunna göra anpassningar till barnen är det också viktigt att inte lägga resurser på fel saker. Genom att undvika onödiga ytor och göra materialval som kräver mindre skötsel underlättas driften. Val av material är också viktigt för att göra lekplatserna till hållbara miljöer. Med fördel ska material som ingår i ett hållbart kretslopp och inte innehåller gifter användas framför mindre hållbara material.

Delaktighet

Barn är experter på sina miljöer och bör få vara med i en dialog när beslut ska tas i frågor som berör dem. Det är barnets rättighet att bli involverad. Även om vuxna minns sin egen barndom så har mycket förändrats sedan dess och även om vuxna kan sätta sig in i hur barn har det idag är det inte samma sak som att få med sig barnets perspektiv genom en dialog. En medborgardialog kan ske på olika nivåer, från att medborgarna informeras till att de får vara med hela vägen till att fatta beslut. När en mindre förändring på en lekplats ska ske räcker det att informera berörda barn och vuxna. Vid större förändringar är det istället bra om barn får vara med och påverka mer. Då ska barn och personal på närliggande förskolor och skolor bli tillfrågade om att utgöra en referensgrupp. Det går också att föra en medborgardialog kring förvaltning på lekplatser, även här kan barnen ha kunskaper som vuxna annars missar.

Dialogarbetet är inte lätt alla gånger och det är viktigt att ha en tydlig idé med vad dialogen ska ge för resultat innan den påbörjas. Då en dialog ska föras ska det ske i enlighet med kommunens policy och rutin för medborgardialoger. Att använda sig av likabehandlingsprinciper är viktigt i dialogen med barn – oavsett kön, ålder, bakgrund eller funktionsnedsättning ska möjligheten till att få höras vara lika stor. De förutbestämda ramarna ska vara tydliga från dialogens start, både för de som håller

i dialogen och för de medborgare som deltar. För att undvika en önskelista som är svår att förhålla sig till kan lämpliga frågor att ställa vara sådana som ger svar på vad barnen vill göra, vad de gör och vad de inte kan göra. En annan bra metod i dialog är gåturer där barnen får uttrycka sig, genom diskussion eller lek, kring hur de uppfattar miljön. Efter att en dialog genomförts ska återkoppling göras till de inblandade för att tydliggöra resultatet av den tid och det intresse som deltagarna har bidragit med. Det ska vara klart vilka åsikter som kan användas och vilka som är svåra att realisera, detta för att dialogen ska bli ärlig och tydlig.

Framtida lekplatser

Det är troligt att naturinslag på lekplatser kommer få en ännu viktigare roll än vad de redan har idag. I en naturlig lekmiljö går det att observera och undersöka kretslopp och årstidsväxlingar, vilket kan skapa känslomässiga band som sedan leder till ett miljöengagemang (Boverket 2015). För en hållbar samhällsutveckling behövs också mångfunktionella grönområden i den bebyggda miljön och bland samhällsplanerare är begreppet ekosystemtjänster ett sätt att synliggöra de många funktioner som borde ingå i det som byggs idag. Ekosystemtjänster är sådana tjänster människan får från ekosystemen och vid en lekplats kan de tillhandahållas genom äng, död ved, öppen dagvattenhantering, växter som lockar insekter och fågelholkar. Begreppet lekotop har börjat användas för att beskriva en sådan miljö där höga lekvärden kombineras med natur (Boverket 2019).

En framtida utveckling av lekplatser kan också vara mer integrerad digital teknik med ljus och ljud. Genom att använda det intresse som många barn har för digitala medier i lekplatser kan de ge ännu mer lekgädje. Digifys är ett forskningsprojekt där man testat och undersökt denna möjlighet (Pysander 2018). Projektet har utgått från den forskning som finns kring lekvärde i miljöer med naturinslag och därefter har tillägg gjorts i form av digital teknik som bjuder in och skapar engagemang, ger möjlighet till att påverka innehåll och att få återkoppling i leken. I deras studier har

Figur 5. Det är bra när barn får möjlighet att skapa i lekmiljön. Vid Hemmansvägen lekplats finns en handritad bollplan som får vara kvar tills att regnet suddar ut den.

kombinationen av natur och digitalteknik stimulerat barnen till fysisk rörelse, samspel och egna lekar som några exempel.

Kunskapsinsamling

Som en del i att ta fram lekplatsplanen har en kunskapsinsamling gjorts i form av besök på förskolor, promenadintervju med femteklassare och en enkät på kommunens hemsida. I följande avsnitt beskrivs de viktigaste lärdomarna som kunskapsinsamlingen har gett. En mer detaljerad beskrivning finns i bilaga 2.

Besök på förskolor

Sammanlagt har 85 barn på fem förskolor i kommunen deltagit och fått berätta om var och vad de vill leka. De flesta barn var fem år och några var tre och fyra år. Sammanfattande slutsatser är att:

- Den bredd som fanns i barnens teckningar och den spridda röstningen kan ses som ett argument för att lekplatserna bör vara varierade till innehåll och utformning med plats för olika slags lek.
- Lekplatserna bör vara utformade för att ge möjlighet till fantasilekar som inte styrs av föreställande lekutrustning. Alla barnens specifika önskningar går inte att uppfylla, men genom utformning som ger möjlighet till fantasifull lek går det att leka både Star wars och drake.
- Lekplatserna får gärna vara färggranna inspirerade av barnens teckningar.
- Möjlighet till lek med vatten var återkommande och är ett inslag om saknas på de kommunala lekplatserna idag.
- I omröstningen var lekplatsen med mycket utrustning, bygglekplatsen och vattenlekplatsen populärast.
- Omgivande parkmiljö med inslag av träd och andra växter är minst lika viktig som lekutrustning visar observationer från lekplatsbesöket.

Promenadintervjuer med femteklassare

Ett parallellt pågående arbete som undersöker lekmiljöer utifrån barns perspektiv och biologisk mångfald har kunnat bidra till kunskapsinsamlingen för lekplatsplanen. Sammanlagt har tio elever i årskurs fem på Stehagskolan deltagit i promenadintervjuerna. Sammanfattande slutsatser är att:

- Den mångfald av platser som barnen visade kan ses som ett argument för att skapa variation bland de kommunala lekplatserna.
- Utformning med inslag av grönska och rumsligheter hade förbättrat möjligheterna till vara i fred och att kunna ägna sig åt konstruktions- och fantasilek.
- Det är viktigt att det finns utrymme för det sociala på lekplatser om också äldre barn ska använda dem.

Enkät

Sammanlagt svarade 459 personer på enkäten och bidrog med ett kunskapsunderlag om hur lekplatserna används idag och vad som anses viktigt. Sammanfattande slutsatser är att:

- Lekplatserna är viktiga för lek i vardagen.
- Det finns ett måttligt behov av nya lekplatser så att fler får en lekplats nära sig.
- Barriärer mellan bostad och lekplats skulle behöva bli färre, åtgärder kan var fler lekplatser och andra trafiklösningar.
- Lekplatserna får generellt ett dåligt betyg och större satsningar efterfrågas.
- Generellt önskas bättre lekutrustning, parkmöbler och skötsel.
- Många konkreta förslag på förbättringar angavs och de kommer tas med tills då lekplatserna i turordning ska göras om.

Mål för Eslöv kommuns lekplatser

För kommunens lekplatser har sex målsättningar tagits fram som bygger på planeringsförutsättningarna och kunskapsinsamlingen. På lång sikt ska alla mål vara uppfyllda på samtliga kommunala lekplatser. Lekplatserna på allmän platsmark ska:

1. vara attraktiva platser för lek, möten och avkoppling
2. finnas nära i vardagen med ett riktvärde på 300 meter till närmsta lekplats
3. främja barns hälsa och utveckling
4. vara tillgängliga
5. ha ett flertal landskapsvärden
6. utformas genom att beakta barns rättigheter

Utvecklingsplan

I följande avsnitt beskrivs det hur upprustningen av kommunens lekplatser bör prioriteras. Först presenteras en helhetsbedömning av inventeringen, därefter förklaras de kategorier som lekplatserna delats in i och sedan listas lekplatserna utifrån prioritering. Slutligen anges det hur planen bör följas upp.

Resultat av inventeringen

Efter att ha gjort en inventering av lekplatserna i kommunen framkommer både delar som är bra och andra delar som är bristfälliga. Positivt är att många av kommunens lekplatser ligger strategiskt placerade i parkmiljöer där det finns lekbar vegetation och möjlighet till rörelse på oprogrammerade ytor. Inventeringen visar att följande punkter kan förbättras:

- Skyltar med information om nummer för felanmälan, nödnummer och adress bör vara tillgänglighetsanpassade både i sin placering och utformning.
- Gummi-asfalt och konstgräs används i en liten utsträckning, vilket är bra ur miljöperspektiv, men kan inte motiveras då det sker på bekostnad av tillgängligheten.

- Parkmöblerna behöver ses över då många är eftersatta i underhåll, vilket är något som kan ge ett dåligt intryck av lekplatsen som helhet.
- Tillgång till platser där det går att söka skydd från ett plötsligt regn eller en kylig vind saknas.
- Det finns inget tillfört löst material utöver sand, pinnar och annat material från träd och buskar.
- Lekplatserna är sällan platsbyggda eller byggda i återvunnet material.
- Fler ekosystemtjänster borde tillföras på alla lekplatser som en del i att bygga ett hållbart samhälle.

Figur 6. Badhusparken lekplats ligger strategiskt i en parkmiljö med oprogrammerade ytor och mycket annat som bidrar till en bra lekmiljö.

Kategorisering av lekplatser

I analysen av Eslöv kommuns lekplatser har de utifrån målgrupp, läge och storlek kategoriserats som närlekplats, områdeslekplats och utflyktslekplats. Kategorierna ska vara vägledande i budget för vad en upprustning ska få kosta och hur stor dialog som ska göras. I bilaga 1 går det att se hur lekplatserna kategoriseras idag och hur de bör kategoriseras efter upprustning.

Närlekplats

Närlekplatser ska vara lokaliserade så att de finns nära i vardagen där flera barn bor. En närlekplats karaktäriseras av att upp till tio barn kan vistas samtidigt i miljön utan att onödiga konkurrenssituationer uppkommer. Det är framförallt de närboende barnen upp till 12 år som är målgrupp för miljön. Denna typ av lekplats är den mest förekommande lekplatsen på allmän platsmark i Eslövs kommun. En upprustning av en närlekplats ska motsvara 25 prisbasbelopp. Det kan täcka kostnader för en sandlåda, en gungställning, en klätterställning, någon parkmöbel och växtmaterial.

Områdeslekplats

Storlek på tätorten och antal barn har avgjort om det finns behov av en områdeslekplats. I tätorter med över tusen invånare ska det finnas en områdeslekplats. I Eslöv ska det finnas en områdeslekplats där minst 75 barn upp till 12 år bor inom 300 meters promenad från lekplatsen. På en områdeslekplats är målgruppen barn i alla åldrar och här kan fler än tio barn vistas utan risk för konflikter. För att detta ska vara möjligt behöver miljön erbjuda en variation av aktiviteter och det uppnås ofta utav att de är lokaliserade i anslutning till andra aktivitetsytor och grönområden. En upprustning av en områdeslekplats ska motsvara 45 prisbasbelopp. Det kan täcka kostnader för åtta lekredskap, några parkmöbler och växtmaterial.

Utflyktslekplats

En utflyktslekplats är en lekplats för barn i alla åldrar där fler än tjugo barn kan vistas samtidigt utan risk för konflikter. Lekplatsen ska kunna

Figur 7. Trollsjön lekplats är idag den enda utflyktslekplatsen på allmän platsmark.

fungera som ett återkommande utflyktsmål för barnfamiljer, förskole- och skolgrupper. Det ska vara lätt att ta sig till lekplatsen oavsett hur man färdas. En utflyktslekplats har med fördel ett tydligt tema och information om lekplatsen ska lyftas i kommunens digitala kommunikation. Upprustningen av en utflyktslekplats ska motsvara 105 prisbasbelopp, vilket är i klass med Trollsjön lekplats.

Prioriteringar av befintliga och nya lekplatser

Lekplatserna som ingår i prioriteringen är lokaliserade i kommunens tätorter. Avgränsningen har gjorts utifrån kunskapen om att behovet av lekplatser ökar med antal barn. För tillfället finns det en kommunal lekplats som kan avvecklas medan det behövs byggas sex nya. På sikt går det att minska utbudet av lekutrustning på vissa lekplatser, sådana exempel skulle kunna vara Hällan, Örtofta och Stockamöllan. Samtidigt är det viktigt att ha i åtanke att barnantal kan komma att skifta och att lekplatserna även är mötesplatser för vuxna. Det är också troligt att lekplatserna kan vara en tillgång för andra barn än de som syns i statistiken, exempelvis i närheten av målpunkter som förskola och skola,

barnbarn till boende och barn bosatta på flera adresser.

De lekplatser som finns idag har delats in i tre kategorier beroende på hur snart upprustning bör göras. Indelningen utgår från kartunderlag utifrån befolkningstäthet och närhet till lekplatser och grönytor, enkätundersökningen, analys av platsinventering och besiktningsprotokoll. I bilaga 1 finns det kartunderlag som förklarar prioriteringen och i bilaga 2 redovisas resultatet av enkätundersökningen. Analysen av de olika lekplatserna och de 30 frågorna finns i bilaga 3.

Snarast, görs om mellan 2021-2030

Lekplats	Ort	Önskvärd kategorisering <i>* kan påverkas av planerade exploateringsområden</i>
Stadsparken lekplats, 2021	Eslöv	Områdeslekplats
Badhusparken lekplats	Eslöv	Områdeslekplats*
Solkullen lekplats, 2024	Eslöv	Närlekplats
Sallerup lekplats, 2025	Eslöv	Områdeslekplats (ny)
Flyinge lekplats, 2022	Flyinge	Områdeslekplats (förändrad kategorisering)
Roslöv lekplats	Flyinge	Närlekplats* (ny)
Gårdstånga lekplats	Gårdstånga	Närlekplats
Harlösa Backe lekplats, 2024	Harlösa	Närlekplats
Kungshult lekplats	Kungshult	Närlekplats
Ölycke lekplats	Löberöd	Områdeslekplats (förändrad kategorisering)
Sundelius Park lekplats, 2023	Marieholm	Områdeslekplats (förändrad kategorisering)
Havregatan lekplats, 2021	Stehag	Närlekplats

Senare, görs om mellan 2031-2040

Lekplats	Ort	Önskvärd kategorisering <i>* kan påverkas av planerade exploateringsområden</i>
Äselunden lekplats	Eslöv	Närlekplats
Norr lekplats	Eslöv	Närlekplats
Fridasro lekplats	Eslöv	Områdeslekplats
Öster lekplats	Eslöv	Närlekplats
Berga lekplats	Eslöv	Utflyktslekplats* (ny)
Långåkra lekplats	Eslöv	Områdeslekplats* (ny)
Harlösa Park lekplats	Harlösa	Närlekplats
Idrottsplatsen lekplats	Löberöd	Närlekplats
Ringparken lekplats	Marieholm	Närlekplats
Puggeängen lekplats	Marieholm	Närlekplats
Värlinge Backe lekplats	Stehag	Närlekplats
Tors lekplats	Stehag	Områdeslekplats (ny)

Mindre behov, görs om efter 2040

Lekplats	Ort	Önskvärd kategorisering
Trollsjön lekplats	Eslöv	Utflyktslekplats
Hemmansvägen lekplats	Eslöv	Närlekplats
Hällan lekplats	Eslöv	Närlekplats
Stallhagen lekplats	Eslöv	Närlekplats
Hästhoven lekplats	Eslöv	Närlekplats
Rönneberga lekplats	Eslöv	Områdeslekplats
Bäckdala lekplats	Eslöv	Närlekplats
Gåsen lekplats	Eslöv	Närlekplats (ny)
Billinge lekplats	Billinge	Närlekplats
Hurva lekplats	Hurva	Närlekplats
Rälsvägen lekplats	Löberöd	Närlekplats
Stockamöllan lekplats	Stockamöllan	Närlekplats
Väggarp lekplats	Väggarp	Närlekplats
Örtofta lekplats	Örtofta	Närlekplats

Uppföljning

Lekplatsplanen bör revideras var femte år. Då bör kartor och information om lekplatserna uppdateras utifrån befolkningsunderlag och de förändringar av lekplatser som har skett. De 30 frågor som har varit till hjälp vid framtagandet av lekplatsplanen ska användas som stöd vid projektering av nya och befintliga lekplatser. En utvärdering ska göras av frågorna vid revidering av planen. Erfarenheter från de dialoger som har förts ska också ingå i kompletteringarna av planen, liksom andra erfarenheter som har tillkommit. Kontinuerligt bör lekplatsplanens innehåll kommuniceras till allmänheten.

Sammanfattande och avslutande ord

I arbetet med lekplatser ska barns bästa beaktas och det värdefulla i leken lyftas. Lekplatser ska vara lätta att ta sig till i vardagen och uppmuntra till olika slags lek, mycket genom att skapa goda landskapsvärden. Satsningar på lekplatser kan vara ett sätt att vända den negativa trenden av att barn är fysiskt inaktiva och att deras rörelsefrihet har minskat. Idag finns det flera bra exempel på lekplatser i Eslövs kommun och nästan alla lekplatser ligger strategiskt placerade i en parkmiljö. Sådant som generellt behöver bli bättre är tillgängligheten och att ta igen eftersatt underhåll av parkmöbler. Vissa lekplatser är i stort behov av större förändringar och på andra håll saknas lekplatser helt, vilket föreslås åtgärdas inom en snar framtid. Genom att arbeta mot de sex mål som framhålls i lekplatsplanen kommer lekplatsstatusen i kommunen att höjas. Efter att ha arbetat strategiskt i enlighet med lekplatsplanen kan Eslövs kommun tillhandahålla en bättre uppväxtmiljö för medborgarna.

Referenser

- Aspersand, M. (2019). *Välkomnande stadsrum för unga. En undersökning av ungas preferenser och hur landskapsarkitekter har arbetat vid Lina Sandells park och Tjärna Ångar aktivitetstorg*. Uppsala: Sveriges lantbruksuniversitet. Landskapsarkitektprogrammet.
- Bodelius, S. & Kylin M. (2014). *Movium fakta nr 5. Plats för lek i översiktlig planering*.
- Boverket (2007). *Bostadsnära natur. Inspiration & vägledning*. Karlskrona: Boverket.
- Boverket (2015). *Gör plats för barn och unga! En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö*. Karlskrona: Boverket.
- Boverket (2018). *Regler för lekplatser och lekredskap*. Tillgänglig: <https://www.boverket.se/sv/byggande/sakerhet/barnsakerhet-och-personsakerhet/lekplatser-och-lekredskap/> [2020-06-23]
- Boverket (2019). *Lekotoper – Lekvärde i naturlika gröna leklandskap*. https://www.boverket.se/contentassets/2afc1cf8d2414134917073115f8cb171/lekotop_hls_pres_191205.pdf [2020-06-23]
- Folkhälsomyndigheten (2018). *Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017/18*. Folkhälsomyndigheten. (Grundrapport)
- Jansson, M. & Andersson, C. (2018). *Movium fakta nr 3. Lekplatsers kvalitet – verktyg för värdering och utveckling*.
- Larsson, A. & Jalakas, A. (2008). *Jämställdhet nästa! Samhällsplanering ur ett genusperspektiv*. 1. Uppl. Stockholm: SNS förlag.
- Mårtensson, F. (2012). Hälsofrämjande äventyr med naturen som distraktion. *Socialmedicinsk tidskrift*, nr 3.
- Ottosson, D., Jungmark, L., Åkerman, A., Sjögren Duthy, J. & Vieweg, M (2019). *Lek! Design för lek i staden*.
- Pysander, E.-L.S. (2018). Digitala och fysiska lekmiljöer utomhus [Video]. <https://www.kth.se/aktuellt/kth-samtal/arkiv> [2020-10-08]
- Regeringens proposition 2017/18:249. *God och jämlik hälsa – en utvecklad hälsopolitik*.
- Uppsala kommun (2019). *Riktlinjer för lekmiljöer på allmän plats i Uppsala kommun*.
- Van Hecke, L., Ghekiere, A., Veitch, J., Van Dyck, D., Van Cauwenberg, J., Clarys, P. & Deforche, B. (2018). Public open space characteristics influencing adolescents' use and physical activity: A systematic literature review of qualitative and quantitative studies. *Health & Place*, vol. 51, ss. 158–173. doi: 10.1016/j.healthplace.2018.03.008
- WHO (2010). *Global recommendations on physical activity for health*. Geneva: World health organization.
- Åkerblom, P., Åkerlund, U. & Normann Bjarsell, E. (2016). *Movium fakta nr 1, Bygga stad för barn och unga – vägledning, inspiration och allmänna råd*.

**ESLÖVS
KOMMUN**

Lekplatsplan

Bilaga 1: Kartmaterial

Innehållsförteckning

Inledning.....2

Behov av nya lekplatser utifrån barnens täthet.....3

Närhet till lekplatser.....4

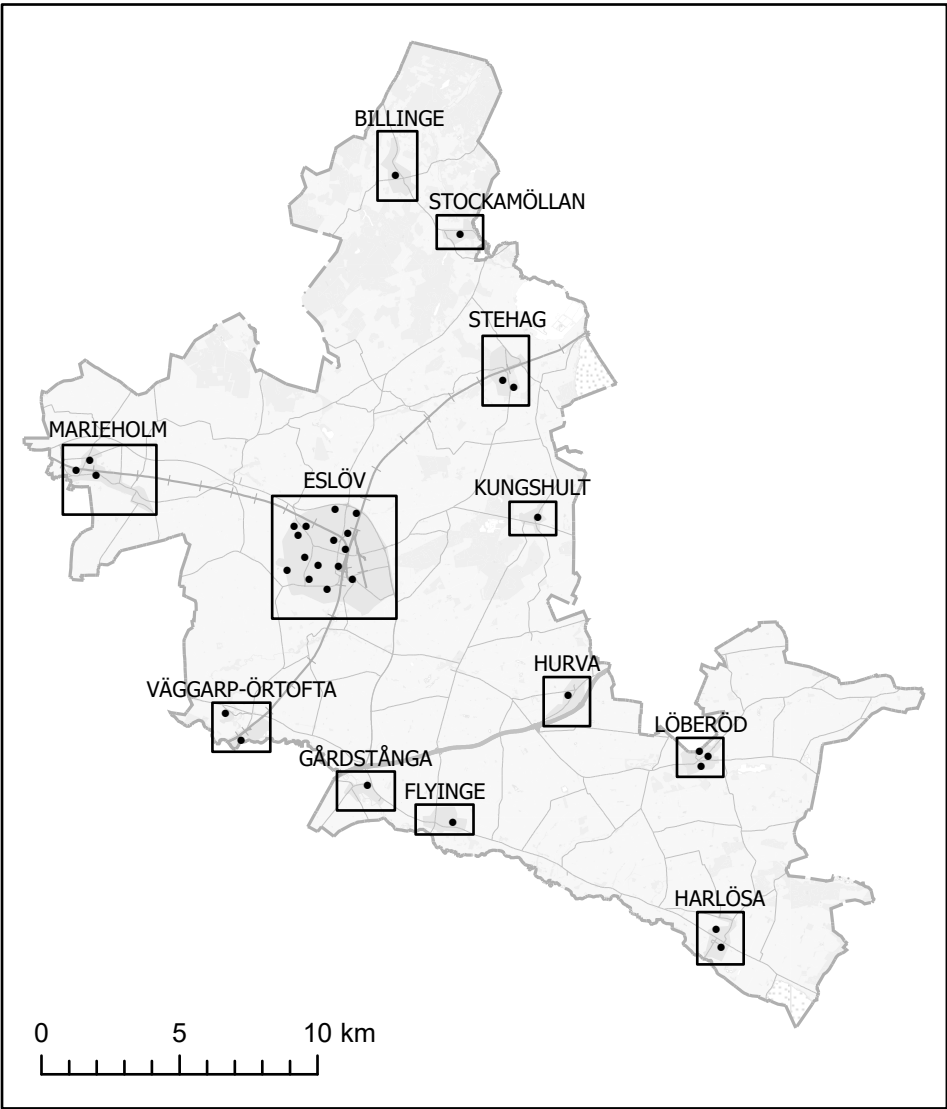
Kategorisering av lekplatser idag.....5

Önskvärd kategorisering av lekplatser.....6

Prioritering av lekplatser.....7

Inledning

I denna bilaga redovisas kartmaterial rörande lekplatser på allmän platsmark och för att ge en översikt av kategorisering och prioritering. Utifrån att behovet av lekplatser ökar med antal barn har analysen avgränsats till alla tätorter i kommunen. Storlek på tätorten och antal barn har också avgjort om det finns behov av en områdeslekplats. I tätorter med över tusen invånare ska det finnas en områdeslekplats. I Eslöv ska det finnas en områdeslekplats där minst 75 barn upp till 12 år bor inom 300 meters promenad från lekplatsen. Behov av nya lekplatser har avgjorts utifrån var det finns befintliga lekplatser, barnens täthet och i vissa fall naturområden som kan locka till lek samt planerade exploateringsområden.

Karta med de utsnitt som visas i bilagan.
Bakgrundskarta: © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Behov av lekplatser utifrån barnens täthet

Teckenförklaring

- Lekplats
- - - Tätortsgräns

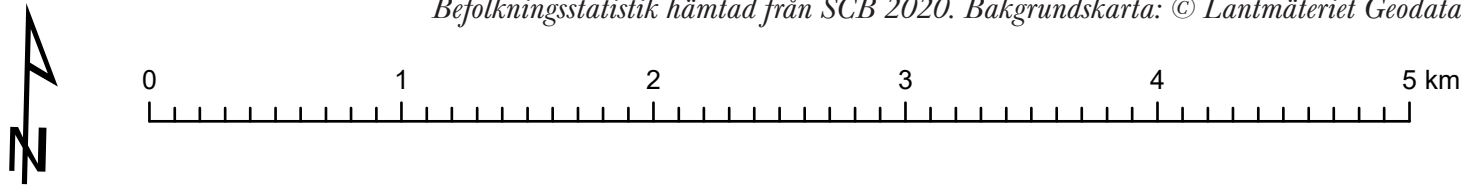

Utifrån barnens täthet bedöms lägst behov av lekplatser i områden utan barn och högst i områden med den tätaste befolkningen av barn. Behovet mellan lägst och högst ökar linjärt med barnens täthet.

Områden som redovisas i analysen är där det bor 5 barn eller fler inom en kvadrat med kanten 500 meter.

Befolkningsstatistik hämtad från SCB 2020. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Närhet till lekplatser

Teckenförklaring

- Lekplats
- Gångnätverk
- - - - - Tätortsgräns

Vägar som utgör barriärer för barnens rörelse

- 40 km/h
- 50 - 60 km/h
- 70 - 100 km/h
- 110 - 120 km/h

Närhet till lekplatser

- 300 m till en lekplats, längs gångnätverket
- 300 m till en lekplats, rak linje

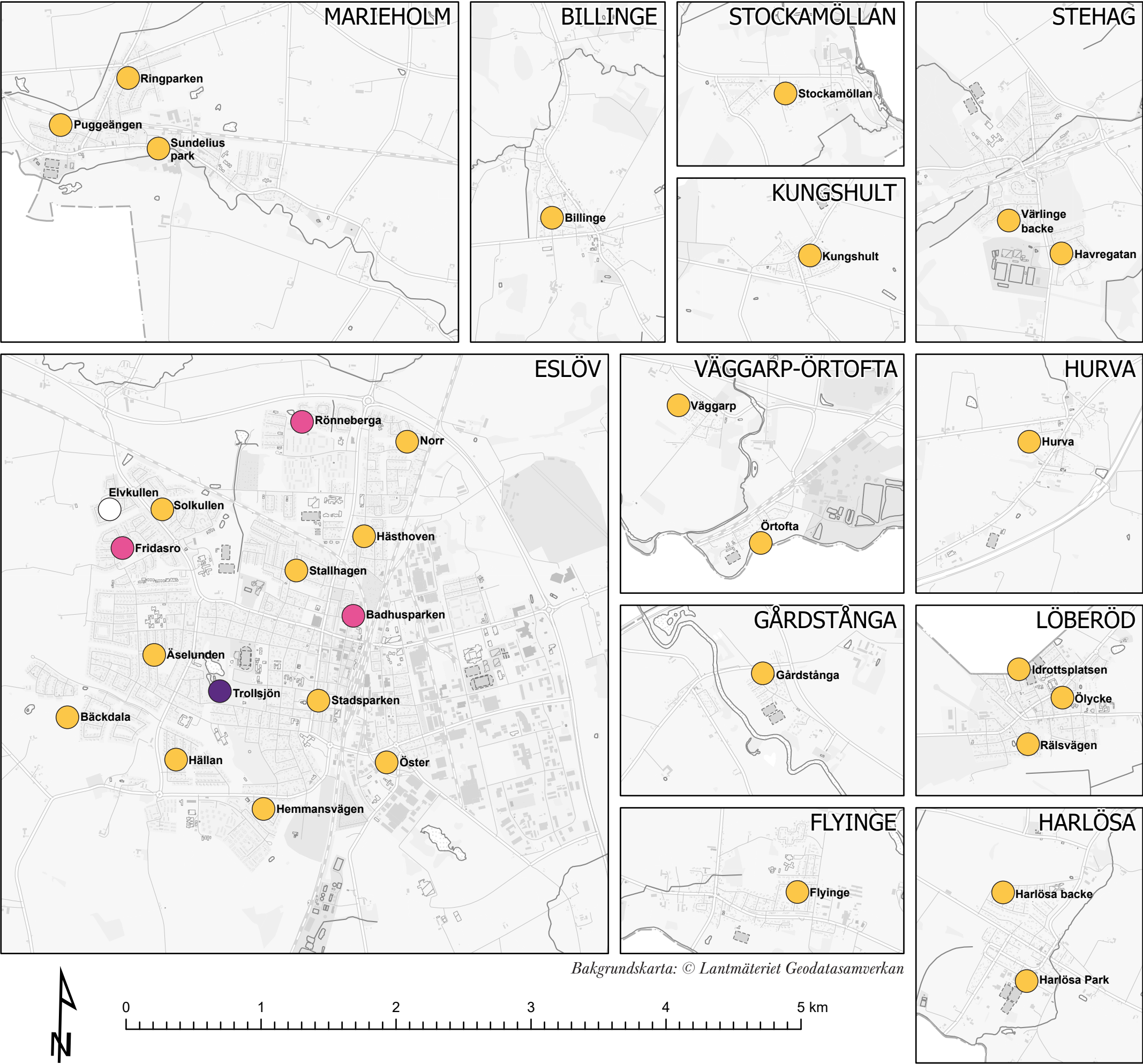
Analysen av närheten till befintliga lekplatser visar att det finns luckor där det idag saknas lekplatser som barn kan ta sig till på ett självständigt sätt. Nya lekplatser bör placeras strategiskt där luckorna är som störst. Inom en radie på 300 meter från lekplatsen är det möjligt att bygga ut gångnätverket så att fler kan nå lekplatsen.

Bakgrundskarta: © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Kategorisering av lekplatser idag

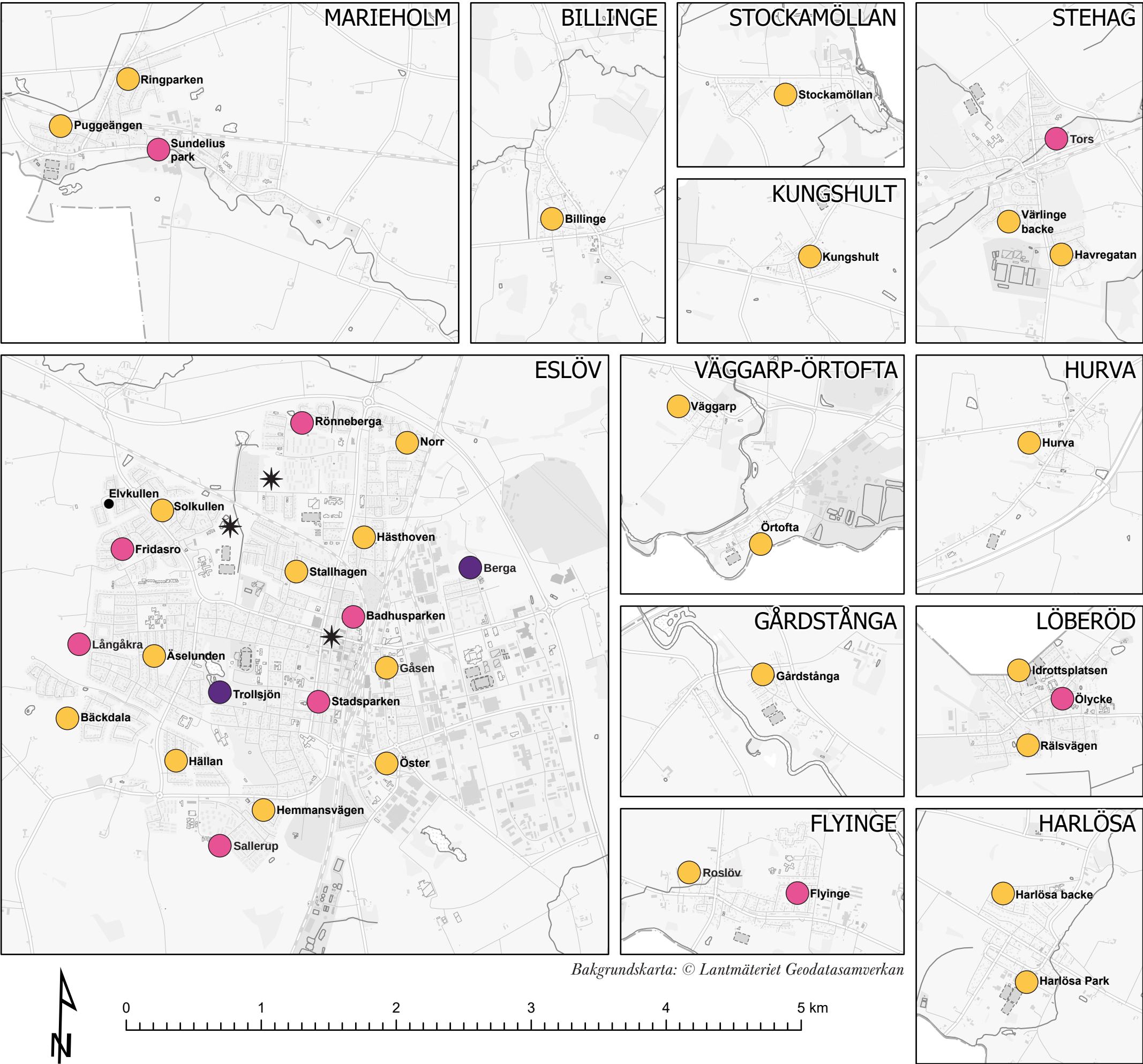
- Närlekplats
- Områdeslekplats
- Utflyktslekplats
- Uppfyller inte kriterium för någon kategori

Önskvärd kategorisering av lekplatser

- Närlekplats
- Områdeslekplats
- Utflyktslekplats
- Inslag av lek
- Avveckling av lekplats

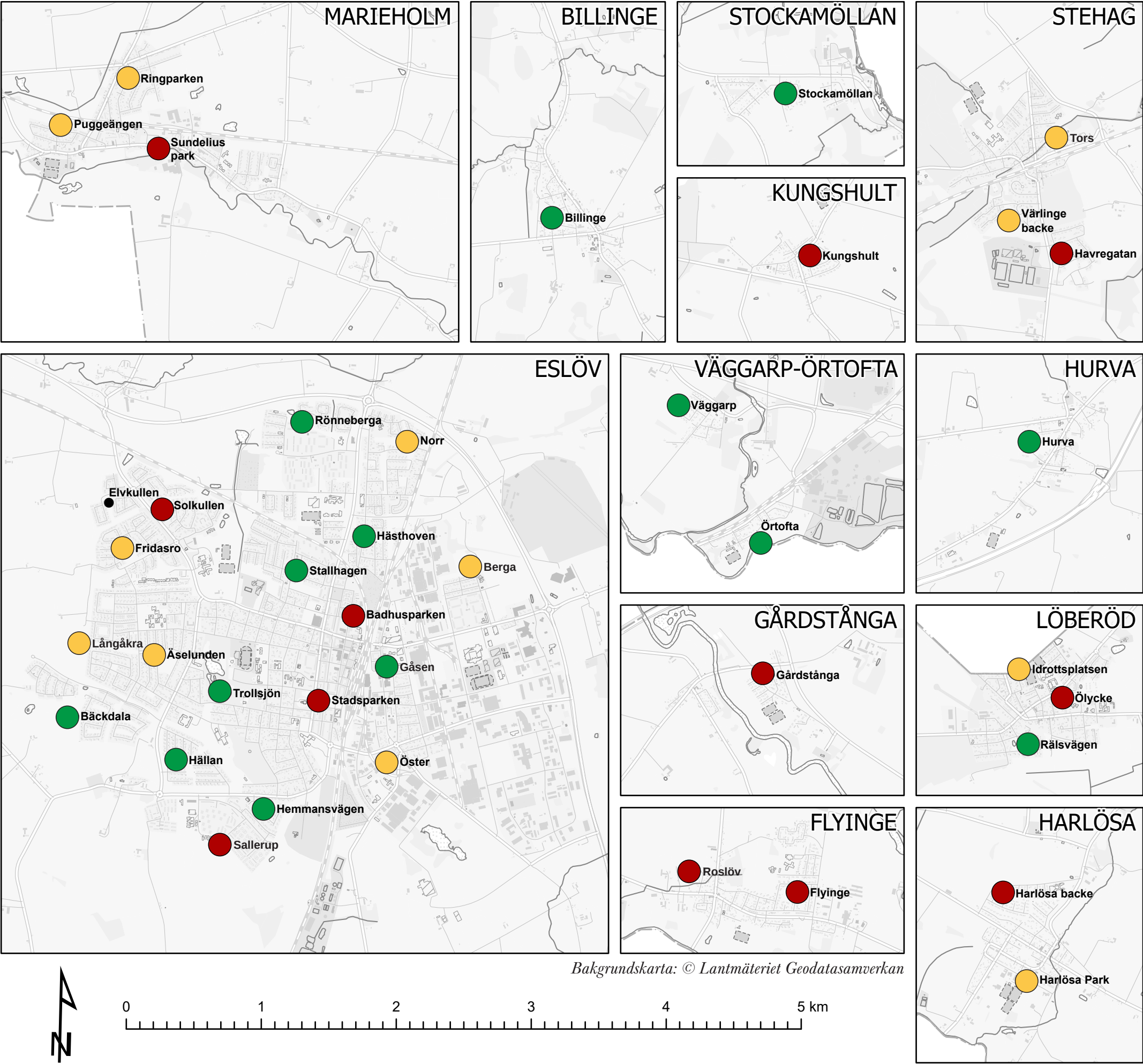
Inslag av lek innebär att parken utvecklas för att uppmuntra till lek utan att uppfylla kriterium för någon kategori av lekplats.

Bakgrundskarta: © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Utvecklingsplan

- Snarast
- Senare
- Mindre behov
- Avveckling av lekplats

Lekplatsplan

Bilaga 2: Samtal med barn och enkät

ESLÖVS
KOMMUN

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Besök på förskolor.....	3
Moment 1: Barnens teckningar.....	3
<i>Metod.....</i>	3
<i>Resultat.....</i>	3
Moment 2: Omröstningen.....	4
<i>Metod.....</i>	4
<i>Resultat.....</i>	4
Moment 3: Lekplatsbesöket.....	6
<i>Metod.....</i>	6
<i>Resultat.....</i>	6
Slutsatser.....	6
Kontaktpersoner.....	6
Promenadintervjuer med femteklassare.....	7
Metod.....	7
Resultat.....	7
Slutsatser.....	7
Kontaktperson.....	7
Enkät.....	8
Metod.....	8
Resultat.....	8
<i>Deltagarna.....</i>	8
<i>Vanor och tillgång.....</i>	8
<i>Förslag till förbättring.....</i>	8
Slutsatser.....	11

Moment 2: Omröstningen

Metod

Barnen presenterades för åtta olika bilder på lekplatser och fick sedan möjlighet att rösta på den bild där de för tillfället helst skulle vilja leka. Se figur 4 till 11 som föreställer sådana lekmiljöer barnen fick rösta på.

Resultat

I barnens omröstning fick alla bilder någon röst. De tre populäraste lekplatserna var den stora lekplatsen, bygglekplatsen och vattenlekplatsen. Skogslekplatsen med koja fick allra minst med röster, men det kommenterade en del förskolepedagoger genom att säga att det är där barnen faktiskt brukar leka eller att de oftare brukar gå till en sådan miljö än till en lekplats.

Figur 3. Omröstning där vattenlekplatsen vann.

Figur 4. Den stora lekplatsen med mycket utrustning.

Figur 5. Den vilda lekplatsen med djur.

Figur 6. Den lilla lekplatsen.

Figur 7. Lekplatsen för musik och dans.

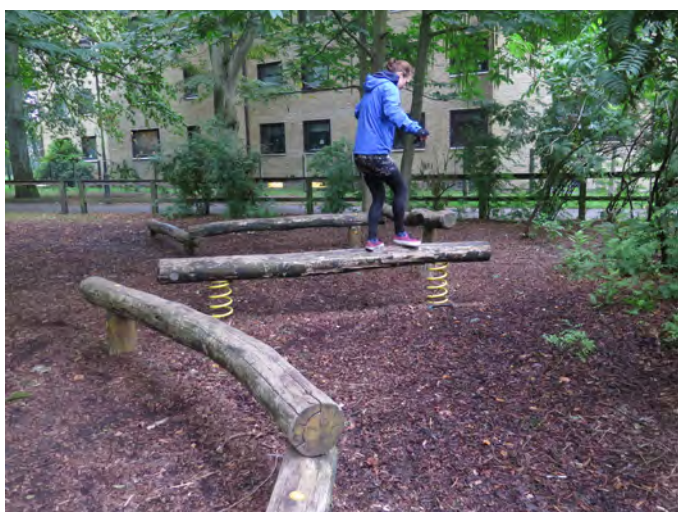
Figur 8. Bygglekplatsen.

Figur 9. Skogslekplatsen med kojor.

Figur 10. Vattenlekplatsen (bild utbytt på grund av upphovsrätt).

Figur 11. Hinderbanan (bild utbytt på grund av upphovsrätt).

Moment 3: Lekplatsbesöket

Metod

I det sista momentet gick vi gemensamt till en närbelägen lekplats för att där kunna observera och prata med barnen om vad de kunde göra där.

Resultat

Vid våra lekplatsbesök lekte barnen både i den omgivande miljön och på lekutrustningen. Klätterställningar och rutschkanor var mer populära än annan lekutrustning. Det fanns en tendens av att barnen efter att ha testat lekutrustningen lämnade den eller påbörjade fantasilekar som att leka affär, drakar eller att spana efter djur. Särskilt i en barngrupp var det extra tydligt att det fanns andra roliga saker att göra än att använda lekutrustningen. I slutet av besöket hade alla barn lämnat lekutrustningen. Istället klättrade de i träd, hoppade mellan stenar och plockade med olika saker som pinnar, blad, ekollon och äpplen. I en annan barngrupp var en kulle ett uppskattat inslag. Det varierade mellan barngrupperna hur ofta de besökte lekplatser enligt pedagogerna, från någon gång i veckan till mer sällan.

Slutsatser

Sammanfattningsvis är viktiga lärdomar för lekplatsplanen att:

- Den bredd som fanns i barnens teckningar och den spridda röstningen kan ses som ett argument för att lekplatserna bör vara varierade till innehåll och utformning med plats för olika slags lek.
- Lekplatserna bör vara utformade för att ge möjlighet till fantasilekar som inte styrs av föreställande lekutrustning. Alla barnens specifika önskningar går inte att uppfylla, men genom utformning som ger möjlighet till fantasifull lek går det att leka både Star wars och drake.
- Lekplatserna får gärna vara färggranna inspirerade av barnens teckningar.

- Möjlighet till lek med vatten var återkommande och är ett inslag som saknas på de kommunala lekplatserna idag.
- I omröstningen var lekplatsen med mycket utrustning, bygglekplatsen och vattenlekplatsen populärast.
- Observationerna vid lekplatsbesöken visar att omgivande parkmiljö med inslag av träd och andra växter är minst lika viktig som lekutrustning.

Kontaktpersoner

Jessica Eklund, Förskolan Picasso i Eslöv

Eva Bauer, Häggebo förskola i Flyinge

Tina Bernevik, Lindebo förskola i Eslöv

Heidrun Sprenger, Lönnebo förskola i Löberöd

Patrik Forsberg, Mariebo förskola i Marieholm

Stort tack till alla barn och förskolepedagoger som engagerat sig och välkomnat oss!

Promenadintervjuer med femteklassare

Hösten 2020 påbörjades ett parallellt pågående arbete som undersöker lekmiljöer utifrån barns perspektiv och biologisk mångfald. Platsen för fallstudien i arbetet är Stehag och därför har det kunnat bidra till kunskapsunderlaget för lekplatsplanen.

Metod

I fallstudien ingick promenadintervjuer där 10- och 11-åringar fick visa och berätta om de platser utomhus som de använder. Totalt genomfördes fyra promenadintervjuer med tio elever i årskurs fem på Stehagskolan under en vecka i oktober. På plats besvarades frågor om vad de brukar göra, hur ofta de brukar vara på platsen, vad de tycker är bra respektive mindre bra och om de lagt märke till något växt- eller djurliv. Intervjuerna tog mellan 1,5 och 2 timmar och spelades in för transkribering och analys. Barn och vårdnadshavare informerades om att materialet från studien skulle kunna komma att användas i kommunens lekplatsplan.

Resultat

Sammanlagt visade barnen mellan 20 och 30 olika platser i Stehag som kategoriseras som formella och informella platser. Bland de formella platserna fanns tre lekplatser, men också en skatepark, tågstationen och utemiljön vid affären. Bland de informella platserna fanns flera kojor och andra gröna miljöer. På alla typer av platser var det sociala samspelet ett återkommande ämne i intervjuerna. Det handlade om att det är kul att umgås och göra saker med andra, men också hur de förhåller sig till andra som stör eller förstör. På formella platser kunde man mötas, träffa på fler eller helt nya vänner, men det fanns också en risk att andra kom och störde. På informella platser gick det istället att vara mer ifred och barnen berättade där om olika typer av lek: konstruktions- och fantasilek. På de informella platserna var risken istället att andra kom och förstörde sådant som de där hade byggt.

Slutsatser

I sammanhanget för lekplatsplanen indikerar studien att:

- Den mångfald av platser som barnen visade kan ses som ett argument för att skapa variation bland de kommunala lekplatserna.
- Utformning med inslag av grönska och rumsligheter hade förbättrat möjligheterna till vara i fred och att kunna ägna sig åt konstruktions- och fantasilek.
- Det är viktigt att det finns utrymme för det sociala på lekplatser om också äldre barn ska använda dem.

Kontaktperson

Åsa Mathiasson, Stehagskolan i Stehag

Stort tack till elever och personal på Stehagsskolan som engagerat sig och välkomnat oss!

Enkät

För att samla in kunskap till lekplatsplanen gjordes en enkät som skulle ge ett representativt kunskapsunderlag för hur samtliga lekplatser på allmän platsmark används. Utvalda frågor illustreras med diagram på kommande sidor.

Metod

Under oktober 2020 fanns en enkät ute på Eslöv kommuns hemsida i 25 dagar där allmänheten fick möjlighet att svara på frågor om hur de använder lekplatser idag och vad de tycker är viktigt. Information om enkäten annonserades ut genom Facebook, tidningsannonser och skärmar på bland annat Eslövs järnvägsstation. Rektorerna på alla kommunala skolor och förskolor fick information om enkäten för att kunna dela den vidare till vårdnadshavare.

Resultat

Deltagarna

Sammanlagt svarade 459 personer på enkäten varav nästan 80 procent var kvinnor. De flesta besökte lekplatser som medföljande vårdnadshavare. 80 procent av de som svarade bodde i villa eller liknande, medan 20 procent svarade att de bodde i lägenhet. Utifrån svaret om närmsta lekplats går det att se att boende i Marieholm och Flyinge är överrepresenterade.

Vanor och tillgång

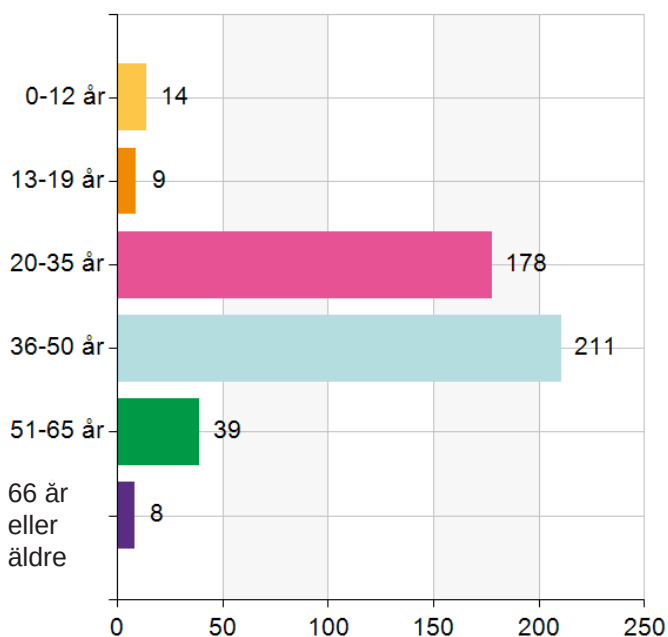
En majoritet angav att den främsta orsaken till att besöka en lekplats var för att leka. Medianvärdet för antal besökta lekplatser utöver den närmsta var tre och Trollsjön var den lekplats som besöktes oftast. Över 60 procent av de svarade besöker en lekplats minst en gång i veckan. Nästan 70 procent har inte mer än cirka 10 minuters promenad till sin närmsta lekplats. Drygt hälften av de svarade uppfattade att det fanns en barriär (exempelvis en bilväg) mellan hemmet och lekplatsen som hindrar barn att ta sig

till lekplatsen på egen hand, medan andra hälften inte ansåg att det fanns en sådan barriär.

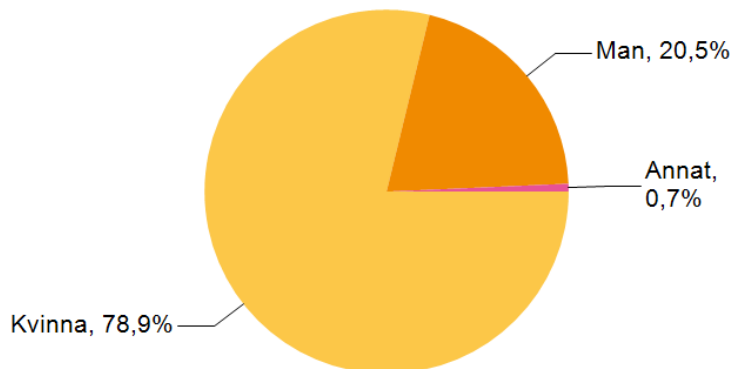
Förslag till förbättring

Enkätsvaren visar att drygt 65 procent tycker att deras närmsta lekplats inte är bra och ger den betyg 1 eller 2. Detta återspeglas i de svar som ges på frågan var de skulle vilja förbättra på sin närmsta lekplats då många efterfrågar bättre lekutrustning för barn upp till 12 år, bättre skötsel och parkmöbler. Omkring 20 procent har valt att ge ett eget svar där många också tyder på en önskan om större satsningar på lekplatserna. Många kommentarer går att kategorisera som mer specifik utrustning så som gungor, rutschkana och skatebana. Det angavs också önskemål om ändrad placering och förslag som kan kopplas till trygghet så som bättre belysning, bättre översikt och att lekplatsen borde vara inhägnad. Några önskade träd och buskar för att få bättre vindskydd och skugga. Bristande tillgänglighet kommenterades på en nyligen upprustad lekplats. En del valde att ge beröm och hade svårt att komma på ett tredje alternativ eller gav idéer på olika teman så som naturlek och en trafiklekplats. En del önskade fler lekplatser medan andra skulle vilja se större satsningar på ett mindre antal. De ställningstagande som tas gällande antal lekplatser och placering går att läsa om i lekplatsplanen, samt i bilaga 1.

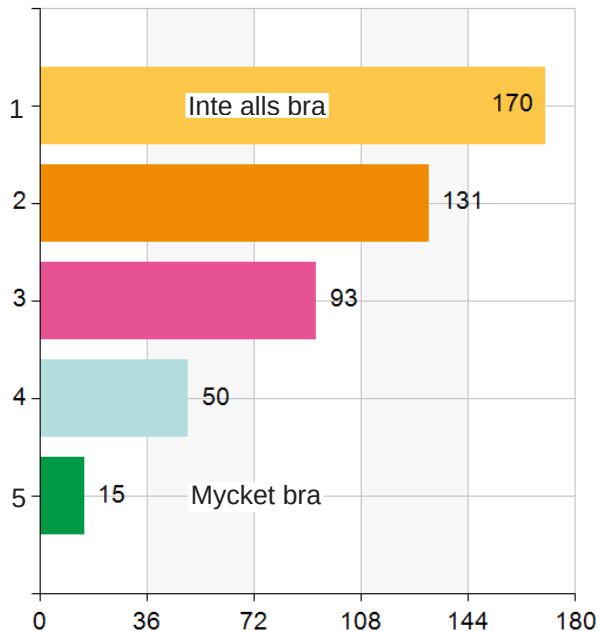
Hur gammal är du?

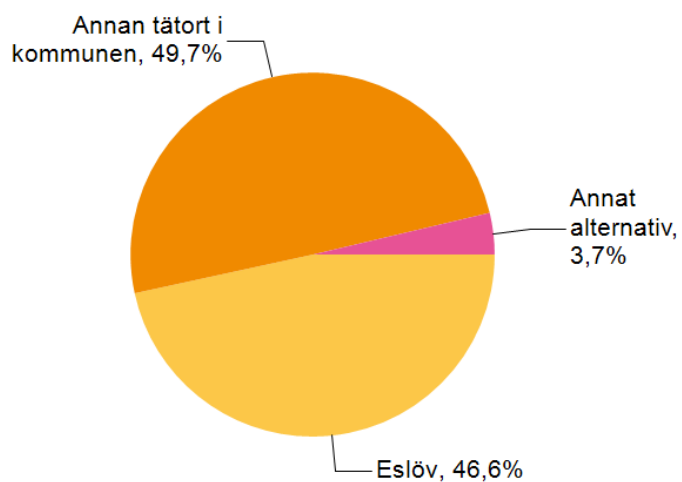
Vilket kön har du? Med kön menar vi könsidentitet, alltså det kön du själv känner dig som.

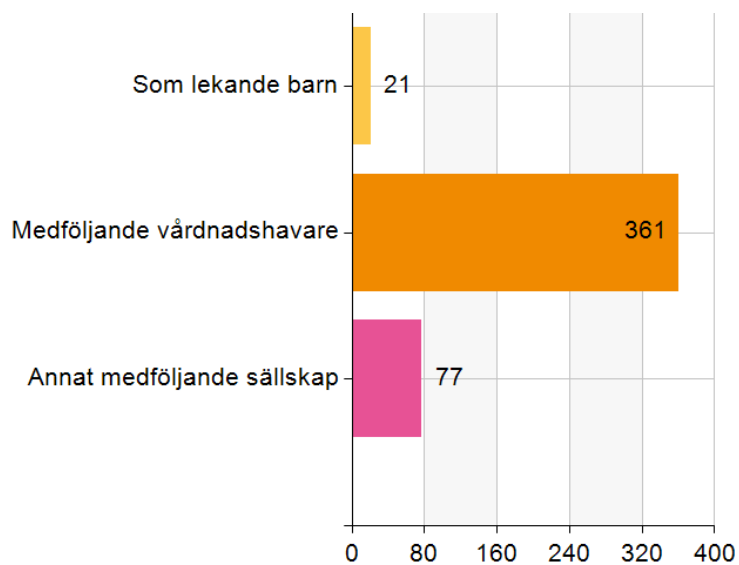
Hur bra skulle du säga att din närmsta lekplats är?

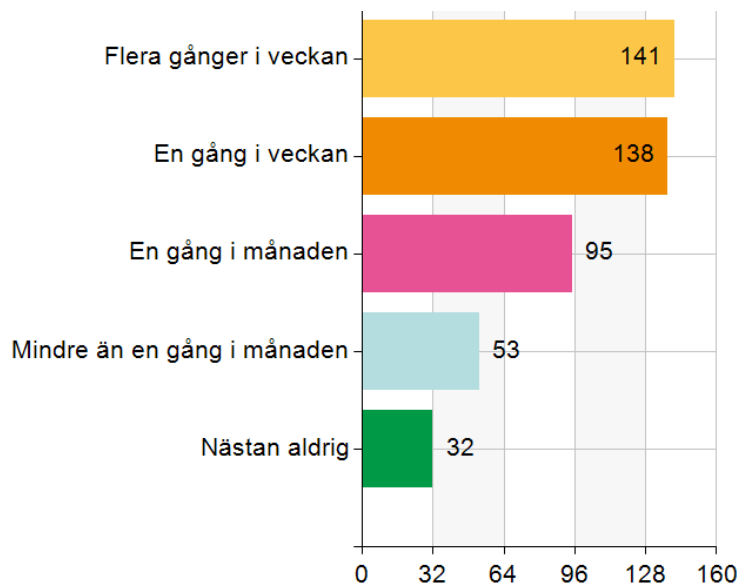
Var bor du?

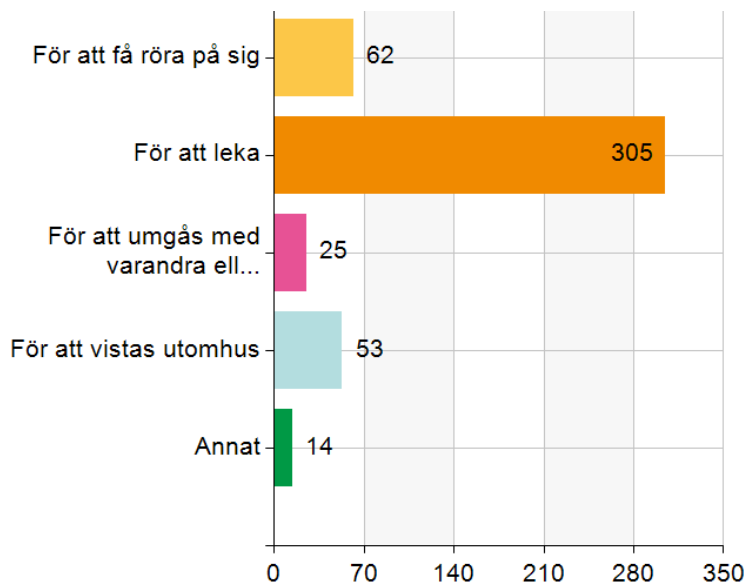
På vilket sätt brukar du besöka lekplatser?

Hur ofta brukar du besöka kommunala lekplatser?

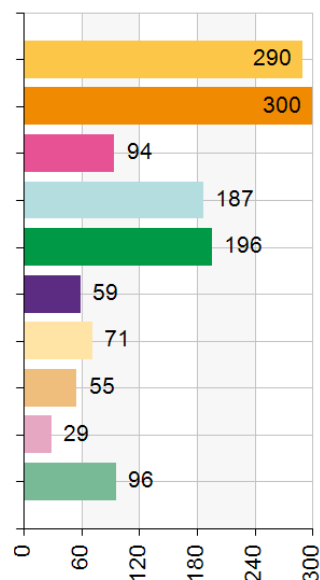

Vad är främsta anledningen till att du eller ditt barn vill besöka lekplatser?

Vad skulle du vilja förbättra på din närmsta lekplats? Välj tre alternativ.

Alternativ	Antal	%
Bättre lekutrustning för barn 0-5 år	290	63,2
Bättre lekutrustning för barn 6-12 år	300	65,4
Bättre lekutrustning för barn 13-18 år	94	20,5
Bättre parkmöbler som bänkar och bord	187	40,7
Bättre skötsel	196	42,7
Bättre tillgänglighet för personer med olika förmågor	59	12,9
Mer av löst material som pinnar för kojbygge eller sandleksaker	71	15,5
Mer av blommor och ätbara växter	55	12
Mer av träd och buskar	29	6,3
Annat alternativ	96	20,9
Total	1377	300

Slutsatser

Sammanfattningsvis är viktiga lärdomar för lekplatsplanen att:

- Lekplatserna är viktiga för lek i vardagen.
- Det finns ett måttligt behov av nya lekplatser så att fler får en lekplats nära sig.
- Barriärer mellan bostad och lekplats skulle behöva bli färre, åtgärder kan vara fler lekplatser och andra trafiklösningar.
- Lekplatserna får generellt ett dåligt betyg och större satsningar efterfrågas.
- Generellt önskas bättre lekutrustning, parkmöbler och skötsel.
- Många konkreta förslag på förbättringar angavs och de kommer tas med tills då lekplatserna i turordning ska göras om.

**ESLÖVS
KOMMUN**

Lekplatsplan

Bilaga 3: Analys av Eslöv kommuns lekplatser

ESLÖVS
KOMMUN

Platsinventering

Frågorna som har använts för att utvärdera de olika lekplatsernas kvalitet har i första hand besvarats ute på plats. Frågorna är framtagna för att täcka sådant som inte framkommer i de besiktningar och tillsyner som görs vid jämna mellanrum. Till stora delar bygger frågeformuläret på ett evidensbaserat verktyg framtaget av Movium (Jansson & Andersson, 2018). Med fördel återkommer tjänstepersoner på kommunen till deras verktyg för att få med sig de delar som inte ingår i frågeformuläret.

1. Lekplatsbeteckning	
2. Adress	
3. Storlek (antal barn)	1-5, 5-10, >10
4. Klassificering	Närlekplats, Områdeslekplats, Utflyktslekplats. Kommentar.
5. Finns info-skylt?	Ja, Nej. Kommentar.
6. Är lekmiljön strategiskt placerad? (går att nå via gc-väg, nära grönområden, bostäder, skola eller service)	Ja, Nej. Kommentar.
7. Har lekmiljön ett tema?	Ja, Nej. Kommentar.
8. Upplevs lekmiljön som välskött?	Ja, Nej. Kommentar.
9. Vilken är målgruppen?	0-6 år, 0-12 år, 0-18 år. Kommentar.
10. Kan den tilltänkta målgruppen finna utmaning i lekmiljön?	Ja, Nej. Kommentar.
11. Finns anpassning till många olika individer och behov?	Ja, Nej. Kommentar.
12. Finns det ett urval av sittplatser?	Ja, Nej. Kommentar.
13. Finns det någon plats där det går att söka skydd från vädret?	Ja, Nej. Kommentar.
14. Finns papperskorg?	Ja, Nej. Kommentar.
15. Är lekmiljön tillräckligt belyst?	Ja, Nej. Kommentar.
16. Finns det möjlighet till både lek, möten och avkoppling?	Ja, Nej. Kommentar.
17. Finns det oprogrammerade redskap eller ytor?	Ja, Nej. Kommentar.
18. Tar bollplaner upp mindre yta i förhållande till andra lekelement?	Ja, Nej. Kommentar.
19. Finns det olika rumsligheter?	Ja, Nej. Kommentar.
20. Ger lekmiljön möjlighet till rörelsefylld lek och rörelse i många riktningar?	Ja, Nej. Kommentar.
21. Är topografin varierad?	Ja, Nej. Kommentar.
22. Är lekredskapen integrerade i landskapet?	Ja, Nej. Kommentar.
23. Gör vegetation att minst hälften av himlen skymms där barn vistas mest?	Ja, Nej. Kommentar.
24. Finns det lekbar vegetation?	Ja, Nej. Kommentar.
25. Förändras lekmiljön med olika saker att göra under året?	Ja, Nej. Kommentar.
26. Kan flera sinnen stimuleras i lekmiljön?	Ja, Nej. Kommentar.

27. Finns det löst material?	Ja, Nej. Kommentar.
28. Finns ett flertal ekosystemtjänster representerade?	Ja, Nej. Kommentar.
29. Är delar av lekplatsen byggd av återvunnet material och/eller är platsbyggd?	Ja, Nej. Kommentar.
30. Är användningen av gummi-asfalt och konstgräs begränsad?	Ja, Nej. Kommentar.
31. Finns det fler värden som inte framkommit?	Ja, Nej. Kommentar.

Förklarande exempel från Eslöv kommuns lekplatser

Tillgänglighet

Figur A. Tillgängliga gångar och konstgräs gör att Hällan lekplats kan användas utav fler (11, 30).

Rumslighet

Figur B. Stockamöllan lekplats har rumsligheter som är en förutsättning för att både lek, möten och avkoppling ska kunna förekomma samtidigt på en plats (16,19).

Oprogrammerade ytor

Figur C. Hemmansvägen lekplats är en av många som ligger i en parkmiljö där det både finns oprogrammerade ytor och varierad topografi (17, 21).

Bollplaner

Figur D. Vid Badhusparken lekplats finns en basketplan som inte tar upp mer än halva ytan, vilket är bra ur ett genusperspektiv (18).

Rörelsefylld lek

Figur E. Hinderbana vid Fridasro lekplats inbjuder till rörelse för både barn och vuxna (20).

Integration i landskapet

Figur F. Hinderbana vid Billinge lekplats, ett exempel på hur lekutrustning integreras i landskapet genom att utnyttja topografin (22).

Skydd från solen

Figur G. Norr lekplats. Där barn vistas mest täcks minst hälften av himlen av vegetation (23).

Lekbar vegetation

Figur H. Vid Äselunden lekplats finns flera ekar som det går bra att klättra i (24).

Stimulera sinnen

Figur I. Vid Trollsjön lekplats går det att spela på instrument och utforska sina sinnen (26).

Löst material

Figur J. Vid Trollsjön lekplats finns löst material i form av stenar och pinnar (27).

Ekosystemtjänster

Figur K. Exempel på flertal ekosystemtjänster finns vid Bäckdala lekplats med blommande växter som lockar pollinatörer och öppen dagvattenhantering (28).

Platsbyggd lekutrustning

Figur L. Lekutrustning vid Trollsjön lekplats är platsbyggd (29).

Bedömningskriterier

Alla lekplatserna har analyserats utifrån fyra olika kriterier för att lyfta både svagheter och styrkor med de olika lekmiljöerna. De frågor som har besvarats i inventeringen ligger till grund för bedömningen av kriterierna: målgrupp och storlek, strategisk placering, grundläggande kvalité, landskapsvärden. En utvecklingsplan som illustrerar prioriteringen av lekplatserna finns i bilaga 1 på sidan 7.

Målgrupp och storlek

Under detta kriterium kommenteras om målgrupp, läge och storlek stämmer överens med vad som bör eftersträvas på platsen bland annat utifrån barnantal. Lekplatserna kategoriseras utifrån målgrupp, läge och storlek som antingen närlekplats, områdeslekplats eller utflyktslekplats.

Strategisk placering

Varje lekplats placering kommenteras då det är viktigt att lekplatserna är placerade utifrån närhet till många bostäder, skola och andra målpunkter. Det ska vara lätt att genom gång- och cykelvägar ta sig till lekplatsen, helst ska barn kunna ta sig dit på egen hand. Om en ny lekplats ska anläggas eller större förändringar ska ske på en befintlig lekplats bör den strategiska placeringen noggrant beaktas då omlokaliseringar i många fall är svåra att genomföra.

Grundläggande kvalité

Den grundläggande kvalitén berör sådant som anses vara ett måste på alla kommunala lekplatser och behandlar sådant där det krävs generella åtgärder för kommunens lekplatser som helhet. Frågor som ingår i denna kategori är huruvida lekplatsen är anpassad till olika individer och behov och om lekplatsen upplevs som välskött.

Landskapsvärden

Under kategorin för landskapsvärden berörs många av de frågor som är avgörande för hur värdefull en lekplats är. Det handlar om sådant som rumsligheter, topografi, vegetation, ekosystemtjänster och stimulans av sinnen.

Sammanställd analys

Följande presenteras hur de olika lekplatserna har bedömts under de fyra bedömningskriterierna och motivering till hur snart lekplatsen bör upprustas.

E1 Stadsparken lekplats (Kyrkogatan, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras idag som en närlekplats, men bör utifrån antal barn i närheten utvecklas till en områdeslekplats.

Strategisk placering: Läget är strategiskt och då lekplatsen ligger i ett parkområde nära Eslövs centrum.

Grundläggande kvalitet: Tillgängligheten är dålig. Lekutrustning och parkmöbler är till stora delar eftersatta i sitt underhåll.

Landskapsvärden: En styrka är de goda förutsättningarna för olika aktiviteter: lek, möten och avkoppling. I övrigt saknas många landskapsvärden som integration i landskapet, skuggförhållanden, flertal ekosystemtjänster och rumsligheter.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Lekplatsen har stora brister vilket tillsammans med att den ligger centralt och har många barn boende i närheten, gör att den snarast bör upprustas

E2 Trollsjön lekplats
(Trollsögatan/Skogsvägen, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen är kommunens enda utflyktslekplats. Själva lekplatsen lockar inte barn upp till 18 år, men den omgivande parken kompenserar för det.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger bra i ett uppskattat parkområde med både förskola, skola och andra målpunkter i närheten.

Grundläggande kvalitet: Tillgängligheten är föredömlig. Det finns flera sittplatser och lekplatsen är välskött.

Landskapsvärden: Lekplatsen har mycket höga landskapsvärden. Utrustning är integrerade i landskapet, tillgången på löst material är god och det finns möjlighet att utforska på olika vis. Ekosystemtjänster finns representerade i stora gamla träd och död ved.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen har ett högt värde och är välbesökt, vilket medför ett högt slitage. I dagsläget är behovet av upprustning utöver de rutinmässiga inte nödvändigt

E3 Hemmansvägen lekplats (Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och uppfyller alla kriterier för den kategoriseringen.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger i ett parkområde med anslutande gångväg.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen uppfattas som välskött och det finns viss tillgänglighetsanpassning.

Landskapsvärden: Landskapsvärden som finns är rumsligheter, en kulle, oprogrammerade ytor och lekbar vegetation. Sämre är att lekredskapen inte är mer integrerade i landskapet samt att träd inte skuggar tillräckligt där barn vistas som mest.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen har goda värden på alla bedömningskriterier
- Fler sittplatser är önskvärt
- Landskapsvärdena kan bli bättre

E4 Hällan lekplats (Kyrkstigsvägen, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats. Bollplanen gör att äldre barn kan lockas till lekmiljön.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger i ett parkområde med anslutande gångväg.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen har en god tillgänglighet och är välskött. Några olika sittplatser finns.

Landskapsvärden: Lekplatsen har många bra landskapsvärden. De nyplanterade träden bör i framtiden ge tillräckligt med skugga. Fler ekosystemtjänster skulle kunna finnas i anslutning till lekplatsen.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Behovet av upprustning är i dagsläget litet utöver det rutinmässiga
- Upprustning av befintlig eller ny sittplats hade varit önskvärt

E5 Äselunden lekplats (Äsevägen, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men med den omgivande miljön inräknad kan även äldre barn uppskatta lekmiljön.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger bra placerade i ett större parkområde.

Grundläggande kvalitet: Det finns ett urval av sittplatser på lekplatsen. Tillgängligheten är bristande och lekutrustning är delvis sliten. I övrigt uppfattas lekplatsen som välskött.

Landskapsvärden: Bristfälligt är integration av lekutrustning i landskapet och skuggförhållanden där barn vistas mest. Det finns ett flertal ekosystemtjänster i anslutning till lekplatsen, exempelvis äng. De många bra klätterträden i parken är en stor tillgång.

Utvecklingsplan: SENARE

- Lekplatsen behöver bli mer tillgänglig och sliten lekutrustning behöver bytas ut
- Det finns goda förutsättningar för bättre landskapsvärden

E6 Badhusparken lekplats (Glasgränd, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en områdeslekplats och uppfyller alla kriterier för den kategoriseringen.

Strategisk placering: Läget är strategiskt och många barn bor inom 300 meter från lekplatsen. Lekplatsen finns nära Eslövs centrum med biblioteket precis intill.

Grundläggande kvalitet: Tillgängligheten är god förutom vid småbarnslek. Lekplatsen upplevs som välskött samtidigt som lekutrustning och möbler är slitna.

Landskapsvärden: En styrka är de goda förutsättningarna för olika aktiviteter: lek, möten och avkoppling. Flera andra landskapsvärden finns. Sämre är variation i topografi, solutsatt där barn vistas mest och byggnadsmaterial.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Lekplatsen får mestadels en god bedömning, men lekplatsen börjar bli sliten vilket bör åtgärdas snarast för att lekplatsen ska få fortsätta vara en bra lek miljö för barn i alla åldrar

E7 Stallhagen lekplats (Vallarevägen, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och uppfyller alla kriterier för den kategoriseringen.

Strategisk placering: Många barn bor inom 300 meter från lekplatsen som är lokaliserad i ett parkområde.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen är ny och välskött. Det finns ett urval av sittplatser och en viss tillgänglighet, men båda delar skulle kunna vara bättre.

Landskapsvärden: Mestadels får lekplatsen en god bedömning när det kommer till landskapsvärden. Ett flertal ekosystemtjänster, rumsligheter i parken, en ordentlig kulle, oprogrammerade ytor och lekredskap är sådant som bidrar till den bedömningen. Brister är att det är solutsatt där barn leker mest och att det växer många brännässlor i buskagen.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen har goda värden inom alla kategorier och upprustning är inte prioriterat

E9 Solkullen lekplats (Pål Jens väg, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men saknar lekutrustning som kan tänkas locka barn upp till 12 års ålder.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger bra i ett parkområde med anslutande gångvägar. Omplacering inom Solkullen för att fler barn ska kunna nå lekplatsen inom 300 meter är inte möjlig.

Grundläggande kvalitet: Både lekutrustning och parkmöbler upplevs som slitna. Tillgängligheten är begränsad.

Landskapsvärden: Lekplatsen har flera goda landskapsvärden, bland annat en slänt för dagvattenhantering, bra lekbuskage och löst material. Platser för paus, skugga och inslag som stimulerar sinnen skulle kunna göras bättre.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Lekplatsen får som helhet en dålig bedömning och mycket behöver förbättras
- Urval av sittplatser och tillgänglighet bör förbättras
- Fler landskapsvärden bör tillföras

E10 Hästhoven lekplats (Norregatan, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats då den kan locka barn upp till 12 år tack vare friytor runt lekplatsen inklusive bollplan.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger lämpligt i en park och centralt placerad i ett villaområde. Omplacering är inte aktuellt.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen upplevs som välskött, har ett urval av sittplatser och en viss tillgänglighet finns.

Landskapsvärden: Flera värden finns som klätterträd, skugga där barn vistas mest och möjlighet till rörelsefylld lek. Rumsligheter, topografi och ekosystemtjänster är exempel på sådant som skulle kunna göras bättre.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen har goda värden inom alla kategorier och upprustning är inte prioriterat

E11 Rönneberga lekplats
(Sextorpsvägen, Eslöv)

UNDER UTVECKLING

Målgrupp och storlek: Efter att lekplatsen har gjorts om kommer den uppfylla kriterierna för en områdeslekplats.

Strategisk placering: Lekplatsen är lämpligt placerad i ett större parkområde med anslutande gångvägar och många barn boende inom 300 meter.

Någon sammanställd bedömning har inte gjorts då arbetet med att göra om lekplatsen redan är påbörjat. I dagsläget har lekplatsen ett lågt värde.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen står först på tur att göras om och därefter bör den få en god kvalitet

E12 Elvkullen lekplats (Vetegatan, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen saknar de kvalitéer som krävs för att räknas som en närlekplats.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger i ett parkområde med anslutande gångvägar.

Grundläggande kvalité: Skötseln upplevs som godtagbar trots behov av målning av parkmöbler och gamla fällskyddsplattor. Det finns endast en sittplats och tillgängligheten är acceptabel.

Landskapsvärden: Lekplatsen har många bristande landskapsvärden. Det finns oprogrammerade ytor som ger möjlighet till rörelse. Sådant som saknas är rumsligheter, höjdskillnader, skugga, flertal ekosystemtjänster och lekbar vegetation.

.....
: Utvecklingsplan: AVVECKLING

- Lekplatstätheten är högre här än i resten av kommunen vilket gör det att lekplatsen bör avvecklas efter att lekutrustningen blivit uttjänt
-

E13 Norr lekplats (Klippanvägen, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats. Bollplaner finns i närheten och kan locka personer i alla åldrar.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger bra i en större parkmiljö med anslutande gångvägar.

Grundläggande kvalité: Skötseln bedöms som godtagbar även om en del utrustning är i behov av att bytas ut. Urval av sittplatser saknas och tillgängligheten är bristfällig.

Landskapsvärden: Lekplatsen har ett högt landskapsvärde. Integrationen i landskapet är god, det finns bra med lekbar vegetation, löst material och skugga.

Utvecklingsplan: SENARE

- Lekplatsen har ett högt landskapsvärde
- Tillgängligheten behöver förbättras

E14 Fridasro lekplats
(Marieholmsvägen, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en områdeslekplats, den kan locka och utmana barn upp till 18 år.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger bra och en omplacering är inte aktuell.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen är otillgänglig för rörelsehindrade. Annars finns ett urval av sittplatser och lekplatsen upplevs som välskött.

Landskapsvärden: Lekplatsen har många landskapsvärden som rumsligheter, oprogrammerade lekredskap som är integrerade i landskapet. Fler ekosystemtjänster skulle kunna tillföras liksom att vegetation kan skötas för att öka lekbarheten. Bollplaner tar upp mer än halva ytan vilket är problematiskt utifrån ett genusperspektiv.

Utvecklingsplan: SENARE

- Lekplatsen bedöms som en god lekmiljö
- Tillgängligheten behöver förbättras
- Pergolan är i behov av renovering

E15 Öster lekplats (Axcgatan, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men bedöms sakna utmaning för barn upp till 12 år.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger förhållandevis bra och det är svårt att flytta den till ett bättre läge. Det saknas lekplatser öster om järnvägen.

Grundläggande kvalitet: Möbler och lekutrustning är i behov av att målas. Tillgängligheten är bra, men rumsligheter kunde gjort den ännu bättre.

Landskapsvärden: Vissa landskapsvärden finns så som löst material, oprogrammerade ytor och lekredskap. Många värden saknas som topografi, integration i landskapet, skugga och rumsligheter.

Utvecklingsplan: SENARE

- Lekplatsen har en godtagbar status

E17 Bäckdala lekplats
(Skålpundsvägen, Eslöv)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats.

Strategisk placering: Lekplatsen är placerad i ett större grönområde med anslutande gångvägar. Lekplatsen ligger bra för barn både i Bäckdala och Västerdala.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen upplevs som välskött och har en god grundläggande kvalitet när det kommer till tillgänglighet och urval av sittplatser.

Landskapsvärden: Många värden finns eller kommer att komma då träd och buskar blir större. I miljön finns flera ekosystemtjänster, som blommande växter och öppen dagvattenhantering. Väderskydd saknas vilket är mindre bra i det utsatta läget.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen får en god bedömning under alla kriterier
- Förbättring skulle kunna göras genom väderskydd och att sköta delar av gräset som äng

B1 Billinge lekplats (Getabjer)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och uppfyller alla kriterier för den kategoriseringen.

Strategisk placering: Lekplatsen har en central placering och ansluter till andra grönområden.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen upplevs som välskött. Det finns endast en sittmöbel om än med grill. Tillgängligheten vid lekutrustning är dålig.

Landskapsvärden: Bra med höjdskillnader som används i slinga av trækubbar. Ekosystemtjänster finns i bärbuskar och ängsbevuxen kulle. I dagsläget är det dåligt med skugga och rumsligheter, men det kan förbättras då träd och buskar blir större om några år.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen har nyligen gjorts om och har god bedömning på alla kriterier
- Bättre tillgänglighet och fler sittplatser hade varit önskvärt

F1 Flyinge lekplats
(Gullregnsvägen/Äppelvägen)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men lekutrustningen är inte anpassad för barn upp till 12 år även om omgivningen delvis kompenserar för det. Lekplatsen bör göras om till en områdeslekplats.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger i ett centralt och skyddat läge och därmed är ingen omplacering aktuell.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen behöver ses över när det kommer till tillgänglighet och parkmöblerna behöver målas för att lekplatsen ska upplevas som välskött.

Landskapsvärden: Lekbar vegetation och en kulle är värdefullt för lekmiljön. Över tid bör dessa värden säkras och fler landskapsvärden tillföras.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Värdefulla landskapsvärden finns
- Tillgängligheten behöver förbättras
- Lekutrustning bör locka barn upp till 18 år

G1 Gårdstånga lekplats (Byasvängen)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men lekutrustningen är inte anpassad för barn upp till 12 år. Detta bör ses över i samband med att lekplatsen görs om.

Strategisk placering: Lekplatsen är dåligt placerad omgiven av vägar. Vid upprustning bör omplacering övervägas.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen upplevs som välskött även om mycket annat saknas så som tillgänglighet, urval av sittplatser och rumsligheter.

Landskapsvärden: När det kommer till landskapsvärden har Gårdstånga lekplats mycket lite att erbjuda.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Lekplatsen har fått en dålig bedömning under alla kriterier

HA1 Harlösa Backe lekplats
(Gulmårevägen)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men med omgärdande staket och typ av lekutrustning är det inte en miljö som passar för barn upp till 12 år.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger strategiskt i en parkmiljö med flera anslutande gångvägar.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen går lätt att tolka som tillhörande Birkebo förskola och dialog med dem bör föras i en större upprustning. Tillgängligheten är dålig och lekutrustningen är sliten.

Landskapsvärden: Tillgången på vegetation och rumsligheter är god. Lekplatsen skulle få större värden om staketet inte fanns där som en barriär mellan lekutrustning och öppna ytor med kuperad terräng.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Dålig tillgänglighet
- Sliten utrustning endast för yngre barn
- Begränsande staket

HA2 Harlösa Park lekplats (Industrivägen)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men lekutrustningen är inte anpassad för barn upp till 12 år. Då lekutrustning kommer behöva bytas ut bör den också kunna locka lite äldre barn.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger lämpligt nära bibliotek och idrottsplats med anslutande gångvägar.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsens behöver ses över när det kommer till tillgänglighet och urval av sittplatser.

Landskapsvärden: Det är möjligt att klättra i fruktträden som finns i parken och stora träd ger skugga. Lekplatsen upplevs som grön, men rumsligheterna kunde ha varit bättre.

Utvecklingsplan: SENARE

- Tillgängligheten behöver förbättras
- Lekutrustning bör locka barn upp till 12 år
- Lekplatsen har godtagbara landskapsvärden

HU1 Hurva lekplats (Mantalsvägen)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och uppfyller alla kriterier för den kategoriseringen.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger strategiskt i ett större parkområdet omgärdat av villor. Många barn i Hurva har längre än 300 meter till lekplatsen, men någon bra lösning på det finns inte.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen upplevs som välskött och har ett urval av sittplatser. Belysning saknas och tillgängligheten är bristfällig.

Landskapsvärden: Då lekplatsen ligger i en etablerad park har den många höga landskapsvärden. Sådant som kan förbättras är topografin, fler ekosystemtjänster och bättre byggnadsmaterial.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen får en förhållandevis hög bedömning på samtliga kriterier
- Då lekutrustning behöver bytas ut bör tillgängligheten samtidigt förbättras
- Skötselåtgärder kan göras för att gynna lek i vegetation

K1 Kungshult lekplats (Hasslerödsvägen)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men lekutrustningen är inte anpassad för barn upp till 12 år. I dagsläget går utmaning att finna i exempelvis klätterträd. Ny lekutrustning bör locka lite äldre barn.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger så bra som det går i Kungshult och omplacering är inte aktuell.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen behöver ses över för underhåll av möbler och bättre tillgänglighet. En av få lekplatser i kommunen där det finns en grillplats.

Landskapsvärden: Positivt är att det mellan träden finns spår efter kojbygge och i anslutning till lekplatsen finns en kulle. Större integration i landskapet med rumsligheter, träd som ger skugga och lekutrustning som utnyttjar höjdskillnaden hade varit önskvärt.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Slitna möbler och lekutrustning
- Tillgängligheten behöver förbättras
- Dålig rumslighet och skugga

L1 Rälsvägen lekplats (Löberöd)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och miljön kan tänkas locka barn upp till 12 år som också kan finna utmaning i de klätterträd som finns i buskagen.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger strategiskt placerad med flera anslutande gångvägar och andra gröna områden i närheten.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen upplevs som välskött och har en okej tillgänglighet. Ett urval av sittplatser saknas.

Landskapsvärden: I anslutning till lekplatsen finns välanvända lekbuskage och möjlighet till oprogrammerad lek. Mindre bra är att det är dåligt med skugga, rumsligheter och topografi. Värden som årstidsvariation, sinnesstimulans och ekosystemtjänster kunde ha varit bättre.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Sittplatser kan förbättras
- Fler landskapsvärden kan tillföras

L2 Idrottplatsen lekplats (Idrottsgatan, Löberöd)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och kan tänkas locka barn upp till 12 år och en del äldre barn.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger nära målpunkter som skola och idrottsplats vilket gör det svårt att veta att det är en kommunal lekplats. Detta bör tydliggöras då lekplatsen görs om.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen är otillgänglig och upplevs ha ett bristande underhåll.

Landskapsvärden: Vissa värden som lekbar vegetation, rumsligheter och löst material finns på lekplatsen. Många landskapsvärden skulle kunna förbättras för att integrera lekutrustning i landskapet och få mer skugga.

Utvecklingsplan: SENARE

- Tillgängligheten behöver förbättras
- Utrustning och möbler är slitna
- Ölycke lekplats är prioriterad före då den ligger mer centralt

L3 Ölycke lekplats (Ölyckevägen, Löberöd)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och bör vid upprustning bli en områdeslekplats.

Strategisk placering: Flera gångbanor ansluter till platsen och en förskola ligger intill lekplatsen.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen är otillgänglig och upplevs ha ett bristande underhåll.

Landskapsvärden: I anslutning till lekplatsen finns öppna ytor och en del vegetation som skapar rumsligheter. Lekredskap skulle med fördel integreras i landskapet. Värden som årstidsvariation, sinnesstimulans och ekosystemtjänster kunde ha varit bättre.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Bör göras om till en områdeslekplats
- Tillgängligheten behöver förbättras
- Lekutrustning är sliten och flera redskap har plockats bort

M1 Ringparken lekplats (Köpmansgatan/Ringvägen, Marieholm)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och uppfyller alla kriterier för den kategoriseringen.

Strategisk placering: Lekplatsen är placerad bra i en parkmiljö med många barn boende inom 300 meter.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen upplevs som välskött men det finns behov av att måla utrustning. Tillgängligheten och urval av sittplatser är dålig.

Landskapsvärden: Vissa landskapsvärden finns, däribland lekbar vegetation, löst material och ytor för oprogrammerad lek. Värden som saknas är integration i landskapet, rumsligheter och topografi.

Utvecklingsplan: SENARE

- Utvecklingen av Sundelius Park lekplats prioriteras för att bli en lekplats där även äldre barn kan lockas till lek
- Tillgängligheten bör göras bättre

M2 Sundelius Park lekplats
(Storgatan/ Sundelius Park, Marieholm)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men bör göras om till en områdeslekplats som kan locka barn i alla åldrar.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger centralt och i en parkmiljö.

Grundläggande kvalitet: Delvis används tillgängligt fallunderlag, men de är dåligt underhållna och tillgängliga gångar saknas. I övrigt finns ett urval av sittplatser och lekutrustningen har en okej status.

Landskapsvärden: Lekplatsen har flera bra landskapsvärden som rumsligheter, integration i landskapet och lekbar vegetation. Förbättringspotential finns i ekosystemtjänster, byggnadsmaterial och inslag av höjdskillnader.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Sundelius Park föreslås byggas om till en områdeslekplats då platsens förutsättningar är goda

M3 Puggeängen lekplats
(Klaragatan, Mariteholm)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och uppfyller alla kriterier för den kategoriseringen även om lekplatsen är något liten.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger förhållandevis strategiskt placerad.

Grundläggande kvalitet: Lekutrustning och parkmöbler är i behov av underhåll. Tillgängligheten är mycket dålig och urval av sittplatser saknas.

Landskapsvärden: Många landskapsvärden saknas. Det är dålig med rumsligheter, topografi och skugga. De omgivande buskagen är en tillgång som kan utvecklas mer.

Utvecklingsplan: SENARE

- Utvecklingen av Sundelius Park lekplats prioriteras före
- Lekplatsen är otillgänglig
- Möbler och utrustning är sliten
- Många landskapsvärden saknas

S1 Värlinge Backe lekplats (Gränsbovägen, Stehag)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men tack vare omgivande parkmiljö kan både fler och äldre barn tänkas vistas här.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger strategiskt placerad i en parkmiljö med gångvägar.

Grundläggande kvalitet: Det finns ett behov av att måla parkmöbler och lekutrustning. I övrigt har lekplatsen ett urval av sittmöjligheter och en viss tillgänglighet.

Landskapsvärden: På lekplatsen finns goda rumsligheter, kuperad terräng och buskage ger lekmöjligheter och löst material. Skuggförhållandena skulle kunna vara bättre och en skötselåtgärd i buskagen skulle kunna öka lekbarheten.

Utvecklingsplan: SENARE

- Lekplatsen kan locka blandade åldrar genom sitt läge
- En viss tillgänglighet finns, men kan förbättras
- Parkmöbler och lekutrustning bör ses över

S2 Havregatan lekplats (Stehag)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men utrustning och utformning begränsar attraktionsvärdet för äldre barn.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger strategiskt placerad i område som håller på att byggas ut.

Grundläggande kvalitet: Underhållet upplevs vara bristfälligt och lekplatsen är otillgänglig.

Landskapsvärden: Lekplatsen har fördel av att ligga i en parkmiljö med öppna ytor och kuperad terräng. Det finns även ett buskage där spår efter kojbygge är synligt. Själva lekplatsen har få landskapsvärden med allt i ett rum, dålig integration i landskapet och ett solutsatt läge.

Utvecklingsplan: SNARAST

- Tillgängligheten behöver förbättras
- Lekplatsen bör locka barn upp till 12 år
- Närområdet utvecklas och lekplatsen bör ha en god standard innan en ny lekplats kan byggas i Stehag
- Lekplatsen är i behov av fler landskapsvärden

ST1 Stockamöllan lekplats (Fräsarevägen)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men saknar lekutrustning som lockar barn upp till 12 år.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger strategiskt i en liten parkmiljö omgärdad av bostäder.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen upplevs som välskött och har ett urval av sittplatser i olika rumsligheter. Belysning och papperskorg saknas och lekplatsen är otillgänglig.

Landskapsvärden: Lekplatsen har bra landskapsvärden, som rumsligheter, äng, lekbar vegetation och skuggande träd. Mindre bra är miljön på att stimulera sinnen, variation i topografi och förändring under året.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen har nyligen byggts om och barnunderlaget är för litet i tätorten för att motivera fler åtgärder

VI Vaggarp lekplats (Barnekows väg)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats och miljön kan tänkas locka barn upp till 12 år.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger strategiskt placerad med tanke på att nästan alla barn i Vaggarp har mindre än 300 meter till lekplatsen.

Grundläggande kvalitet: Lekplatsen upplevs som välskött och har en god tillgänglighet. Parkmöbler är i behov av underhåll.

Landskapsvärden: Rumsligheter och skuggförhållanden är dåliga, medan andra värden finns så som oprogrammerade redskap och ytor samt lekbar vegetation. Värden som årstidsvariation, sinnesstimulans och ekosystemtjänster kunde ha varit bättre.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Parkmöbler är i behov av underhåll
- I övrigt har lekplatsen en godtagbar standard

Ö1 Örtofta lekplats (Löddeåvägen)

Målgrupp och storlek: Lekplatsen klassificeras som en närlekplats, men med den hinderbana som finns i anslutning till lekplatsen så kan lekplatsen fungera som en mötesplats för personer i alla åldrar.

Strategisk placering: Lekplatsen ligger strategiskt placerad med närhet till naturmark och en bit från större bil- och järnväg.

Grundläggande kvalité: Det finns ett urval av sittplatser. Lekplatsen upplevs som välskött, men otillgänglig.

Landskapsvärden: Vissa värden finns, så som oprogrammerade redskap och ytor, rumsligheter och lekbar vegetation. Andra värden saknas som skugga och integration av kuperad terräng.

Utvecklingsplan: MINDRE BEHOV

- Lekplatsen har nyligen gjorts om
- Skugga och tillgänglighet hade med fördel kunnat förbättrats

**ESLÖVS
KOMMUN**

Flyinge skola

Kinagunga/kompisgunga

Klättra

Vatten!

Rutschkana, men EJ i metall för den blir så varm i solen (Tänk på placering, med träd som skuggar kanske –Karins anm.)

Elefanterna är roliga, djur!

Gungbräda

Hinderbana

Rutschkana i rör

Roliga frukter/nötter man kan leka med

Häggebo förskola, Flyinge

Skattkarta till ett skattberg med en skattkista full med guldstenar

Studsmatta

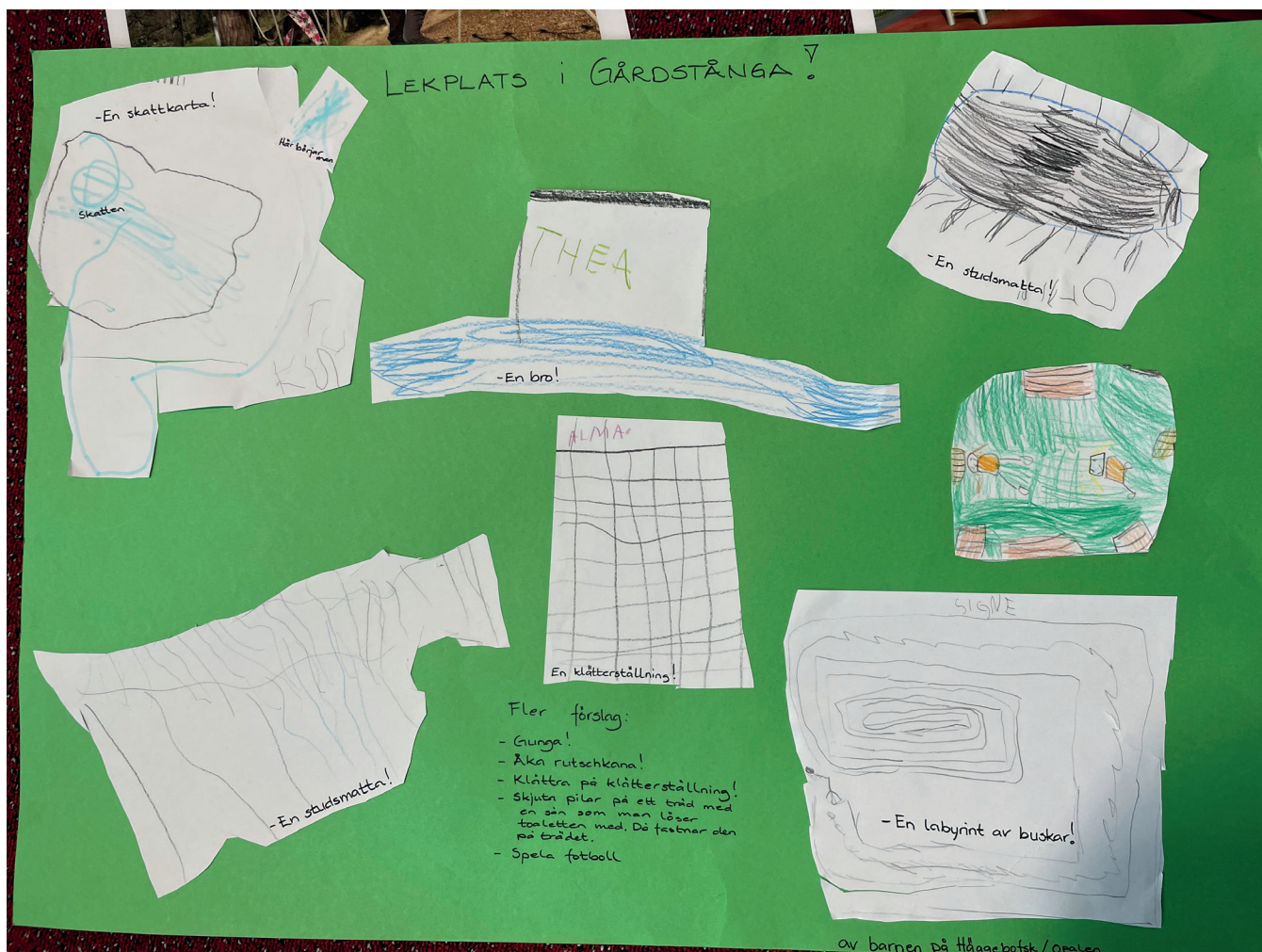
Bro som går över vatten

Fotbollsplan

Labyrint av buskar

Gunga

Rutschkana – lång!

Hur väl följer förslaget givet tema, Cirkus? -Följer växtvalen temat? -Följer materialvalen temat? - Följer förslaget temat i sin helhet	En kan knappt se och förstå temat i någon del av förslaget.		En kan i ungefär hälften av förslaget se och förstå temat.		En kan i de flesta delar av förslaget se och förstå temat.
	1	2	3	4	5

Uppvisar förslaget höga lekvärden? (enligt bedömningsgrunder) -Är lekutrustningen integrerad i lekplatsens landskap? -Är topografin ändrad och förbättrad? Mer variation i topografin? -Finns det möjlighet till omvärldsförståelse? Årstidsvariation t.ex.? -Tillgänglighet, kan rörelsehindrade använda lekplatsen? -Ålder 0-15 år, finns här något för alla? -Finns utrustning? (bänkar, bord, papperskorgar)	Nej, inte speciellt		Medelmåttiga lekvärden finns		Ja, väldigt höga
	1	2	3	4	5

Har förslaget tagit trygghetsaspekten i beaktande? -Belysning -Buskage/planteringar	Nej.		Till viss del.		Ja.
	1	2	3	4	5

Innehåller förslaget nyplantering av träd, buskar och/eller perenner? Är dessa integrerade i lekmiljön? -Är växtvalet varierat? Är växtvalet lämpligt för barn? Ej giftigt eller dylikt? -Uppmanar växternas placering till lek?	Nej, bara obetydligt.		Ja, i viss omfattning.		Ja, i stor omfattning!
	1	2	3	4	5

Hur väl har förslaget tittat på skötselaspekten?	Inte speciellt väl, många skötselkrävande ytor.		Till viss del. Både skötselkrävande och skötsel"fria" ytor		Mycket, flertalet ytor är skötsel fria och endast ett fåtal är skötselkrävande.
	1	2	3	4	5

2025-10-20
Stana Franjic
+4641362980
stana.franjic@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Förlängning av avtal avseende seniorkort för 2026

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner att avtalet mellan Skånetrafiken och Eslövs kommun om seniorkort förlängs för år 2026.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige fattade följande beslut 24 april 2023 (MOS 2022/851):

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ges mandat att årligen besluta om förlängning av avtalet för seniorkort mellan Skånetrafiken och Eslövs kommun med ett år i taget, efter den 31 december 2023.
- Beslut om eventuellt upphävande av avtalet om seniorkort ska fattas av kommunstyrelsen.
- De ekonomiska medel som avsätts för genomförandet av seniorkort i kommande budgetar ska tillfalla miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Beslutsunderlag

Kommunfullmäktiges beslut § 21, 2023 Överförande av beslutanderätt avseende förlängning av avtal om seniorkort samt budget för administration av seniorkort (KS.2020.0315)

Beredning

År 2020 tecknades ett avtal mellan Region Skåne, Skånetrafiken (ST) och Eslövs kommun om utgivande och giltighet för seniorkort. Avtalet innebär att alla seniorer över 70 år får resa gratis med kollektivtrafiken inom Eslövs kommun, vilket innebär att kommunen subventionerar alla resor, dygnet runt och inom hela kommunen. Avtalet trädde i kraft den 1 september 2020 och var giltigt fram till den 31 december 2023.

Vid avtalets ingående fanns en osäkerhet om kostnaderna för kommunen, vilket ledde till att budgeten för seniorkorten administrerades av kommunstyrelsen. Det praktiska arbetet med korten har dock skötts av Miljö och Samhällsbyggnad.

Vid införandet av seniorkortet år 2020 beräknades kostnaderna för Eslövs kommun till 1 600 000 kronor per år. I nedanstående tabell visas det faktiska resultatet, i antal resor samt kostnader för Eslövs kommun avseende seniorkorten:

2023	Månad	Antal resor	Kostnader totalt	2024	Månad	Antal resor	Kostnader totalt	2025	Månad	Antal resor	Kostnader totalt
			99,540 kr				99,920 kr				
	januari	3123	57,744 kr		januari	3418	69,996 kr		januari	3737	78,962 kr
	februari	3206	65,627.0 kr		februari	3742	76,599.0 kr		februari	4096	86,548.0 kr
	mars	3601	73,712.5 kr		mars	3740	76,558.0 kr		mars	4304	90,943.0 kr
	april	3135	64,174.0 kr		april	3704	75,821.0 kr		april	3699	78,159.0 kr
	maj	3169	64,869.0 kr		maj	3517	71,993.0 kr		maj	3780	79,871.0 kr
	juni	2845	58,237.0 kr		juni	2842	58,176.0 kr		juni	3223	68,101.0 kr
	juli	2319	47,469.9 kr		juli	2694	55,146.0 kr		juli	2877	60,791.0 kr
	augusti	3113	63,723.0 kr		augusti	3090	63,252.0 kr		augusti	3336	70,489.0 kr
	september	3185	65,197.0 kr		september	3264	66,814.0 kr		september		
	oktober	3603	73,753.0 kr		oktober	4182	85,605.0 kr		oktober		
	november	3707	75,882.0 kr		november	4009	82,064.0 kr		november		
	december	3192	65,340.0 kr		december	3695	75,636.0 kr		december		
	Totalt:	38198	875,268.40 kr		Totalt:	41897	957,580.00 kr		Totalt:	29052	613,864.00 kr

Från och med år 2023 har ansvaret för budgeten överförs till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Hanteringen av seniorkorten övergick till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden redan år 2020, i samband med införandet av korten.

Efter kommunfullmäktiges beslut om att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ska ha mandat att årligen besluta om förlängning av avtalet för seniorkort, ska ett ärende om detta behandlas årligen.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen för information

Kommunfullmäktige för information

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef för gata, trafik och park

Kommunfullmäktige

§ 21

KS.2020.0315

Överförande av beslutanderätt avseende förlängning av avtal om seniorkort samt budget för administration av seniorkort**Ärendebeskrivning**

År 2020 tecknades ett avtal om utgivande av och giltighet för seniorkort mellan Region Skåne, Skånetrafiken (ST) och Eslövs kommun. Avtalet innebär att alla seniorer med åldern överstigande 70 år reser gratis med kollektivtrafiken i Eslövs kommun, vilket innebär att kommunen subventionerar genomförda resor, hela dygnet och i hela kommunen. Avtalet för seniorkort mellan ST och Eslövs kommun trädde i kraft den 1 september 2020 och gäller till och med 31 december 2023.

När avtalet ingicks fanns en osäkerhet i hur mycket seniorkorten skulle kosta kommunen och därför har budgeten funnits under kommunstyrelsens ansvar medan det praktiska arbetet med seniorkorten har administrerats av Miljö och Samhällsbyggnad. Förslaget är nu att Miljö och Samhällsbyggnad får fullt ansvar för seniorkorten.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut § 72, 2023 Överförande av beslutanderätt avseende förlängning av avtal om seniorkort samt budget för administration av seniorkort
- Förslag till beslut; Förlängning av avtal om seniorkort
- Avtal om Seniorbiljett
- Bilaga 2 - Teknik för registrering och avräkning av seniorresor med seniorbiljett
- Bilaga 3 - Information om personuppgiftsbehandling som en del av hantering av seniorresor
- Biträdesavtal mellan personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde
- Statistik seniorkort
- Kommunfullmäktiges beslut § 5, 2020

Beredning

När seniorkort infördes år 2020 beräknades kostnaderna för Eslövs kommun att uppgå till 1 600 000 kronor per år. Skånetrafiken antog att Eslövsborna skulle resa som i Landskrona och att detta skulle bli den faktiska kostnaden, men kostnaden för 2022 var ca 700 000 kronor. Anledningen till skillnaden berodde bland annat på pandemin.

Eftersom ansvaret för det administrativa arbetet för seniorkorten ligger hos Miljö och Samhällsbyggnad bör också budgeten tillföras dem. Arbetet med att öka det kollektiva resandet och största delen av samverkan med Skånetrafiken ligger också hos Miljö och Samhällsbyggnad, och det är viktigt i detta arbete att de har en

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige

helhetsbild. Därför föreslår Kommunledningskontoret att budgeten för seniorkorten förs över till Miljö och Samhällsbyggnad i samband med budgetarbetet inför budget 2024.

Det är av samma anledning viktigt att Miljö och Samhällsbyggnad själva kan förlänga avtalet med Skånetrafiken och Kommunledningskontoret föreslår att de delegeras denna rätt. Däremot innebär seniorkortet en viktig strategisk satsning som berör fler verksamheter än bara Miljö och Samhällsbyggnad så en uppsägning av avtalet behöver tas av kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen föreslog vid sitt sammanträde den 4 april 2023 kommunfullmäktige besluta att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ges mandat att besluta om förlängning av korten, att en eventuell uppsägning ska beslutas av kommunstyrelsen samt att ekonomiska medel som avsätts för genomförandet av seniorkort i kommande budgetprocesser ska tillfalla miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Yrkanden

Johan Andersson (S), Catharina Malmberg (M) och Anna Lorentzson (L) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ges mandat att årligen besluta om förlängning av avtal avseende seniorkort mellan Skånetrafiken och Eslövs kommun med ett år i taget efter den 31 december 2023.
- Beslut om eventuellt upphävande av avtalet om seniorkort ska tas av kommunstyrelsen.
- Ekonomiska medel som avsätts för genomförandet av seniorkort i kommande budgetprocesser ska tillfalla miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Beslutet skickas till

Kommunledningskontoret, tillväxtavdelningen
Kommunledningskontoret, ekonomiavdelningen
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande